

ภาพพระราชทาน

บุญของคนไทยที่มีในหลวง

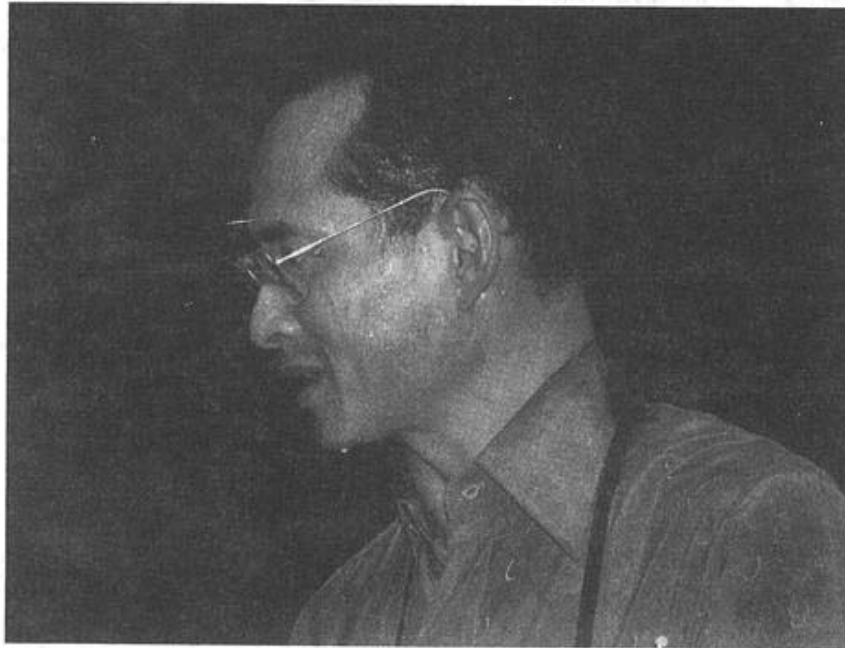
ISSN 0125-0906

วารสาร ข้าราชการ

ปีที่ ๔๒ ฉบับที่ ๖ เดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๕๐

อาเศียรวาทราชสดุดี

เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๕ ธันวาคม ๒๕๔๐

ยิ่งนานปีพระบารมียิ่งแก่กล้า
แรงศรัทธายิ่งเพิ่มพูนจากรุญศรี
พระเกียรติยิ่งแผ่กระจายในชาติรี
ขอองค์พระภูมิทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า กองบรรณาธิการวารสารข้าราชการ
นายดุสิต เทพไพฑูรย์ ร้อยกรอง

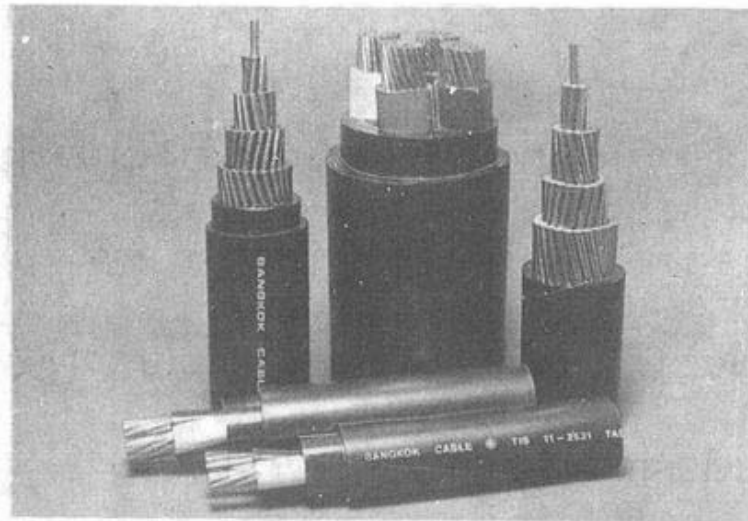

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๔๒ ฉบับที่ ๖ เดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

<p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อเผยแพร่วิชาการและความเคลื่อนไหวทางด้านการบริหารงานบุคคล 2. เพื่อเผยแพร่แนวความคิดในการปฏิบัติราชการ 3. เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการในอันที่จะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อราชการ 4. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาข้าราชการ 	<p>ฝ่ายศิลป์</p> <p>✦ นายสมธยา สิทธิกรณ</p>
<p>ที่ปรึกษา</p> <p>✦ นางทิพาวดี เมฆสวรรค์ ✦ นายธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์</p> <p>✦ นายบุญปลูก ขอบเขต ✦ นายศุภวิทย์ โชติโกญาน</p> <p>✦ นายธีรภา สยามันท์</p>	<p>เจ้าของ</p> <p>สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.</p> <p>โทร. ๒๘๑-๕๔๕๔, ๒๘๑-๓๓๓๓ ต่อ ๑๓๔</p>
<p>บชชณาธิการ</p> <p>✦ นายชูพงศ์ เศรษฐจินดา</p>	<p>ผู้จัดการสวัสดิการ</p> <p>✦ นายอนวัช วีระประธารณ์</p>
<p>ผู้ช่วยบชชณาธิการ</p> <p>✦ นายปรีชา วิชัยดิษฐ์</p>	<p>พิมพ์ที่</p> <p>โรงพิมพ์สามมิตรพรินต์ติ้ง ๕๖/๔ ซอยวัดพระเงิน ถนนคลังจ้าง-สุพรรณบุรี บางใหญ่ นนทบุรี ๑๑๑๔๐</p> <p>โทร. ๕๖๕๑๘๔๖</p>
<p>กลชชณาธิการ</p> <p>✦ นายบุญรอด สิงห์วัฒนาศิริ ✦ นายชจร ไคละสูต</p> <p>✦ นางสุรดา รังสินันท์ ✦ นางอารีย์ สวัสดิ์ชาติ</p> <p>✦ นายวิญญู พิทักษ์ปกรณ์ ✦ นางวรรณพร สุทธิปริดา</p> <p>✦ นายสุชาติ เวโรจน์ ✦ น.ส. ศิวพร นวลตา</p> <p>✦ นายเกริกเกียรติ เอกพงษ์ ✦ นายสมพงษ์ ธนาลาภพิพัฒน์</p>	<p>สมัครเป็นสมาชิก</p> <p>วารสารข้าราชการ ค่าสมาชิกปีละ ๑๕๐ บาท (๖ เล่ม) รวมค่าจัดส่ง บอกรับและส่งเงินในนามผู้จัดการ สวัสดิการสำนักงาน ก.พ. ถนนพหลโยธิน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐</p> <p>ขนาดตีสั่งจ่าย ปท. สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี</p> <p>ต้องการให้ข้อเสนอแนะตามปัญหาระเบียบข้าราชการ หรือส่งบทความ แสดงความเห็น โปรดส่งไปที่</p> <p>บรรณาธิการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพหลโยธิน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐</p>
<p>ฝ่ายจัดกาช</p> <p>✦ นายอนวัช วีระประธารณ์ ✦ นายอนุพงศ์ สุขเกษม</p> <p>✦ นายบุญสิน กังวลสุข</p>	

ISO 9002

บริษัท สายไฟฟ้าบางกอกเคเบิล จำกัด

187/1 ถนนราชดำริ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
 โทร. 2544550-9, 6519221-30, 6519252-6 โทรสาร. 2535973, 2536028
 เทลีสัทซ์ 84440 BKCABLE TH

สารบัญ

อาเซียนวาทราชสดุดี	
• วันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม มหาราช ดุสิต เทพไพฑูรย์	๑
บทบรรณาธิการ	๔
บทความพิเศษเฉลิมพระเกียรติ	
• “บุญของคนไทยที่มีในหลวง” มณูญ มุขประดิษฐ์	๖
บทสัมภาษณ์	
• ระบบราชการที่พึงปรารถนาในสายตา เลขาธิการ ก.พ. คนใหม่	๑๓
บทความ	
• เปลี่ยนโฉมราชการ-ความจำเป็นที่เลี่ยงไม่ได้ ศาสตราจารย์ ดร. ปรัชญา เวสารัชช์	๒๘
• การสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการ กรณีที่น่าทึ่ง วิสาร บุญพรวรรค์	๓๖
• ป.ป.ป.กับ ป.ป.ช. เหมือนหรือต่างกันอย่างไร สุวิทย์ เขี่ยมสอาด	๔๑
• การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในสหราชอาณาจักร สมาน รังสิโยภุชฎ์	๕๐
• ยุทธศาสตร์การบริหารในยุคโลกาภิวัตน์ ดร. อธิปไตย คลี่สุนทร	๖๑
เกร็ดบริหาร	
• ต่อดัวสัตว์: เกมสร้างจิตสำนึกในการทำงานเพื่องาน จิระภา รัตนวิบูลย์	๖๙
เรื่องประจำ	
• อุทานรณก่อนทำผิด เอกศักดิ์ ตริภุณาสวัสดิ์	๗๑
• กฎหมายระเบียบข้าราชการใหม่ ประนูน สุวรรณภักดี	๘๐

บทบรรณาธิการ

ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วารสารข้าราชการได้รับเกียรติอย่างสูงจากท่านรองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) คุณมณูญ มุกข์ประดิษฐ์ ที่กรุณาเขียนบทความเรื่อง “บุญของคนไทยที่มีในหลวง” ซึ่งเป็นบทความที่มีประโยชน์และให้ความรู้แก่ผู้อ่าน มาลงในวารสารฉบับนี้

ตุลาคม เดือนแรกของปีงบประมาณใหม่ เป็นเดือนของการเปลี่ยนแปลงในส่วนราชการระดับกรมหลายแห่ง เนื่องจากหัวหน้าส่วนราชการได้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ ผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งแทนย่อมจะมีความคิดอ่านและการปฏิบัติงานที่แตกต่าง (จากหัวหน้าคนเก่า) ไม่มากก็น้อย ตามหลักข้อแตกต่างระหว่างบุคคล ตุลาคมปีนี้สำนักงาน ก.พ. มีการเปลี่ยนแปลง มีเลขาธิการ ก.พ. คนใหม่ คือ ท่านเลขาธิการทิพาวดี เมฆสุวรรณ ซึ่งเป็นสตรีคนแรก ที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ก.พ. ท่านรับราชการในสำนักงาน ก.พ. เป็นเวลา ๓๐ ปี ขึ้นมาดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ก.พ. ด้วยความรู้ ความสามารถ ผลงานในอดีตที่ให้ประโยชน์แก่ราชการและข้าราชการมีหลายประการ การดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ก.พ. ครั้งนี้จะทำให้อยู่ในฐานะและโอกาสที่จะดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพของราชการ และคุณภาพของข้าราชการให้เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจและเป็นที่ยอมรับของประชาชนได้มากยิ่งขึ้น ขอให้คอยติดตามผลงานของท่านเลขาธิการ ก.พ. คนใหม่ต่อไป ในโอกาสนี้วารสารข้าราชการได้ขอทราบข้อคิดเห็นในการทำงานของท่านเลขาธิการ ก.พ. และนำมาเสนอในวารสารข้าราชการฉบับนี้

ในช่วงที่ประเทศไทยพบกับภาวะการถดถอยทางเศรษฐกิจ ชาวต่าง ๆ ในทางไม่ดี ที่จะเพิ่มความหวั่นไหวและเสียหายแก่วงการต่าง ๆ มักจะมีมากขึ้น ทั้งชาวจริงและชาวลือ ขอให้ท่านผู้อ่านโปรดใช้เหตุ-ผลจำแนกแยก

แยะข่าวเหล่านั้นให้ตี อย่าวิดกทุกขีร้อนไปล่วงหน้า เพราะเชื่อข่าวดังกล่าว โดยเฉพาะท่านผู้อ่านที่เป็นข้าราชการ ขณะนี้มีข่าวที่อาจทำให้ข้าราชการ เสียขวัญอยู่หลายเรื่อง เช่น ครั้งแรกก็มีข่าวในหนังสือพิมพ์ว่าข้าราชการ จะไม่ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ตามมาก็มีข่าวว่าปี ๒๕๔๑ ข้าราชการจะถูกตัดเงินเดือน เพราะไม่มีงบประมาณเพียงพอ เมื่อเร็ว ๆ นี้ ก็มีข่าวอีกว่าข้าราชการจะไม่ได้ รับค่ารักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้าน เพราะไม่มีงบประมาณ ข่าวดังกล่าวก็ได้มี ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ทั้งรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงออกมาชี้แจงว่า ไม่เป็นความจริง ทุกครั้ง ต่อไปก็อาจจะมีข่าวลืออื่น ๆ เกี่ยวกับข้าราชการออกมาอีก ซึ่งไม่ควร จะเชื่อถือโดยไม่เสาะหาข้อเท็จจริง และข้าราชการทุกคนคงจะต้องยอมรับ ความจริงอย่างหนึ่งว่า ขณะนี้ข้าราชการยังเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบ จากภาวะชะลอตัวทางเศรษฐกิจน้อยที่สุด โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับ ประชาชนโดยทั่วไปและพนักงานของภาคธุรกิจเอกชน หากจะมีสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา เกิดขึ้นในอนาคต ก็น่าจะต้องปลอบใจตนเองโดยนึกถึงข้อเท็จจริงดังกล่าว ประกอบด้วย

กว่าวารสารข้าราชการฉบับนี้จะถึงมือท่านผู้อ่าน ประชาชนชาวไทย คงมีนายกรัฐมนตรีท่านใหม่ต่อจาก ฯพณฯ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ที่ได้ ประกาศลาออกแล้ว แต่ไม่ว่าจะเป็นนายกรัฐมนตรีท่านใด ก็ขอให้พวกเราได้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการรับใช้ประชาชนและประเทศชาติจนเต็มกำลังความสามารถเพื่อฟื้นฟูและพัฒนาประเทศไทยให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

บรรณาธิการ

“บุญของคนไทยที่มีในหลวง”

มบุญ มุกข์ประดิษฐ์*

ถ้อยคำที่ผู้กร้อยเรียงเป็นประโยคสั้น ๆ และถ่ายทอดความเข้าใจ ความว่า “บุญของคนไทย ที่มีในหลวง” ดังปรากฏที่หัวข้อเรื่องนั้น เป็นความจริงที่จริงแท้ ที่ไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอื่นไปได้เลย ด้วยว่าตลอดระยะเวลาเนิ่นนานที่ผ่านเลยล่วงจนถึงห้าสิบปีที่ในหลวงของเรา ทรงขึ้นครองสิริราชสมบัติยาวนานจวบจนทุกวันนี้ พลสกนกรชาวไทยทุกหมู่เหล่าทั่วทุกตารางนี้ของแผ่นดิน ย่อมตระหนักและซาบซึ้งในหัวใจกันดีถึงพระมหากษัตริย์คุณ และพระเมตตาคุณอันยิ่งใหญ่ที่ทรงมีต่อพลสกนกรของพระองค์อย่างหาที่เปรียบประมาณมิได้ ทรงปกป้องคุ้มครองอาณาประชาราษฎรให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข ปราศจากทุกข์ภัย และทรงเอาใจใส่ดูแลสภาพความเป็นอยู่และการทำมาหากินของประชาชน โดยเฉพาะผู้ยากไร้ ด้วยโอกาส ในท้องถื่นทุรกันดารทั่วประเทศ โดยเสมอภาคกันมิได้ทรงเลือกที่รักมักที่ชัง ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มชนใดในสังคมไทย ไม่ว่าจะ มีเชื้อชาติ ศาสนาใด ต่างก็ได้รับสายธารทิพย์จาก

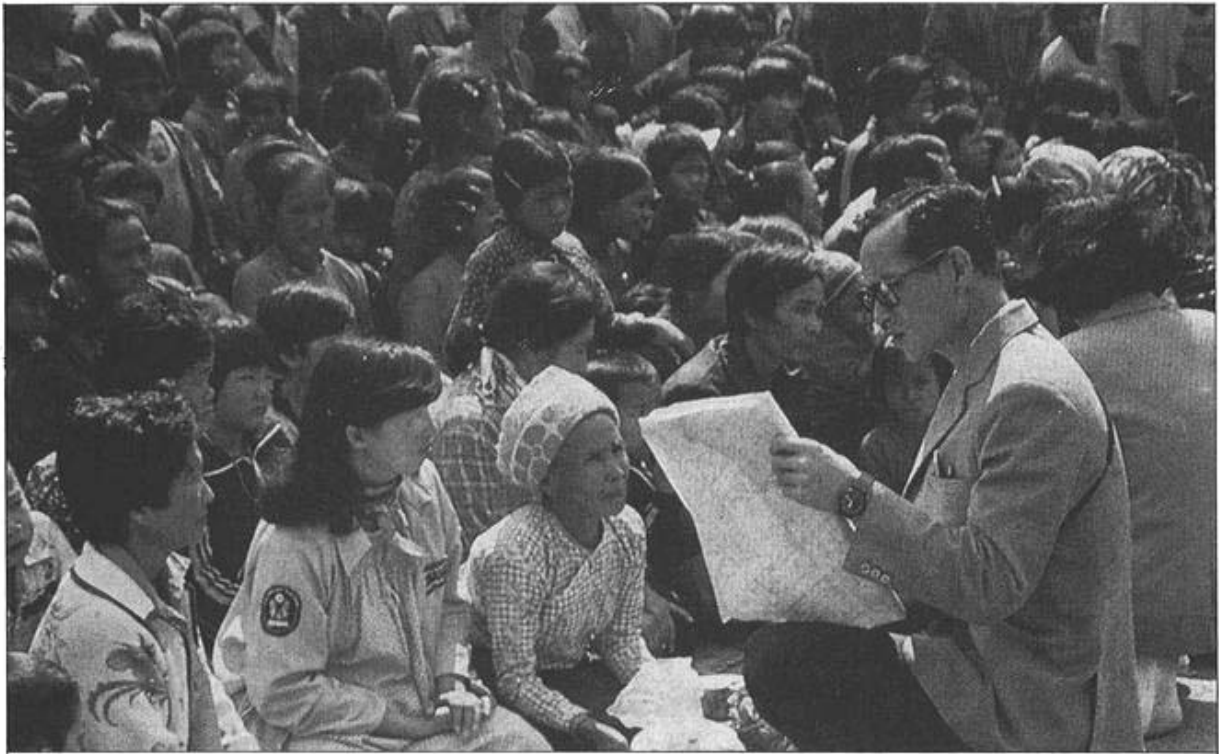
* รองเลขาธิการ กปร. และรองเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

น้ำพระทัยของ “ในหลวง” เท่าเทียมกัน อีกทั้งเมื่อยามที่ประเทศชาติเข้าสู่ภาวะคับขัน และเกิดวิกฤตการณ์ในบางช่วง อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง “ในหลวง” ของชาวไทยทุกคนก็จะทรงลงมาบำบัดเป่าและแก้ไขปัญหาวิกฤตินั้น ให้สงบได้ โดยพลันดังปาฏิหาริย์และทรงนำความสงบร่มเย็นและความสมัครสมานสามัคคีกลับคืนสู่ แผ่นดินดั้งเดิม ทรงเป็นหลักชัยและที่พึ่งทั้งทางกาย ทางใจ และจิตวิญญาณ ของพสกนิกร ทั้งแผ่นดินโดยแท้ ไม่มีสถาบัน องค์กรหรืออะไรในแผ่นดินนี้ จะเป็นหลักและเป็นศูนย์รวมแห่งดวงใจของคนไทยทั้งชาติได้มากกว่านี้ ดังนั้นนอกจากจะถือว่า “เป็นบุญ” แล้ว ยังควรกล่าวด้วยว่า “เป็นโชค” และเป็น “กุศล” อันยิ่งใหญ่มหาศาล ที่ได้เกิดมาและมีชีวิต อยู่ได้เบื้องพระยุคลบาทและพระบรมโพธิสมภารของพระมหากษัตริย์ไทยพระองค์นี้

ตลอดระยะเวลา “ห้าทศวรรษ” หรือ “ครึ่งศตวรรษ” อันยาวนานดังกล่าวนี้ เป็นที่ทราบกันดีว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มิได้ทรงครองพระองค์อยู่ในความสุข ความสบายและสำราญพระวรกาย เยี่ยงพระมหากษัตริย์หรือแม้แต่ประมุขของประเทศโดยทั่วไปจะพึงมี พึ่งเป็นและพึงกระทำ ตรงกันข้าม หน้าสิบบปีแห่งการเถลิงถวัลย์ราชสมบัติของ พระองค์นั้น กลับเป็นหน้าสิบบปีแห่งการทรงงานหนักตรากตรำ ต่อเนื่องมิเคยหยุดหย่อน แม้ กระทั่งในเวลาที่ทรงพระประชวรหรือเพ็งหายจากอาการพระประชวร ก็ยังทรงงานหนักอยู่

เป็นปกติ กล่าวกันว่าในพระราชหฤทัยนั้น ดูประหนึ่งว่าไม่มีสิ่งใดที่เหนือไปกว่างาน ทรงผูกพันและจดจ่ออยู่กับงาน และมีแต่งงานโดยตลอด และงานนั้นก็มิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ โภคผลของพระองค์เอง แต่กลับเป็นไปเพื่อมวลหมู่พลสกนิกรของพระองค์เพียงประการเดียว และประการเดียวเท่านั้น

กล่าวกันอีกว่า พระองค์คือพระมหากษัตริย์ผู้ทรงงานหนัก และได้รับการยอมรับนับถือ จากทั้งในและนอกประเทศว่า ทรงเป็นนักทำงานที่ทำงานหนักมากที่สุดของประเทศไทยและของโลก เพื่อช่วยให้ประชาชนผู้ยากไร้ของพระองค์ ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เมื่อเป็นเช่นนี้ จะไม่ให้ถือว่า เกิดมาเป็นคนไทยนั้นมีทั้ง “บุญ” ทั้ง “โชค” และทั้ง “กุศล” ที่มีในหลวงอย่างไรได้

คนที่ได้ทำงานสนองพระเดชพระคุณคนหนึ่ง เคยเขียนไว้ให้คนอื่นได้เห็นภาพว่า “ท่ามกลางเปลวแดดแผดเปรี้ยว บนผืนแผ่นดินที่แตกกระแหงและร้อนระอุ ท่ามกลางหุบเขา แนวไพร อันทुरกันดาร ที่ไม่เคยมีใครย่างเหยียบมาก่อน แม้แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

ท่ามกลางความเปียกชื้นของดงดิบ ที่เต็มไปด้วยปลิงและทาก

ท่ามกลางฝน ท่ามกลางฝุ่น ท่ามกลางความหนาวเหน็บและท่ามกลางความ
มืดในยามค่ำคืน

พระเจ้าแผ่นดิน ผู้ยิ่งใหญ่พระองค์นี้ ประทับยืนอยู่ท่ามกลางพสกนิกรผู้
ยากไร้ของพระองค์

ด้วยหยาดพระเสโทที่ไหลอาบพระพักตร์ และด้วยฉลองพระองค์ที่ชุ่มโชก

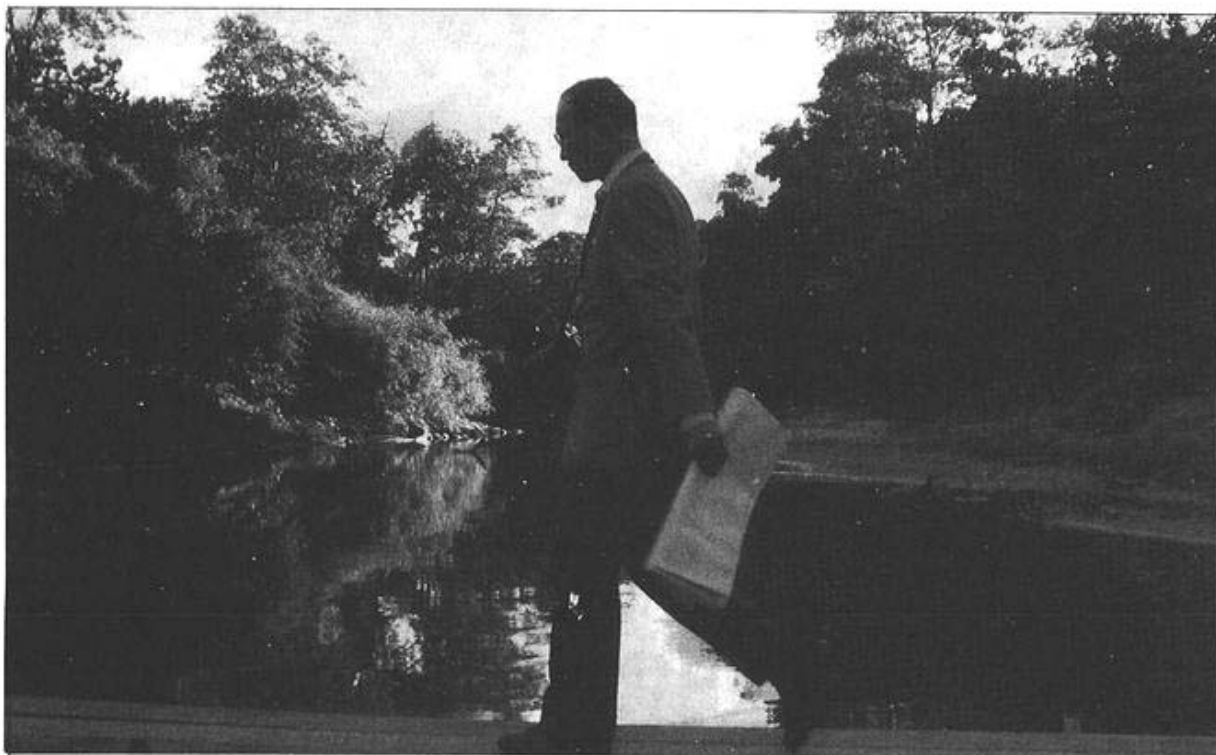
ด้วยฉลองพระบาทที่เปื้อนเปรอะเลอะโคลนตม

และเหนือสิ่งอื่นใด ด้วยพระเมตตาอันล้นพ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เสด็จพระราชดำเนินนำหน้าคณะผู้ติดตามเสด็จ บุกป่าฝ่าดงเข้าไป เพื่อ
พลิก พื้นแผ่นดินที่แห้งแล้งให้สมบูรณ์ ให้มีน้ำในที่แล้งน้ำ ให้มีกินและพอกอยู่พอกินใน
ที่แร้นแค้น พลิกผันความทุกข์ให้เป็นสุข พลิกความระส่ำระสายร้อนระอุให้เป็นความ
ร่มเย็นและสันติสุข

ด้วยสองพระหัตถ์เปล่า ที่มีเพียงแผ่นดินและดินสอดำ พระองค์ยังพระบาท
เข้าไปยังทุกตารางนิ้วบนแผ่นดินไทย ถึงทั่วทุกห้องถิ่นทุรกันดาร ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ
มิทรงเหน็ดเหนื่อยพระวรกาย และมีเคยหยุดยั้งการทรงงาน ทรงลำบากตรากตรำและ
ต่อเนื่อง ด้วยทรงตระหนักด้วยพระเมตตาว่า “ทุกข์ของแผ่นดินคือทุกข์ของพระองค์”

การบรรยายความที่ได้สัมผัสและรู้สึก จากภาพที่เห็นจริงดังตัวอย่างข้างต้น ไม่ใช่สิ่งเกินเลยเพราะในความเป็นจริงแล้ว จะไม่มีใครสามารถเขียนออกมาให้สมจริงเป็นตัวอักษรหรือเล่าความออกมาเป็นคำพูดที่สมบูรณ์ได้ นอกจากจะให้เห็นด้วยสายตาและสัมผัสด้วยใจของตนเอง คณะที่ตามเสด็จถวายงานทั้งหลาย จะประจักษ์แจ้งกันทุกคนหลายต่อหลายครั้งที่เสด็จด้วยพระบาทเข้าไปในป่ารกชัฏ ลึกเป็นกิโลเมตรเพราะไม่มีทางให้รถวิ่ง ณ จุดที่คาดว่าจะมีแหล่งน้ำ กลับออกมาก็เป็นเวลาค่ำคืนค่อนข้างมืดเข้าไปแล้ว บางครั้งทรงฝ่าเข้าไปในดงทากยามฝนตก หากก่อดิตพระวรกาย พระโลหิตโชกชุ่มฉลองพระองค์ บางครั้งทรงงานบนสันเขื่อนท่ามกลางฝนตกหนักนานนับชั่วโมง ใครเคยเห็นภาพของจริง เช่นนี้บ้างและเมื่อได้เห็นแล้วจะมีความรู้สึกเช่นใด

การที่ทรงเสด็จละถ่อมพระวรกายลงมาตรากตรำทรงงานหนัก เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลพลกนิกรทุกหมู่เหล่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ยากไร้ด้อยโอกาสให้คลายทุกข์ได้ พอลืมตาอ้าปากและ “พออยู่-พอกิน” เป็นเบื้องต้นนั้น เป็นเป้าหมายสำคัญยิ่งของพระองค์ตลอดเวลานานนับ ๕๐ ปีกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหลากหลาย นับได้สองพันสี่ร้อยกว่าโครงการ เป็นประจักษ์พยานแห่งพระราชปณิธานอันแน่วแน่ และพระปฐมบรมราชโองการที่ว่า **“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”** อย่างแจ่มชัดที่สุด

พระราชกรณียกิจและพระราชจริยวัตร แห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น สมควรที่จะได้น้อมใส่เกล้าฯ นำมาเป็น “ต้นแบบ” ของการประพฤติปฏิบัติในหมู่พลกนิกรชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมวลหมู่ข้าราชการทุกคนทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นความทุ่มเท เสียสละในงาน ความรักความเมตตาที่ประสงค์จะให้เพื่อนร่วมชาติมีสุข ความไม่เบียดเบียน ความนอบน้อมต่อมตน ความซื่อสัตย์สุจริตและความรู้รักสามัคคี

หากเพียงแต่เพื่อนข้าราชการจะตระหนักสำนึกเพียงนิดเดียวว่าเป็นเวลา ๕๐ ปี มาแล้วที่องค์พระประมุขคือ “ในหลวง” ของเราได้ทรงงานหนักตรากตรำพระวรกายมานานมากแล้ว และขณะนี้ก็ยังทรงงานหนักอยู่ เราทั้งหลายจะปล่อยให้พระองค์ทรงงานเพื่อประชาชนและประเทศชาติ (อย่างแท้จริง) แต่เพียงลำพังพระองค์เดียวกระนั้นหรือ เราทั้งปวงซึ่งเป็นเพียงข้าพระบาท ทำงานสนองพระเดชพระคุณ ซึ่งชื่อก็มีความหมายที่บ่งบอกอยู่แล้วว่า “ข้าราชการ” หรือผู้ปฏิบัติภารกิจอันเนื่องด้วยกิจของ ราชาหรือราชการ เป็นดวงธุลีใต้เบื้องพระยุคลบาท ขณะนี้กำลังทำอะไรกันอยู่ เรากำลังทำให้ประชาชน “ชื่นใจ” อยู่หรือไม่ เราเคยคิดจะดำเนินรอยตามเบื้องพระยุคลบาทกันอย่างจริงจังกันบ้างหรือเปล่า! เหล่านี้ น่าจะเป็นคำถามที่เราควรจะต้องตอบอย่างสุจริตใจ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ ก.พ. ซึ่งเป็นองค์กรที่ดูแลรับผิดชอบงานพัฒนาโครงสร้างและบุคลากรของข้าราชการพลเรือนโดยตรง ได้พยายามพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของระบบงานบริหารราชการแผ่นดิน ทรัพยากรบุคคล ตลอดจนการเสริมสร้างวินัย จริยธรรม คุณธรรมและจรรยาบรรณของข้าราชการด้วยดีมาโดยตลอด ได้หยิบยกเอาประเด็น “เจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท” มาเป็นหัวข้อรณรงค์ “บุญของคนไทยที่มีในหลวง” ให้ข้าราชการประพฤติปฏิบัติตามกรอบแห่งจรรยาบรรณด้วยจิตสำนึกที่จะทำงานตามรอยเบื้องพระยุคลบาท จึงนับว่าเป็น “วิสัยทัศน์” ที่เฉียบคมและตรงต่อสภาพการณ์เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากไม่มีสิ่งใดที่จะเป็นกรอบจริยธรรม คุณธรรม และการประพฤติปฏิบัติได้ดียิ่งไปกว่า การเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา ไม่มี “ต้นแบบ” ใดที่ยิ่งใหญ่ไปกว่า พระราชกรณียกิจและพระราชจริยาวัตรของพระองค์ท่าน ขอได้โปรดกระทำตามแบบอย่างนั้นด้วยจิตสำนึกที่บริสุทธิ์ รักและห่วงใยประชาชนให้มาก ซื่อสัตย์ไม่คดโกงทุจริต ทำความดีเพื่อความดี ไม่หวังเด่นประจบสอพลอผู้มีอำนาจเพียงให้ตนเองได้ดี หากทำได้ไม่ทั้งหมด ขอเพียงเสี้ยวหนึ่ง ก็เป็น “บุญ” ของแผ่นดินยิ่งแล้ว

ระบบราชการที่พึงปรารถนาในสายตาเลขาธิการ ก.พ. คนใหม่

กองบรรณาธิการวารสารข้าราชการ

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ที่ผ่านมา เป็นวันที่ข้าราชการหลายท่านเกษียณอายุราชการไป หลายคนได้รับเลื่อนขั้นมาสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น ในโอกาสนี้ วารสารข้าราชการเห็นสมควรสัมภาษณ์ความเห็นจากคุณทิพาวดี เมฆสุวรรณค์ ในวาระที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือเลขาธิการ ก.พ. คนใหม่ เนื่องจากสำนักงาน ก.พ. เป็นหน่วยงานกลางหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษาแนะนำต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือน และการจัดระบบราชการพลเรือน และบทบาทอื่น ๆ อีกมาก โดยเฉพาะในช่วงนี้ สำนักงาน ก.พ. เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องรับผิดชอบการปรับปรุงระบบราชการให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาลในการดำเนินงานตามเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)

ทั้งนี้ คุณทิพาวดีฯ ได้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องต่าง ๆ ที่น่าสนใจและได้ให้ข้อคิดอันน่าจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งข้าราชการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

วารสาร :

ในฐานะที่สำนักงาน ก.พ.เป็นหน่วยงานกลางที่มีบทบาทสำคัญในการเสนอแนะ
คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการและการบริหารงานบุคคลภาครัฐ เมื่อท่านได้เป็น
เลขาธิการ ก.พ. คนใหม่ ท่านได้ตั้งความหวังเกี่ยวกับระบบราชการไว้อย่างไรบ้าง

ท่านเลขาธิการ ทิพาวดี เมฆสวรรค์ :

ดิฉันมองว่า ระบบราชการเปรียบ
เสมือนองค์กรที่มีชีวิตจิตใจ เป็นองค์กรที่
ต้องการการสนับสนุน ส่งเสริม และการ
ปรับตัวให้เข้ากับเงื่อนไขและสถานการณ์
ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ก็เป็น
องค์กรที่ต้องรับรู้ความเคลื่อนไหวและความ
เป็นไปต่าง ๆ รอบด้านได้อย่างทันสถานการณ์
ถ้าข้าราชการทุกคนมองอย่างนี้ตรงกันแล้ว

การพัฒนาและปรับปรุงปรับเปลี่ยน รวมทั้ง
การสร้างระบบราชการให้ทันสมัยก็จะเกิดขึ้น
ตลอดเวลา

ประวัติศาสตร์ในอดีตได้พิสูจน์อย่าง
ชัดเจนแล้วว่า ระบบราชการต้องได้รับการ
ปรับตัวให้ทันต่อกาลสมัย ไม่ว่าจะเป็นการ
ปรับปรุงระบบราชการในสมัยสมเด็จพระบรม
ไตรโลกนาถกิติ หรือในสมัยพระบาทสมเด็จพระ

พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ดี เราเห็นได้ว่าระบบราชการในทั้งสองสมัยดังกล่าวได้รับการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนอย่างขนานใหญ่เพื่อให้สอดคล้องกับเหตุการณ์บ้านเมือง สภาพเศรษฐกิจสังคม และเหตุการณ์ในต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ในเวลานั้นถ้ามองย้อนกลับ หากระบบราชการไม่ได้รับการปรับเปลี่ยนในสองครั้งนั้นแล้ว อะไรจะเกิดขึ้นกับระบบราชการเองและอะไรจะเกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้าง

ดิฉันคิดว่า ระบบราชการไทย ในปัจจุบันและอนาคตต้องได้รับการปรับเปลี่ยนให้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อให้สามารถเป็นกลไกของรัฐในการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการอันเป็นที่พอใจของลูกค้า

และประชาชน และเป็นกลไกที่ แข่งขันในเวทีโลกได้ นับแต่นี้ต่อไประบบราชการของเราจะต้องผ่องคลายในเรื่องของความแข็งตัว ความอืดอาด และความมีชั้นมีตอนที่สลับซับซ้อนให้น้อยลง รวมทั้งข้าราชการก็ต้องมีคุณภาพสูง ทั้งนี้ จริง ๆ แล้วหากจะพูดถึงทศวรรษที่ ๑๙ ระบบราชการมีแนวโน้มในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด แต่ก็คงจะต้องยอมรับว่าการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเท่าที่ผ่านมาเป็นการดำเนินการในลักษณะที่ยังไม่ได้มองในภาพรวมมากนัก และยังไม่ได้คำนึงถึงลูกค้าคือ ประชาชนเท่าที่ควร ซึ่งอาจจะเหมาะสมกับกาลสมัยในเวลานั้น ๆ แต่นับแต่นี้ต่อไป จนถึงทศวรรษที่ ๒๐๐๐ การปรับปรุงระบบราชการคงจะต้องเปลี่ยนแนวใหม่ ที่ต่างไปจากเดิม

ระบบราชการไทยต้องได้รับการปรับเปลี่ยนให้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อให้สามารถเป็นกลไกของรัฐในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการที่ลูกค้าและประชาชนพอใจ และเป็นกลไกที่ แข่งขันในเวทีโลกได้ นับแต่นี้ต่อไปจนถึงทศวรรษที่ ๒๐๐๐ การปรับปรุงระบบราชการจะต้องเปลี่ยนแนวใหม่ ที่ต่างไปจากเดิม

วารสาร :

โดยที่โลกเรากำลังก้าวเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีข่าวสารและยุคโลกไร้พรมแดนมากขึ้น 7 ประชาชนมีการศึกษาและรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดจน การเรียกร้องของประชาชนที่จะได้มา ซึ่งการให้บริการที่มีคุณภาพจากรัฐมีมากขึ้น และประเทศชาติโดยรวมจะต้องสามารถเข้าไป แข่งขันในเวทีโลกได้ ดังนั้น ท่านคิดว่าการปรับเปลี่ยนระบบราชการตามแนวใหม่ที่ท่านกล่าว มาสักครูนี้อาจจะเป็นอย่างไรบ้าง

เลขาฯ ทิปาวดี :

เวลานี้การปรับเปลี่ยนระบบราชการ ให้ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เป็นกระแสโลก คือทุกประเทศให้ความสำคัญ ในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ไม่ว่าจะประเทศ ที่ก้าวหน้าพัฒนาแล้วอย่างเช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย หรือ

ประเทศในแถบภูมิภาคอาเซียน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ล้วนกำลังปรับเปลี่ยน ระบบราชการกันอย่างขนานใหญ่ ทั้งนี้ เพราะการแข่งขันในเวทีโลกนั้น ทุกประเทศ จะให้เศรษฐกิจเป็นตัวนำคือในเรื่องการค้าขาย การลงทุน ในขณะที่เดียวกันระบบการเมือง ระบบราชการ และสังคมภายในก็ต้อง แข็งแรง เพื่อสามารถผลักดันเศรษฐกิจโดย รวมให้แข่งขันกับนานาประเทศได้

เพราะฉะนั้น จะเห็นว่าในการพัฒนา ประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าแข่งขันในเวที โลกได้นั้น ราชการคงทำแต่ลำพังฝ่ายเดียว ไม่ได้ แต่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นฝ่าย การเมือง ข้าราชการ ประชาชน ธุรกิจเอกชน กลุ่มผลประโยชน์ สื่อมวลชน จะต้องร่วม มือกัน เข้าใจตรงกัน และมีวิสัยทัศน์สูงสุด ร่วมกัน

สำหรับระบบราชการนั้น ดิฉันคิดว่าการปรับเปลี่ยนตามแนวโน้มคงจะมีอยู่ ๓-๔ ประเด็น คือ

๑. ระบบราชการโดยรวมต้องปรับรื้อความคิดเดิม ๆ ออกให้หมด โดยข้าราชการและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องคงจะต้องทบทวนความคิดว่า เรามีราชการไว้เพื่ออะไร และใครจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากงานของทางราชการ

ดิฉันคิดว่า สังคมได้สร้างระบบราชการขึ้นมาเพื่อให้เป็นกลไกในการบริหารงาน อันเป็นกิจกรรมของรัฐ เพื่อทำให้สังคมเกิดความสงบสุขเจริญก้าวหน้า ประชาชนอยู่ดีกินดี ประเทศชาติพัฒนาถาวรอย่างยั่งยืน และสังคมมีความมั่นคง เติบโต อันจะนำพาให้ประเทศชาติยืนหยัดบนเวทีโลกได้ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประเทศอื่น ดิฉันคิดว่าทั้งหมดนี้เป็นลักษณะและหน้าที่ของระบบราชการที่ดีตามหลักการสากล

เพราะฉะนั้น จะเห็นว่าระบบราชการถูกสร้างขึ้นมาเพื่อตอบสนองประชาชน และการพัฒนาอันยั่งยืนของประเทศ นี่คือจุดหมายปลายทางที่เราต้องการ ดังนั้น หากข้าราชการยังคงทำงานในลักษณะยึดติดกับกฎระเบียบเดิม ๆ หรือกฎระเบียบที่มีลักษณะแข็งตัว

มากเกินไป ยังคงทำงานโดยคำนึงแต่ความถูกต้อง ตามกฎเกณฑ์ โดยไม่สนใจที่จะถามตนเองว่า กฎเกณฑ์นั้นเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันหรือไม่ มีสายการบังคับบัญชาที่ยืดโยงกันอย่างซับซ้อน ยังคงทำงานในลักษณะรวมศูนย์อำนาจ หรือในลักษณะที่ไม่ตระหนักว่าประชาชนคือลูกค้าแล้วนั้น ลักษณะระบบราชการที่ดีตามหลักสากลจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย ดิฉันคิดว่าเราต้องปรับรื้อความคิดในจุดนี้ให้เข้าใจตรงกันก่อน

๒. เมื่อมีการปรับรื้อความคิดข้างต้นได้แล้ว คราวนี้เราคงต้องหันมาทบทวนดูว่า มีอะไรบ้างที่จะต้องปรับเปลี่ยนให้ทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ดิฉันคิดว่าประการสำคัญถัดไปก็คือ ต่อไปนี้ ราชการต้องทำงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายความว่านอกจากจะต้องทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลแล้ว ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะต้องส่งผลกระทบในทางบวกต่อประชาชน และสังคมโดยรวม การทำงานของทางราชการจะต้องวัดผลได้ ต้องคุ้มค่างับทรัพยากรที่เสียไป และจะต้องใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณ วัสดุ และเวลา อย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนในทุกขั้นตอน

อย่างน้อยที่สุด ข้าราชการทุกคนควรจะต้อง
ตอบคำถามให้ได้ว่าเรากำลังทำอะไร ทำไม
ต้องทำ และสังคมจะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง
จากงานที่เราทำ

๓. ดิฉันคิดว่า การทำงานโดยมุ่งผล
สัมฤทธิ์ตามที่ได้กล่าวไปแล้วในข้อ ๒ นั้น
จริง ๆ แล้ว เป็นแนวความคิดที่ใหม่สำหรับ
ราชการของเราแต่เป็นแนวคิดของทางธุรกิจ
เอกชนที่เขาใช้กันมานานแล้ว ดังนั้น จึง
คิดว่าแนวคิดการทำงาน โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์นี้
จะต้องริเริ่มและลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังใน
ทุกกระทรวง ทบวง กรม ในลักษณะเดิน
หน้าไปพร้อม ๆ กัน คือ การปรับปรุงระบบ
ราชการแนวใหม่ ต้องมีการขยับเขยื้อนทั้ง
องคาพยพของราชการโดยรวม ไม่เช่นนั้น
แล้ว ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบ
ราชการของประเทศจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย เพราะ
หากไม่ก้าวไปพร้อมกัน ก็จะเกิดการถ่วงรั้ง
ยื้อยุดอย่างไม่มีวันจบสิ้น เราคงจะปรับปรุง
ระบบราชการแบบเดิมในลักษณะทำเป็น
รายการ หรือบางจุดบางเรื่องไม่ได้อีกต่อไป
ซึ่งดิฉันมั่นใจว่าทุกส่วนราชการสามารถ
ปรับปรุงงานราชการของตนสู่แนวคิดใหม่ได้
พร้อม ๆ กัน แต่จะแตกต่างกันตรงวิธีการ
และกลยุทธ์เท่านั้นที่จะต้องดูให้เหมาะสม

กับธรรมชาติของงานและเงื่อนไขเฉพาะของ
แต่ละส่วนราชการ ทั้งนี้ แม้ว่าจะเป็นเรื่อง
ยากแต่ถ้าเราไม่ลองก็ไม่รู้

๔. เงื่อนไขสำคัญ ๆ ที่จะต้องช่วยกัน
ผลักดันให้เกิดขึ้น เพื่อเอื้อให้การปรับปรุง
ราชการตามแนวใหม่ประสบผลสำเร็จ คือ

ประการแรก กฎหมาย กฎระเบียบ
และหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนดขึ้น
ต้องได้รับการทบทวนและปรับปรุงแก้ไขให้
มีความทันสมัยและเอื้อให้การทำงานของ
ภาครัฐมีความคล่องตัวทันการเปลี่ยนแปลง
และความต้องการของสังคมและลูกค้า ดิฉัน
คิดว่านอกจากกฎหมาย กฎระเบียบเดิมที่ต้อง
มีการสังคายนา โดยเร่งด่วนแล้ว ต่อไปนี้
กฎหมาย กฎระเบียบใหม่ที่ทางราชการ
กำหนดออกไปควรต้องมีการติดตามผลการ
บังคับใช้และพิจารณาทบทวน เพื่อปรับปรุง
แก้ไขทุก ๆ ๑-๒ ปี ดิฉันคิดว่าข้าราชการ
ควรเลิกความหวาดกลัวต่อการแก้ไขสิ่งเก่า
และเผชิญกับสิ่งใหม่ ๆ ได้แล้ว

ประการที่สอง ต้องมี การทบทวน
บทบาทภารกิจภาครัฐ และปรับโครงสร้าง
องค์กรใหม่ให้ยืดหยุ่น ง่ายต่อการบริหาร
ดิฉันคิดว่าเราได้พูดกันมานานว่า ราชการควร
ปรับลดบทบาทภารกิจในเรื่องนั้นเรื่องนี้ แต่

ในทางปฏิบัติราชการเราจริงใจในเรื่องนี้น้อยมาก คิดว่าความสำเร็จในเรื่องนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อทุกฝ่ายร่วมกันอย่างจริงจัง ฝ่ายการเมืองต้องให้ความสำคัญและจริงจังในเรื่องนี้ เพราะจริง ๆ แล้วการทบทวนบทบาทภารกิจภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นการผ่องถ่ายให้เอกชนมารับไปดำเนินการแทน การปรับขนาดภาครัฐให้เหมาะสม เป็นต้น ล้วนเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการสร้างประสิทธิภาพของระบบราชการทั้งสิ้น เมื่อระบบราชการมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้งานของกระทรวงต่าง ๆ ที่รัฐมนตรีรับผิดชอบมีประสิทธิภาพด้วย ซึ่งก็จะเป็นที่พอใจของสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนในท้ายที่สุด นอกจากนี้ ข้าราชการทุกคนทุกระดับต้องกล้า มั่นใจและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง อย่างน้อยที่สุดต้องคิดว่าคนที่รับผลพวงจากการทำงานของราชการในอนาคตคือลูกหลานของเรา

ด้วยกันทั้งนั้นไม่ใช่ใครอื่นไกล

ประการที่สาม ต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารงานและกระบวนการทำงานอย่างขนานใหญ่ ในเรื่องนี้ราชการของเราต้องเน้นการกระจายอำนาจและมอบอำนาจลงสู่ระดับล่าง หรือระดับปฏิบัติให้มากที่สุดเพื่อจะได้สนองตอบความต้องการของประชาชนได้ทันสถานการณ์ และงานราชการก็จะต้องไม่อืดอาดชักช้า วิธีการทำงานก็ต้องปรับเปลี่ยนโดยใช้เทคโนโลยีทันสมัยเข้าช่วย ผู้บังคับบัญชาจะต้องมีกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงานของตนให้มีคุณภาพ ต้องกล้าประเมินผลงานลูกน้องอย่างจริงจัง ต้องกล้าขจัดกำลังคนที่ขาดคุณภาพออกไปจากระบบ ซึ่งกฎหมายข้าราชการพลเรือนปัจจุบันได้วางกลไกและมอบอำนาจไว้ให้แล้ว

วารสาร :

ท่านคิดว่าจะมีกลยุทธ์อะไรบ้างที่จะมาช่วยเสริมให้การปรับปรุงระบบราชการตามแนวใหม่
เป็นไปตามที่พึงปรารถนา

เลขาฯ ทิพาวดี :

ดิฉันคิดว่ากลยุทธ์ที่จะมาช่วยเสริมให้
ราชการสามารถยกระดับประสิทธิภาพอัน
เป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่ายในสังคมนั้น อยู่ที่
หลักการที่ว่า การทำงานของทางราชการใน
เรื่องใดก็ตาม หรือการปรับปรุงระบบราชการ
นั้นเป็นการทำงานเพื่อสังคมส่วนรวมทั้งสิ้น
ดังนั้นงานของราชการจะต้องมีส่วนร่วมจาก
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสังคม เท่าที่ผ่านมา
จะเห็นว่าการทำงานของทางราชการโดย
ลำพังฝ่ายเดียว ไม่อาจตอบสนองความต้องการ
ของประชาชน และสร้างความเป็นธรรม
แก่ประชาชน รวมทั้งไม่อาจปรับตัวให้ทัน
สถานการณ์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น ในการ
ทำงานราชการต่อไปนี้ต้องมีการเหลียวดู
สังคมรอบด้านให้มากที่สุด และต้องมีส่วน
ร่วมอย่างจริงจังจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น

นักการเมือง นักธุรกิจ ประชาชน องค์กร
เอกชน สื่อมวลชน ตามควรแก่กรณีในเชิง
พหุภาคี โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประ
ชาชน ซึ่งก็จะเป็นไปตามหลักการของการ
พัฒนาประชาธิปไตยที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติฉบับที่ ๘ ระบุให้มีความสำคัญ
ไว้ว่า การพัฒนาประเทศจะบรรลุเป้าหมาย
ที่แท้จริงได้นั้น ต้องเป็นการพัฒนาในลักษณะ
ที่รัฐและประชาชนมีความเข้าใจที่ดี มีความ
รับผิดชอบ และมีความเอื้ออาทรต่อกัน ทั้งนี้
เพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและประชา
ชนดำเนินไปในเชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้าง
สมรรถนะซึ่งกันและกัน โดยเปิดโอกาสให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้การดำเนิน
บทบาทภาครัฐมีหลักประกันความเป็นธรรม

วารสาร :

จากแนวคิดและหลักการที่ท่านกล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากจะเป็นการฝากให้ข้าราชการในทุกส่วนราชการ ประชาชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำเพื่อประโยชน์ของสังคมแล้ว ในส่วนของสำนักงาน ก.พ.เอง ท่านคิดว่าสำนักงาน ก.พ.จะมีส่วนช่วยทำให้ระบบราชการที่พึงปรารถนาเกิดขึ้นจริงได้อย่างไรบ้าง

เลขาฯ ทิพาวดี :

เรื่องนี้คงจะต้องพูดถึงบทบาทของ ก.พ. และของสำนักงาน ก.พ.ควบคู่กันไป คือ

ในด้านบทบาทของ ก.พ. จะเห็นว่ กฎหมายข้าราชการพลเรือนปัจจุบัน ได้กำหนดให้ ก.พ. มีบทบาทสำคัญในด้านการจัดและพัฒนาระบบราชการ คือ กำหนดให้มีหน้าที่เสนอแนะคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานบุคคลและการจัดระบบราชการพลเรือน การปรับปรุงส่วนราชการ การจัดและพัฒนาส่วนราชการ วิธีการปฏิบัติราชการ การปรับปรุงเงินเดือนและสวัสดิการของข้าราชการ ตลอดจนมีหน้าที่ในการออกระเบียบวิธีปฏิบัติ พิจารณา วินิจฉัย และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือน เช่น การกำหนดตำแหน่ง และการบริหารตำแหน่ง การสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้ารับราชการ การควบคุม

ดูแลด้านวินัย อุทธรณ์และร้องทุกข์ การพัฒนาข้าราชการเพื่อสร้างคุณภาพและคุณธรรม รวมทั้งให้ ก.พ.ทำหน้าที่การพิทักษ์ระบบคุณธรรมและรักษาความเป็นธรรมในราชการ เพื่อเป็นหลักประกันแก่ข้าราชการที่จะไม่ถูกกลั่นแกล้งอย่างไม่เป็นธรรม ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ด้วยความเหมาะสมและปราศจากความเหลื่อมล้ำ

จะเห็นได้ว่าในภาพกว้าง ก.พ. เป็นกลไกสำคัญที่จะผลักดันให้ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายการเมืองมีนโยบายและเร่งรัดให้เกิดการปรับปรุงระบบราชการ และ ก.พ. ยังเป็นองค์กรที่จะเชื่อมต่อระหว่างนโยบายของรัฐบาลกับส่วนราชการและข้าราชการในอันที่จะช่วยกันผลักดันให้นโยบายของรัฐบาลบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และให้ผลงานของภาคราชการเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ทั้งนี้

สำหรับนโยบายสำคัญ ๆ ของรัฐบาลในเรื่อง การปรับปรุงระบบราชการนั้นที่ผ่าน ๆ มา มีหลายเรื่อง โดยเฉพาะในเวลาเมื่อรัฐบาลได้ให้ความ เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงาน ก.พ.ให้ ดำเนินงานโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพใน ส่วนราชการ ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญที่จะพัฒนา การให้บริการเป็นที่พึงพอใจของประชาชน

สำหรับบทบาทของสำนักงาน ก.พ.นั้น นอกเหนือจากการดำเนินงานตามนโยบาย ของรัฐบาลและมติ ก.พ.แล้ว สำนักงาน ก.พ. คงต้องมีบทบาทสร้างสรรค์ ริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ในการปรับเปลี่ยนระบบราชการไทยให้ทันสมัย

ในเรื่องการสร้างสรรค์และริเริ่มสิ่งใหม่นี้ สำนักงาน ก.พ. ได้มีการพัฒนาตนเองมา เป็นเวลาระยะหนึ่งแล้ว การประกาศใช้บังคับ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลง ครั้งสำคัญในบทบาทและหน้าที่ของสำนักงาน ก.พ. เพราะได้มีการแยกบทบาทของ ก.พ. และสำนักงาน ก.พ. ออกจากกัน ซึ่งก่อนหน้านี้อำนาจสำนักงาน ก.พ.จะมีหน้าที่เป็นเลขานุการของ ก.พ.เป็นส่วนใหญ่ พระราชบัญญัติฉบับ ใหม่ยังเปิดโอกาสให้สำนักงาน ก.พ.สามารถ คิดริเริ่มและดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ อย่าง

อิสระ ในฐานะองค์กรของตนเอง ไม่จำเป็นต้องขอความเห็นชอบจาก ก.พ.ในทุกเรื่อง

ทุกวันนี้ สำนักงาน ก.พ.ก็ได้ปรับปรุง ตนเองตามบทบาทใหม่ ให้เป็นองค์กรที่เน้น เรื่องการส่งเสริมทางวิชาการ ให้ทิศทาง นโยบาย แนวทาง หลักปฏิบัติในเรื่องของ การบริหารงานบุคคล การพัฒนาระบบราชการ ส่งเสริมสนับสนุนและจูงใจให้ทุกส่วนราชการ ทำงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีระบบการบริหาร งานบุคคลตามระบบคุณธรรม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นนิมิตหมายของการเปลี่ยนแปลง ระบบราชการตามแนวใหม่ นอกจากนี้ ดิฉัน เองก็จะพยายามปรับบทบาทของสำนักงาน ก.พ.ให้มุ่งเน้นเรื่องมาตรฐาน ดูแลให้เกิดความ เป็นธรรม และให้เกิดประสิทธิภาพในภาพ รวมมากขึ้น จะกระจายอำนาจการกำหนด ตำแหน่งให้คล่องตัวขึ้นและเน้นการประเมิน ประสิทธิภาพการใช้จ่ายกำลังคนแทน ในขณะที่ เดียวกัน ก็จะต้องเน้นบทบาทในการเป็นผู้ ส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือให้ส่วน ราชการต่าง ๆ สามารถบริหารงานอย่างมี ประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล นำบริการ ของตนไปสู่ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมมาก ยิ่งขึ้นด้วยเช่นกัน

วารสาร :

เมื่อพูดถึงการสร้างสรรคิรีเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ในระบบราชการโดยสำนักงาน ก.พ.
ขอให้ท่านกรุณายกตัวอย่างเรื่องสำคัญ ๆ ที่ทางสำนักงาน ก.พ.ริเริ่มขึ้น

เลขาฯ ทิพาวดี :

ดิฉันถือโอกาสยกตัวอย่าง การริเริ่มของ
สำนักงาน ก.พ. ในการพัฒนาปรับปรุงระบบ
ราชการให้มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรมคือ
โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในส่วนราชการ
ซึ่งดิฉันกล่าวถึงเมื่อสักครู่นี้

โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในส่วน
ราชการนี้ เป็นโครงการสำคัญของสำนักงาน
ก.พ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติตั้งแต่วันที่ ๑๖
พฤษภาคม ๒๕๓๔ ให้ดำเนินการเพื่อปรับ
ระบบวิธีการทำงานและการบริหารงานของภาค

ราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
เป็นที่พอใจของประชาชน และสามารถตรวจสอบ
ผลสัมฤทธิ์ของงานได้อย่างเป็นรูปธรรม
โดยให้ทดลองดำเนินกับกรมต้นแบบที่กระทรวง
ต่าง ๆ ได้ส่งเข้ามาร่วมโครงการ กระทรวง
ละ ๑ กรม ซึ่งในขั้นแรกนี้ ก.พ.ได้มีมติให้
ดำเนินการในกรมที่ให้บริการประชาชนและจะ
เห็นผลการดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพ
ได้เร็วก่อน ๓-๕ กรม แล้วจึงขยายผลไปยัง
กรมอื่น ๆ ต่อไป เวลานี้เราได้ดำเนินการ
จนเสร็จสิ้นแล้ว ๓ กรม คือ กรมทะเบียน
การค้า กรมสรรพากร และสำนักงานประกัน
สังคม และกำลังอยู่ในขั้นการขยายผล ส่วนอีก
๒ กรม คือ กรมที่ดิน และสำนักงาน ก.พ.
กำลังอยู่ในขั้นการดำเนินการและยังไม่แล้วเสร็จ

ในการดำเนินงานให้แต่ละกรมที่เข้าร่วม
โครงการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายนั้น
จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงการบริหารภาพรวม
ของกรมนั้น โดยมุ่งเน้นที่กระบวนการทำงาน

ที่สำคัญ เพื่อสร้างเป็นรูปแบบให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อันจะทำให้ข้าราชการเกิดแรงบันดาลใจและมีความเข้าใจในความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงการทำงานของตนให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ผลงานที่ปรากฏมีดังนี้

กรมทะเบียนการค้าสามารถปรับปรุงกระบวนการจดทะเบียนและปรับปรุงประสิทธิภาพงานต่าง ๆ ได้ผลอย่างมีนัยสำคัญ เช่น สามารถลดเวลาการจดทะเบียนธุรกิจ จากเดิม ๑-๓ วัน เหลือเพียง ๓๕ นาที และยังลดค่าใช้จ่ายในงานธุรการ และงานสนับสนุนจากเดิม ๓๐% ของงบประมาณที่เป็นเงินเดือนเหลือเพียง ๑๐% เป็นต้น

สำนักงานประกันสังคม สามารถปรับปรุงกระบวนการส่งรายชื่อลูกจ้างให้สถาน

พยาบาลจากเดิม ๘-๒๓ วัน เหลือเพียง ๔-๕ วัน และสามารถปรับระบบการจ่ายเงินสมทบ โดยสามารถลดปริมาณงานบันทึกข้อมูลเงินสมทบจากเดิม ๖๖ ล้านรายการต่อปี เหลือ ๖ ล้านรายการต่อปี ซึ่งจะสามารถลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการลงได้ถึง ๕๒ ล้านบาทต่อปี เป็นต้น

กรมสรรพากร สามารถปรับปรุงประสิทธิภาพระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น ขยายฐานภาษีผู้เสียภาษีได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒๐% สามารถปรับปรุงวิธีการคืนภาษีได้อย่างถูกต้องรวดเร็วขึ้น รวมทั้งสามารถปรับปรุงกระบวนการประเมินจำนวนเงินภาษีคืนให้รวดเร็วและมีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยสามารถประหยัดเงินภาษีคืนได้ ๑๑% เป็นต้น

วาระสาร :

เวลานี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเมืองไทย และประเทศกำลังตกอยู่ในสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ จนต้องกู้เงินจาก IMF มาช่วย ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๐ ก็ได้กำหนดให้สำนักงาน ก.พ.ร่วมกับกระทรวงการคลัง และสำนักงานประมาณในการดำเนินการตามเงื่อนไขของ IMF ข้อ ๓.๕ คือ ให้นำหน่วยงานทั้ง ๓ หน่วยงานนี้พิจารณาปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน โดยเฉพาะการจัดทำแผนการเพิ่มประสิทธิภาพและการลดอัตรากำลังคน รวมทั้งจัดให้มีระบบการจูงใจ และป้องกันการแทรกแซงจากการเมือง สำนักงาน ก.พ. ได้วางแผนให้สอดคล้องกับเงื่อนไขดังกล่าวไว้เรียบร้อยแล้ว

เลขาฯ ทิวาวดี :

อย่างที่ได้อธิบายมาแล้วว่า สำนักงาน ก.พ.ได้คิดริเริ่มปรับปรุงระบบราชการให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มาแล้วระยะหนึ่ง ในโอกาสที่ดิฉันขึ้นมาเป็นเลขาธิการ ก.พ. ดิฉันก็คิดว่าการทำงานของสำนักงาน ก.พ.ควรจะมีทิศทางและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับกระแสต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงภาวะที่ประเทศชาติเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ จนต้องกู้เงิน IMF และคณะรัฐมนตรีก็กำหนดให้สำนักงาน ก.พ. มีบทบาทร่วมในการปรับปรุงระบบราชการตามที่เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วด้วย

โอกาสนี้ ดิฉันจึงได้จัดทำโครงการร่วมคิดพิจารณาเพื่อปรับกลยุทธ์และบทบาทของสำนักงาน ก.พ. โดยเชิญบุคคลสำคัญ ๆ จากกลุ่มและฝ่ายต่าง ๆ ในสังคม เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาท ทิศทาง

และจุดเน้นที่เกี่ยวข้องกับงานของสำนักงาน ก.พ. เพื่อให้ราชการพลเรือนมีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เป็นที่พอใจของประชาชน มีความโปร่งใส เป็นธรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ให้ข้าราชการมีคุณภาพคุณธรรมในระดับมาตรฐานสูง เพื่อเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน และให้ราชการเป็นแกนหลักในการพลิกฟื้นวิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่การสร้างระบบใหม่ในสังคม และนำพาไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองต่อไป การปรับบทบาทของสำนักงาน ก.พ.ในครั้งนี้ ก็เพื่อที่จะนำไปสู่การปรับบทบาทของระบบราชการให้สอดคล้องกับกติกาใหม่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วย

ทั้งนี้ สำนักงาน ก.พ.ได้กำหนดแผนกลยุทธ์ในช่วง ๒ ปีข้างหน้า (๒๕๔๑-๒๕๔๒) สำหรับดำเนินบทบาทของสำนักงาน ก.พ. ตามบทบาทใหม่ โดยได้กำหนดเป็นเป้าหมายและกลยุทธ์ ๔ ด้านด้วยกัน คือ

๑. เป้าหมายและแผนกลยุทธ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพ ได้แก่ การให้ส่วนราชการสร้างดัชนีชี้วัดผลงานให้สามารถวัดและประเมินผลงานได้อย่างแท้จริง มีการวางระบบให้รางวัลและลงโทษตามผลการปฏิบัติงานเมื่อเทียบกับเป้าหมายที่ทางการกำหนด ลดขั้นตอนและลดระดับสายการบังคับบัญชา ผ่อนคลายกฎระเบียบให้ข้าราชการรู้สึกยอมรับตลอดเวลาว่าการปฏิบัติงานต้องมีการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

๒. เป้าหมายและแผนกลยุทธ์ในการกำหนดจำนวนข้าราชการที่เหมาะสม ได้แก่ การวางรูปแบบและวิธีทำงานราชการที่ดีที่สุด (best practice) การกระจายข้าราชการออกไปสู่ราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นมากขึ้น เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนท้องถิ่น กระจายภารกิจด้านบริการให้เอกชนดำเนินการแทน เป็นต้น

๓. เป้าหมายและแผนกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจให้แก่ข้าราชการ ได้แก่ การสร้างระบบการประเมินผลงานและประสิทธิภาพ

ภาพของข้าราชการที่มีความเที่ยง (reliability) และตรง (validity) มีการให้รางวัลโดยพิจารณาจากผลงานที่มีเครื่องชี้วัดที่เป็นรูปธรรม เช่น รางวัลผู้ปฏิบัติงานดีเด่น และมีการลงโทษอย่างจริงจังในกรณีที่ข้าราชการขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบ เพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างของข้าราชการอื่น ๆ เป็นต้น

๔. เป้าหมายและแผนกลยุทธ์ในการสร้างความเป็นกลางทางการเมือง ได้แก่ การปรับปรุงระบบ กลไก และกระบวนการสรรหา พัฒนา และแต่งตั้งนักบริหารในราชการพลเรือนให้โปร่งใส และเป็นธรรม มีระบบการขึ้นบัญชีบุคคล ซึ่งผ่านการคัดเลือกเป็นนักบริหารไว้ล่วงหน้า เมื่อมีตำแหน่งนักบริหารระดับสูงว่างลง ก็จะสามารถเลือกสรรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมเข้าแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ได้อย่างโปร่งใส เป็นต้น

ทั้งนี้ ดิฉันเชื่อว่า จากแนวทางและกลยุทธ์ดังกล่าว สำนักงาน ก.พ.จะสามารถช่วยให้การดำเนินงานของสำนักงาน ก.พ. บรรลุตามบทบาทและจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เพื่อปรับองค์กรและระบบราชการให้พร้อมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพการณ์ปัจจุบัน และอนาคต

วารสาร :

ท้ายที่สุดนี้ ท่านจะมีข้อคิดและข้อเสนอแนะอะไรบ้างที่จะฝากให้กับข้าราชการทุกคน

เลขาฯ ทิพาวดี :

อย่างที่ดิฉันได้พูดมาข้างต้นแล้วหลายครั้งว่า ความสำเร็จในการสร้างราชการให้เป็นที่พึงพอใจของประชาชนและแข่งขันได้ในเวทีโลกนั้น ข้าราชการเป็นตัวจักรสำคัญที่จะนำระบบราชการไปสู่จุดนี้ได้ ดิฉันจึงขอฝากข้อคิดแก่ข้าราชการทุกท่านไว้ดังนี้

๑. ขอให้ข้าราชการได้คิดทบทวนตลอดเวลาว่า เรากำลังทำงานอะไร เพื่อใคร ข้าราชการควรต้องเข้าใจ โดยท่องหัวใจว่าบทบาทอาชีพของข้าราชการคือ การช่วยสังคมให้มีการพัฒนาเป็นปีกแผ่นยั่งยืน หน้าที่ของข้าราชการคือการทำงานเพื่อส่วนรวม ดิฉันคิดว่าถ้าทุกคนคิดได้ตรงกันแบบนี้ ข้าราชการทุกคนจะเป็นคนมองโลกได้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

๒. ต่อไปนี้ ข้าราชการจะต้องทำงานร่วมกับประชาชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยใกล้ชิดมากขึ้น จะต้องรับฟังความเห็นและ

สอดส่องตรวจตราว่าการทำงานของราชการได้สร้างปัญหาให้ประชาชนตรงจุดใดบ้าง ความเป็นธรรมเกิดขึ้นในสังคมแล้วหรือยัง

๓. ขอให้ข้าราชการทุกคนภูมิใจในอาชีพข้าราชการ ช่วยกันสร้างงานราชการให้มีคุณค่า มีเกียรติ ได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากสังคมและประชาชนว่าพวกเราเป็นผู้ที่ทำงานเพื่อสังคมส่วนรวม

๔. ขอให้ทุกคนเข้าใจว่างานราชการเป็นงานที่ไม่มีวันจบสิ้น ไม่มีเงื่อนโซ่ที่ตายตัว เงื่อนโซ่กฎระเบียบต่าง ๆ เป็นเพียงสิ่งสมมติหรือกติกาที่กำหนดไว้เพื่อให้เราเดิน แต่ถ้าเมื่อใดที่เราพบว่ากติกาที่เราเดินนั้นล้าสมัย เราต้องกล้าที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น

ถ้าข้าราชการทุกคนสามารถปฏิบัติได้ทั้ง ๔ ข้อข้างต้น ดิฉันมั่นใจว่าการสร้างราชการไปสู่ภาพที่พึงปรารถนาก็คงไม่ยากนัก

เปลี่ยนโฉมราชการ-ความจำเป็นที่เลี่ยงไม่ได้

ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา เวสารัชช์ *

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ นักวิชาการ ผู้ทรง คุณวุฒิ และผู้มีประสบการณ์ในการบริหาร มีความเห็นตรงกันว่า การปฏิรูประบบราชการเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งยวด เพราะระบบที่เป็นอยู่ยังคง ยึดโครงสร้างเดิมที่ใช้มานานกว่าหนึ่งศตวรรษ เป็นโครงสร้างซึ่งรวมอำนาจ มีการบังคับบัญชา ลดหลั่นตามสายงาน มีการแบ่งงานตามความชำนาญเฉพาะ และงานราชการเป็นงานอาชีพ ที่มั่นคง โครงสร้างดังกล่าวได้รับการกำหนดขึ้นเพื่อให้ รองรับสังคมอุตสาหกรรม เพื่อป้องกันการ เล่นพรรคเล่นพวก และเพื่อให้ระบบราชการเป็นหลักในการบริหารและการ ปกครอง ประเทศ

* ศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ความจำเป็นในการปรับภาคราชการ

ระบบราชการไทยตามสภาพที่เป็นอยู่ ได้สะท้อนความเสื่อมโทรมและความล้าสมัย ไม่สามารถตอบสนองต่อความจำเป็นของ สังคมและการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันได้ ผลที่เกิดขึ้นคือความล่าช้า ความด้อยประสิทธิภาพ บริการที่ไม่มีคุณภาพ ความไม่โปร่งใส การทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการ การแทรกแซงระบบราชการโดยนักการเมือง ความไม่ชอบธรรมในการบริหารงานบุคคล การใช้พลังกลุ่มกดดันเพื่อประโยชน์ของข้าราชการ เป็นต้น ผลสุดท้าย ความไม่พร้อมของระบบราชการในการบริหารราชการย่อมมีประสิทธิภาพตามหลักการที่ควรจะเป็นก็คือ ระบบเศรษฐกิจของไทยขาดกลไกป้องกันและการประคับประคองอย่างเพียงพอ จนมีส่วนทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยและรัฐบาลจำต้องยอมรับเงื่อนไขของ กองทุนการเงินระหว่างประเทศในเดือน สิงหาคม ๒๕๔๐

สภาวะอันไม่เป็นที่พึงปรารถนาของ

ระบบราชการดังกล่าวต้องได้รับการแก้ไขเพื่อให้ประเทศไทยสามารถฟื้นตัวจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และความเสื่อมถอยทางสังคม ตลอดจนเพื่อให้สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกซึ่งเน้นการแข่งขันระหว่างประเทศ

สภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมได้ก่อความเสียหายกับประเทศและสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนโดยถ้วนหน้ากัน แต่ขณะเดียวกันก็เป็นเงื่อนไขจำเป็นของกระบวนการปฏิรูประบบราชการเกือบทุกประเทศในโลก กล่าวคือการปฏิรูประบบราชการไม่อาจจะเกิดขึ้นได้หากปราศจากแรงกดดันที่รุนแรง ขณะนี้วิกฤตการณ์ดังกล่าวได้เกิดขึ้นแล้ว ระบบราชการต้องได้รับการปรับเปลี่ยนเพื่อความอยู่รอดของประเทศ และผู้นำทางการเมืองไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากต้องตัดสินใจดำเนินการปรับภาคราชการอย่างจริงจัง

เปลี่ยนใจระบบราชการ

มีคำหลายคำซึ่งใช้เรียกกระบวนการปรับเปลี่ยนระบบราชการ เป็นต้นว่า การปฏิรูประบบราชการ การปรับภาค ราชการ การปรับหรือระบบราชการ การยกเครื่องระบบราชการ คำเหล่านี้อาจมีความหมายแตกต่างกันไปบ้างในรายละเอียด แต่อันที่จริงทุกคำที่ใช้ล้วนมีนัยเดียวกัน คือเป็นการเปลี่ยนใจราชการเสียใหม่ที่แตกต่างกันจากเดิม การเปลี่ยนใจเช่นนี้จะส่งผลให้ระบบราชการแตกต่างไปอย่างเห็นได้ชัด เพราะเป็นการหรือสร้างระบบขึ้นใหม่ เป็นการปรับเปลี่ยนทั้งโครงสร้าง รูปแบบ และจิตวิญญาณ มิใช่เป็นเพียงการตกแต่ง ปรับปรุงเล็กน้อย ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนใจราชการต้องนำมาซึ่งประสิทธิภาพ แต่การปรับปรุงราชการให้มีประสิทธิภาพอาจยังไม่ถึงขั้นของการเปลี่ยนใจราชการ

การเปลี่ยนใจราชการหรือที่รู้จักคุ้นเคยด้วยคำว่า การปฏิรูประบบราชการ หรือการ

ปรับภาคราชการนั้นมิใช่เป็นเพียงการกระจายอำนาจ การยกงานของรัฐให้เอกชนหรือท้องถิ่น การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ หรือการสร้างองค์การแนวราบเท่านั้น กระบวนการที่ยกมากล่าวนี้เป็นวิธีการ แต่เป้าหมายของการเปลี่ยนใจราชการคือการทำให้ระบบราชการซึ่งเป็นกลไกเครื่องมือของรัฐสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกให้ได้ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคมได้ และสามารถนำประเทศให้ติดอันดับสูงในการจัดชั้นการแข่งขันระหว่างประเทศให้จงได้

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การเปลี่ยนใจราชการในกระแสโลกาภิวัตน์ (ยุคฟ้าปกั้น) นั้น คือการริ่ระบบราชการซึ่งถูกสร้างมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อรองรับกระแสการปฏิวัติอุตสาหกรรม (การปฏิวัติครั้งที่สอง) และสร้างใหม่ให้รองรับกระแสการปฏิวัติด้าน

เทคโนโลยี ข่าวสารและโทรคมนาคมยุคใหม่ (การปฏิวัติครั้งที่สาม) ทั้งนี้เพราะกรอบความคิดเดิมซึ่งเป็นฐานสำหรับระบบราชการเดิมได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว

กรอบความคิดเดิมนั้นอยู่กับสมมติฐานที่ว่า รัฐเท่านั้นที่รู้ดีกว่าใคร ประชาชนและภาคเอกชนยังด้อยพัฒนาอยู่ เชื่อผู้นำชาติเจริญ การบริหารเป็นเรื่องจำกัดวงเฉพาะภายในประเทศ สังคมไทยมีลักษณะเฉพาะพิเศษของตน อธิปไตยทางดินแดนของประเทศเป็นเรื่องสำคัญที่สุด เป็นต้น

ในโลกการบริหารยุคปัจจุบัน สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปทำให้เกิดความจำเป็นที่รัฐต้องเปลี่ยนกรอบความคิดเสียใหม่ กรอบความคิดใหม่ให้ความสำคัญกับแนวคิดประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วม การทำงานที่หวังผล ความเป็นมืออาชีพของข้าราชการ ความกะทัดรัดคล่องตัว ความประหยัดและประสิทธิภาพ บทบาทของภาคเอกชน ประชาชนและท้องถิ่น ระเบียบโลก สังคมสารสนเทศ สภาวะไร้พรมแดน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน ตลาดการค้าเสรี เป็นต้น

กรอบความคิดของราชการโฉมใหม่ ระบบราชการโฉมใหม่เป็นไปภายใต้กรอบความคิดหลักอย่างน้อย ๔ ประการ ได้แก่

๑. การปฏิบัติงานโดยหวังผล

๒. การให้ความสำคัญแก่ประชาชนและสังคม

๓. ความคุ้มค่า

๔. ประสิทธิภาพในการทำงาน

กรอบการปฏิบัติงานโดยหวังผล หมายถึง ความว่าระบบราชการต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการทำงานที่ชัดเจน สามารถวัดได้ประเมินได้ หรือสามารถรับรู้ได้ ผลที่กล่าวนี้อาจเป็นผลโดยตรงอันเกิดจากการทำงาน เช่น ปริมาณการจับกุมผู้ประกอบอาชญากรรม หรือผลกระทบที่เกิดติดตามมา เช่น ความปลอดภัยของประชาชน การปฏิบัติงานภายใต้กรอบการหวังผลเช่นนี้ เป็นการลบภาพราชการจากการทำงานโดยคำนึงถึงกฎระเบียบขั้นตอนและเงื่อนไขที่รัดกุมมาเป็นการคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้น ในแง่นี้รูปแบบวิธีการทำงาน การตรวจสอบผลงาน การพิจารณาความดีความชอบ การสนับสนุนงบประมาณ การจัดตั้งและยุบเลิกหน่วยงาน ล้วนต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งสิ้นในการตัดสินใจใด ๆ ก็ตาม รัฐบาลและผู้บริหารงานภาครัฐต้องถามตัวเองตลอดเวลาว่าสิ่งที่หน่วยงานได้ทำ กำลังทำ หรือจะทำต่อไปนั้น จะส่งผลในทางปฏิบัติได้หรือไม่ เมื่อไหร่เป็นผลดีหรือผลเสีย จะนำไปสู่ผลกระทบใด ผลที่เกิดขึ้นนั้นสอดคล้องกับเป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ หรือภารกิจหลักของหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือไม่ หากไม่ก็ต้องแก้ไข ปรับปรุง ยกเลิก หรือให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการแทน

กรอบประชาชนและสังคม หมายความว่า ทุกสิ่งที่รัฐกระทำต้องมุ่งถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับประชาชนและสังคมเสมอ การกระทำใด ๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อส่วนราชการหรือข้าราชการเองไม่อาจได้รับการสนับสนุน หากไม่สามารถอธิบายหรือพิสูจน์ได้ว่าจะนำไปสู่ประโยชน์ต่อประชาชนและสังคม ตัวอย่างเช่น การปรับเงินเดือนข้าราชการ ต้องไม่ส่งผลเสียหายต่อประเทศชาติโดยรวม ต้องทำให้ข้าราชการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพขึ้น ผลงานที่เกิดจากการปรับเงินเดือนต้องทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากขึ้น เช่น ได้รับบริการเร็วขึ้น ถูกต้องมากขึ้น การให้เหตุผลความจำเป็นของการปรับเงินเดือนเพียงเพื่อสร้างขวัญ กำลังใจอย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอ ต้องสามารถแสดงให้เห็นได้ว่า ประชาชนและสังคมจะได้รับประโยชน์ด้วย ภายใต้กรอบความคิดนี้ การปฏิบัติราชการต้องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ โดยต้องตอบคำถามว่า ประชาชนกลุ่มใด จำนวนมากน้อยเพียงใด หรือสังคมโดยส่วนรวมจะได้ประโยชน์อะไรอย่างไร มากน้อยแค่ไหน เมื่อไหร่ ยั่งยืน เพียงใด มีความเสมอภาคและเป็นธรรมหรือไม่

กรอบความคุ้มค่า หมายความว่าในระบบราชการใหม่ ทุกสิ่งที่กระทำหรือจะกระทำต้องคุ้มกับค่าใช้จ่าย ทรัพยากร หรือความพยายามที่ลงไป อีกนัยหนึ่งก็คือ หลักการประหยัด หลักผลได้เหนือผลเสีย หลักผลได้ต่อเม็ดเงิน (value for money)

ล้วนเป็นเรื่องที่ผู้ปฏิบัติงานในภาครัฐต้องคำนึงอยู่ตลอดเวลา ภายในกรอบความคิดนี้ ส่วนราชการต้องประเมินค่าใช้จ่ายอยู่ตลอดเวลา หากกิจกรรมใดที่รัฐดำเนินการแล้วแพงกว่าที่เอกชนสามารถทำได้ ก็ต้องปรับค่าใช้จ่ายให้เท่ากับเอกชนหรือเลิกกิจกรรมนั้น การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐต้องได้ราคาเท่าที่เอกชนโดยทั่วไปได้รับ ของที่ราชการซื้อต้องไม่แพงกว่าของที่เอกชนซื้อ คำถามที่ต้องถามเสมอคือ การดำเนินการของรัฐมีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่าใด มีทางเลือกค่าใช้จ่ายได้อย่างไรบ้าง ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยเป็นเท่าใด เป็นต้น

กรอบประสิทธิภาพในการทำงาน หมายความว่าการทำงานของส่วนราชการทุกแห่งต้องเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ถูกต้องทันต่อเหตุการณ์ เตรียมการและ ป้องกันปัญหาล่วงหน้า ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ข้าราชการมีความ สามารถและอุทิศตนให้กับการทำงาน ประหยัด และได้ผลงานสูง ทั้งนี้ ต้องทบทวนและตอบคำถามต่อไปนี้อย่างชัดเจน คือ สิ่งที่ทำแล้ว กำลังทำ หรือจะทำต่อนั้น มีวิธีการอื่นที่เรียบง่ายแต่ได้ผลกว่าหรือไม่ ได้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าหรือยัง มีปัญหา อุปสรรค หรือข้อบกพร่องที่ยังไม่ได้แก้ไขหรือไม่ มีภาพเบื้องหน้าหรือวิสัยทัศน์ชัดเจนเพียงใด แผนในการทำงานละเอียด รอบคอบหรือไม่ เตรียมป้องกันปัญหาที่จะพึงเกิดไว้อย่างไร เป็นต้น

โฉมใหม่ของระบบราชการ

โฉมใหม่ของระบบราชการภายใต้กรอบความคิดดังกล่าวข้างต้นจะปรากฏให้ประจักษ์ในหลายลักษณะ อย่างน้อยต้องสะท้อนลักษณะสำคัญของระบบราชการ ได้แก่ **ภารกิจ โครงสร้าง กฎระเบียบ รูปแบบวิธีการทำงาน ข้าราชการ เทคโนโลยี และการมีส่วนร่วม**

ภารกิจ - บทบาทของภาครัฐยุคใหม่จะเน้นในเรื่องสำคัญอันจำเป็นของสังคม ได้แก่ การดูแลรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของประเทศ การสร้างคุณธรรมและระงับความขัดแย้งในสังคม การส่งเสริมพัฒนาประชาชนและประเทศ การดำเนินกิจการต่างประเทศ การวิจัยและพัฒนา การกำหนดนโยบายเศรษฐกิจและ

สังคม การกำหนดและดูแลมาตรฐานการประกอบการและการดำรงชีวิต การระดมทรัพยากรเพื่อบริหารและพัฒนา กิจกรรมใดที่เอกชน ท้องถิ่น หรือประชาชนสามารถดำเนินการได้ รัฐจะไม่ทำเอง แต่จะกระจายบทบาทของรัฐออกไป และดูแลผลงานให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ไม่ก่อความเสียหายแก่ส่วนรวม

โครงสร้าง - โครงสร้างของระบบราชการโฉมใหม่จะมีความหลากหลาย มีรูปแบบต่าง ๆ ตามความจำเป็นในการปฏิบัติงาน เน้นองค์การแนวราบที่มีขนาดย่อมคล่องตัว เป็นระบบเครือข่ายที่ประสานงานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน ส่วนราชการแต่ละแห่ง

เป็นองค์การเรียนรู้ สามารถปรับตัวให้ทันกับภารกิจ หรือการทำทนายใหม่ ๆ ได้รวดเร็ว มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบลงไปถึงหน่วยปฏิบัติ

กฎระเบียบ - กฎระเบียบจะถูกกำหนดเท่าที่จำเป็น เพื่อให้เกิดมาตรฐานและความชัดเจนในเรื่องที่กระทบต่อประโยชน์ของสังคม กฎระเบียบมีอยู่เพื่อส่งเสริมภารกิจของรัฐและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง แต่จะไม่ใช่เป็นอุปสรรคต่อการบริหาร และการพัฒนาประเทศ ผลงานจะเป็นสิ่งตัดสินคุณค่าของการทำงาน กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมจะแปรไปตามสภาพปัญหาและความจำเป็น กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ จึงทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ ส่งเสริมการพัฒนา ไม่ซ้ำซ้อน และชัดเจน

รูปแบบวิธีการทำงาน - การทำงานของระบบราชการใหม่จะเน้นผลงานเป็นหลัก มีความคล่องตัว โปร่งใส มีประสิทธิภาพ เรียบง่าย สะดวก ใช้เทคโนโลยีสนับสนุน มีฐานข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อช่วยการตัดสินใจ เป็นมาตรฐานสากล บริหารโดยยึดหลักความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบ พร้อมรับการตรวจสอบ โดยได้รับการประเมินและปรับปรุงตลอดเวลา

ข้าราชการ - ข้าราชการยุคใหม่เป็นมืออาชีพ มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์สนใจใฝ่รู้ เป็นกลาง มีจิตบริการ ทำงานด้วยความอุทิศตนโดยมุ่งประโยชน์ของสังคม และประชาชนเป็นหลัก สามารถปรับตัวได้ทันกับวิทยาการสมัยใหม่ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การมีส่วนร่วม - ระบบราชการยุคใหม่จะเป็นระบบเปิดและโปร่งใส ซึ่งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะมีบทบาทในการร่วมดูแล ตรวจสอบ ประเมิน สนับสนุนแก้ไข และดำเนินการ กล่าวคือ ข้าราชการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดเป้าหมาย นโยบาย มาตรการ หรือรูปแบบวิธีดำเนินการ ประชาชนมีส่วนร่วมในการ สะท้อนความต้องการ ประเมิน ตรวจสอบ แนะนำ และร่วมปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงาน

มาตรการปรับภาคราชการ

การปรับภาคราชการให้เป็นไปตามสภาพที่กล่าวข้างต้นนั้นสามารถทำได้หลายประการ โดยมียุทธศาสตร์ระยะสั้นและระยะยาวซึ่งประสานสอดคล้องกัน ยุทธศาสตร์สำคัญ ได้แก่ การกระจายอำนาจ พัฒนาระบบตรวจสอบประเมิน และความรับผิดชอบ เร่งรัดพัฒนาข้าราชการ ทบทวนภารกิจของรัฐ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้กว้างขวาง กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย ทิศทาง เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

มาตรการต่าง ๆ ที่อาจใช้ในการเปลี่ยนโฉมราชการมีหลากหลาย ตัวอย่างเช่น

- ลดขนาดกำลังคน
- ปรับเปลี่ยนองค์การภาครัฐให้มีรูปแบบหลากหลาย
- กระจายอำนาจและบทบาทองค์การภาครัฐให้องค์การรูปแบบใหม่ ท้องถิ่น และเอกชน
- ปฏิรูปกฎหมายและขั้นตอนในการบริหารและการบริการของรัฐ
- ปฏิรูประบบบริการประชาชน
- เร่งรัดพัฒนาให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบราชการอย่างกว้างขวาง
- ใช้ระบบงบประมาณซึ่งมุ่งผล
- ปรับระบบการบริหารงานบุคคลให้เป็นลักษณะเน้นผลงาน และเป็นการจ้างงานในรูปสัญญาต่างตอบแทน
- ฯลฯ

สรุป

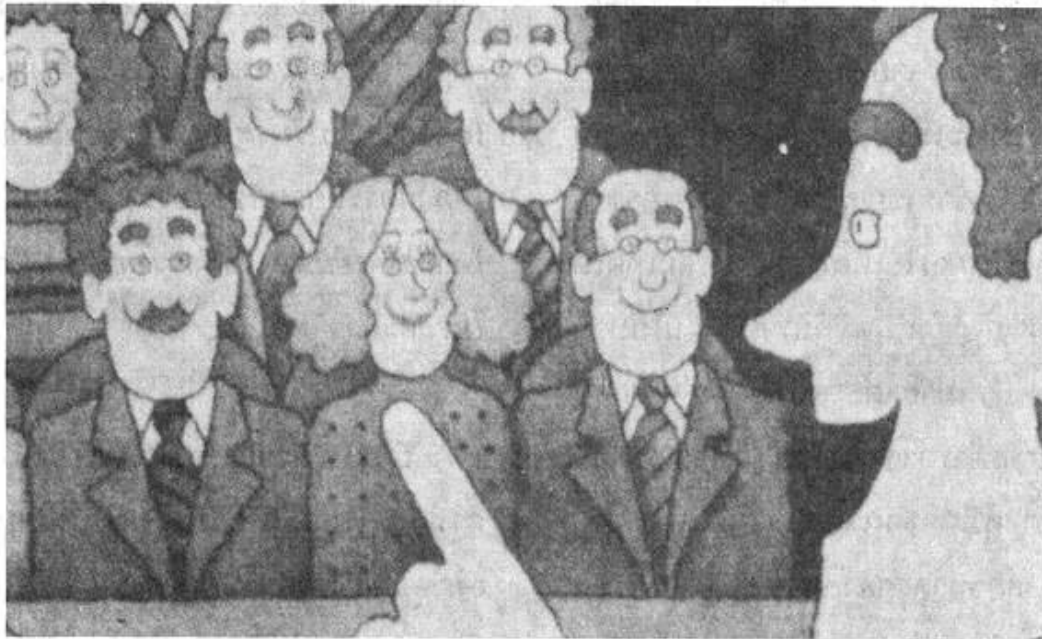
ระบบราชการโฉมใหม่เป็นความจำเป็นสำหรับการฟื้นฟูประเทศไทยให้หลุดพ้นจากภาวะวิกฤติและช่วยให้ประเทศไทยยกระดับความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศได้ การไม่ปรับระบบราชการจะยิ่งถ่วงรั้งโอกาสการอยู่รอดของประเทศ และปิดกั้นโอกาสการยืนหยัดในสังคมโลกอย่างมีศักดิ์ศรีในระยะยาว

เงื่อนไขสำคัญของการปรับโฉมระบบราชการในขณะนี้อยู่ที่ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจซึ่งจะนำไปสู่ภาวะวิกฤติทางสังคมติดตามมา แต่ที่สำคัญก็คือระบบราชการจะปรับไปสู่ภาพที่พึงปรารถนาเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์และวุฒิภาวะของผู้บริหารประเทศ การเรียกร้อง และผลักดันจากประชาชนและสื่อมวลชน และรวมไปถึงการริเริ่มจากภาคราชการเอง

การผ่าตัดเปลี่ยนโฉมนั้นเป็นเรื่องเจ็บปวด แต่เป็นความเจ็บปวดที่ต้องรีบทำ เพราะหากปล่อยให้เนิ่นนานต่อไปเท่าใดก็ยิ่งแก้ไขยากขึ้นเท่านั้น ที่สำคัญจะยิ่งเจ็บปวดและเสียหายเกินกว่าที่ประเทศจะทนรับได้อีกต่อไป •

การสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการ กรณีที่ปรากฏชัดแจ้ง

ร.ท. วิสาข์ ปัญจพรรค์*

ในการปฏิบัติงานขององค์การใด ๆ ย่อมต้องการความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานนั้น ตลอดจนความยืดหยุ่นคล่องตัว ขนาดขององค์การที่เล็ก และการใช้งบประมาณที่น้อย นั้นย่อมหมายถึงผู้ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสูง และการบริหารงานที่เหมาะสม ซึ่งในระบบราชการก็เป็นเช่นเดียวกัน แต่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการก็อาจจะเกิดข้อผิดพลาดขึ้นได้ และในส่วนของข้อผิดพลาดซึ่งเกิดจากการประพฤติปฏิบัติงานของข้าราชการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย กฎ หรือระเบียบของทางราชการ ซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยข้าราชการ ก็จะต้องมีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้นั้น และผลที่สุด อาจจะต้องถูกลงโทษทางวินัยที่ถึงออกและไม่ถึงออกจากราชการได้

* นิตกร 8 กลุ่มอุทธรณ์และร้องทุกข์ สำนักเสริมสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรม สำนักงาน ก.พ.

สำหรับในเรื่องของกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ ก็ได้มีการบัญญัติถึงการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการ (เพื่อประโยชน์ของทางราชการ) ไว้ เช่นกัน ซึ่งจะมีที่มาจากหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น สั่งให้ออกเพราะการประเมินผลการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพราะขาดคุณสมบัติการเป็นข้าราชการภายหลังที่เข้ารับราชการแล้วเพราะเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้อย่างสม่ำเสมอ เพราะมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งการสั่งให้ออกจากราชการเช่นนี้มีใช้โทษทางวินัย แต่เป็นมาตรการทางด้านบริหารงานบุคคลอย่างหนึ่ง เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จึงต้องสั่งให้ข้าราชการดังกล่าวออกจากราชการเสีย หากให้คงอยู่ในราชการต่อไปข้าราชการดังกล่าวอาจจะปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิผล หรืออาจจะเป็นตัวอย่างไม่ดีทำให้ประชาชนเสื่อมความเชื่อถือศรัทธาในระบบราชการได้ และเมื่อสั่งให้ออกจากราชการแล้ว ก็สามารถที่จะสรรหาผู้ที่ดีกว่าและเหมาะสมกว่ามาปฏิบัติหน้าที่แทน

การสั่งให้ออกจากราชการที่ไม่เป็นโทษนี้ได้รวมถึงมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วย โดยบัญญัติให้กระทำได้ในกรณีที่เป็นการ

หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ซึ่งเรื่องนี้ได้บัญญัติไว้ตั้งแต่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๖ บังคับใช้ โดยในมาตรา ๓๔ ได้บัญญัติให้มีการปลดข้าราชการออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญได้หากหย่อนความสามารถ ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๙ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๒ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้บัญญัติให้ “ปลด” เป็นโทษทางวินัย พระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าวจึงบัญญัติให้สั่งให้ข้าราชการผู้หย่อนความสามารถด้วยเหตุใด ๆ ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเพราะเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือนได้ ซึ่งไม่ถือว่าเป็นโทษทางวินัย ครั้นพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๕ ใช้บังคับ ได้มีการบัญญัติให้ “ให้ออก” เป็นโทษทางวินัย จึงได้บัญญัติให้มีการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนผู้หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนพ้นจากราชการได้ โดยไม่ถือว่าเป็นโทษทางวินัย ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.

๒๔๙๗ ได้บัญญัติว่า “ให้ออก” เป็นโทษทางวินัย และบัญญัติให้มีการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนผู้หย่อนความสามารถด้วยเหตุใดในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน ออกจากราชการได้ โดยได้เพิ่มกรณีประพฤตินไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ และกรณีบกพร่องในหน้าที่ด้วยเหตุใดด้วย ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ก็บัญญัติไว้ในทำนองเดียวกันกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งใช้บังคับในปัจจุบันนี้ จะต้องมีการดำเนินกระบวนการสอบสวนพิจารณาให้ถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ด้วย มิฉะนั้นอาจจะส่งผลให้การสั่งให้ออกจากราชการเป็นการสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมายไปด้วย การสอบสวนในกรณีนี้จะต้องดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. ที่กำหนดไว้ ซึ่งได้แก่กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ที่มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๐ ซึ่งกฎ ก.พ. ฉบับนี้ใช้กับการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงด้วย การที่กฎ ก.พ. ฉบับนี้ใช้กับการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง และกับทั้งกรณีหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤตินไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่

ราชการด้วยนั้น เป็นเพราะกฎหมายได้บัญญัติหลักการในการสอบสวนทั้ง ๒ กรณีไว้ในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ ในการสอบสวนจะต้องแจ้งข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ และต้องให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย อีกทั้งการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงยังมีความเกี่ยวข้องพันกับการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วย โดยเมื่อมีการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง และผลการดำเนินการไม่ได้ความว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ยังได้ความว่าเป็นกรณีตามมาตรา ๑๑๕ ดังนั้นผู้บังคับบัญชาก็สามารถสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๕ ได้

การสอบสวนตามมาตรา ๑๑๕ นั้น ในบางกรณีอาจจะไม่มีความคล่องตัวเท่าที่ควร หรืออาจจะทำให้ทางราชการเสียหายได้หากการสอบสวนจนถึงขั้นสั่งให้ออกจากราชการเป็นไปด้วยความล่าช้า หรือบางกรณีก็อาจจะเห็นได้ว่าเป็นการแจ้งชัดอยู่แล้วว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ ฯลฯ ซึ่งกรณีเช่นนี้ควรที่จะให้ผู้บังคับบัญชาสามารถใช้ดุลพินิจที่จะพิจารณาดำเนินการเพื่อสั่งให้ออกจากราชการโดยไม่ต้องสอบสวนได้ มาตรา ๑๑๕ จึงได้บัญญัติไว้ว่า ในกรณี

ที่เป็นกรณีที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. จะดำเนินการสั่งให้ออกจากราชการโดยไม่สอบสวนก็ได้ ซึ่งการสั่งให้ออกจากราชการในกรณีเช่นนี้ มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้ไม่กลายเป็นว่าเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งอันเป็นเรื่องทางวินัย และจะต้องกำหนดไว้ในกรณีที่เห็นได้ว่าเป็นกรณีชัดแจ้งที่ไม่ต้องพิสูจน์อีกแล้วว่าพฤติการณ์ของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดจะเป็นไปตามข้อกล่าวหาว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบริหารงานบุคคลภาครัฐในปัจจุบันที่มุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน และมีมาตรการการเข้าเป็นข้าราชการได้ยากแต่ถูกสั่งออกได้ง่าย ซึ่งกรณีที่ปรากฏชัดแจ้งว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการที่ผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการสั่งให้ออกจากราชการโดยไม่สอบสวนก็ได้ นั้น นับว่าเป็นครั้งแรกที่มีการกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๑๕

กรณีที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กล่าวมา

ข้างต้นนั้น เป็นไปตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ซึ่งใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๓๙ เป็นต้นไป โดยมีหลักการให้ผู้บังคับบัญชาสามารถดำเนินการสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาในกรณีนี้ออกจากราชการได้โดยง่ายและรวดเร็วขึ้น และเป็นข้อยกเว้นที่ไม่ต้องสอบสวนก็ได้ ทั้งนี้ กรณีที่ปรากฏชัดแจ้งตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับนี้ มี ๒ กรณี คือ

๑. “กระทำหรือละเว้นกระทำการใดจนต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้นั้นกระทำผิดแต่ให้รอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่ให้รอการลงโทษไว้ และผู้บังคับบัญชาเห็นว่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษานั้นได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้ว” การที่กำหนดไว้เช่นนี้ก็เพื่อมิให้กลายเป็นว่าเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งที่เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง (กำหนดไว้ว่า กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้ลงโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ) และการที่มีได้กำหนดให้รวมถึงคำพิพากษาในคดีแพ่งไว้ด้วย ก็เนื่องจากคดีแพ่งค่อนข้างจะเป็นเรื่องส่วนตัวเสียมากกว่ากรณีชัดแจ้งในข้อนี้ ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะต้องพิจารณาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตาม

คำพิพากษานั้นได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้วว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้กระทำหรือละเว้นกระทำการใดจนต้องคำพิพากษาดังกล่าวนั้น หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการด้วย แต่หากพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงตามคำพิพากษายังไม่ชัดเจน ก็จะต้องดำเนินการสอบสวนไปตามปกติหากมีกรณีที่ควรกล่าวหาข้าราชการผู้นั้นว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ

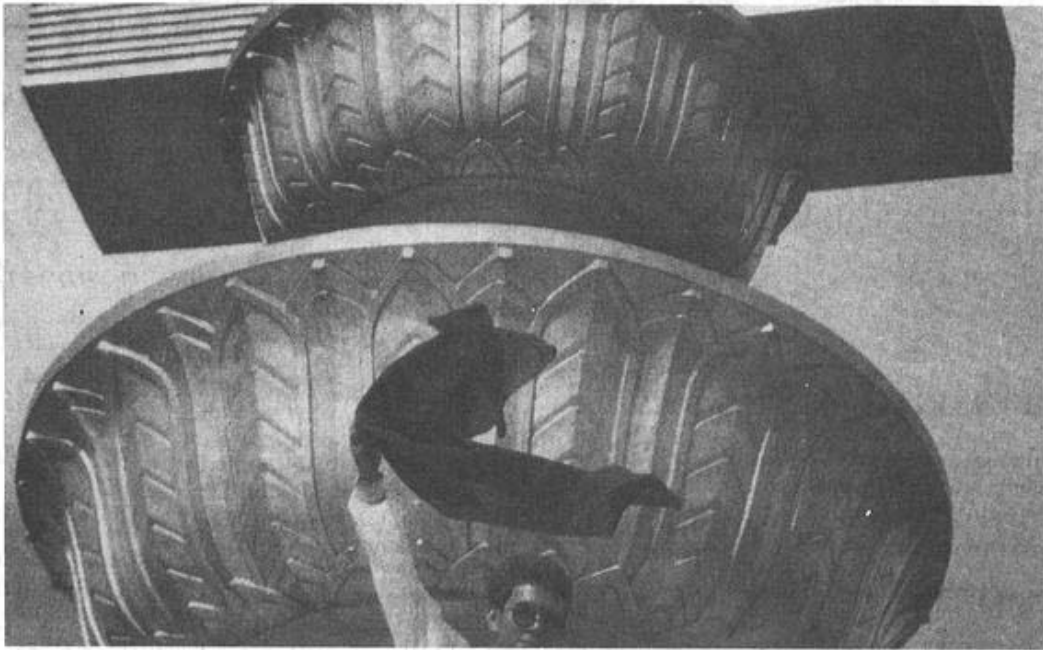
๒. “มีกรณีหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ และได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือต่อคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ” การที่ได้กำหนดไว้เช่นนี้ เพราะว่าการที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ให้การรับสารภาพซึ่งเป็นโทษต่อตนเองนั้น เป็นกรณีที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ และยังสามารถทำหลักฐานเป็นหนังสือให้ไว้ต่อผู้บังคับบัญชาหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนตามมาตรา ๙๙ หรือต่อ

คณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ อีกด้วย ซึ่งการที่ไม่กำหนดให้รวมถึงการรับสารภาพต่อบุคคลหรือคณะบุคคลอื่นนอกเหนือจากที่ปรากฏตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน เช่น ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ป.เป็นเพราะบุคคลหรือคณะบุคคลดังกล่าวมิใช่เป็นบุคคลหรือคณะบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และการรับสารภาพเช่นนั้น ผู้รับสารภาพอาจจะยังพิจารณาไม่รอบคอบเท่ากับที่ได้รับสารภาพต่อบุคคล หรือคณะบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อผู้รับสารภาพ

ดังนั้น เมื่อมีกรณีที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กล่าวมาข้างต้น ว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ และผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ เห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการก็สามารถดำเนินการสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๕ โดยไม่สอบสวนก็ได้ (นำเรื่องเสนอ อ.ก.พ.กระทรวง อ.ก.พ.กรม หรือ อ.ก.พ.จังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณา โดยไม่ทำการสอบสวนก่อน) แต่หากจะดำเนินการสอบสวนตามปกติก็ได้เช่นกัน

ป.ป.ป. กับ ป.ป.ช.เหมือนหรือต่างกันอย่างไร

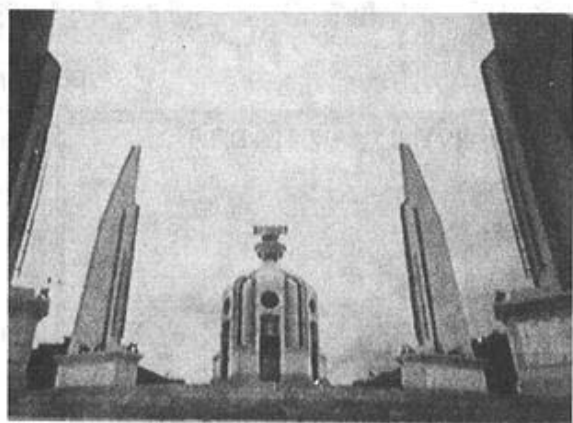
สุวิทย์ เอี่ยมสะอาด*

คาดว่าขณะนี้คงจะยังมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงเรื่องภาระหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (สำนักงาน ป.ป.ป.) กันอยู่ เป็นต้นว่า หลังจากรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกาศใช้แล้ว สำนักงาน ป.ป.ป. จะกลายสภาพเป็น ป.ป.ป.แห่งชาติไปในทันที หรือจะยังคงสภาพเป็น ป.ป.ป. อยู่เดิม

* ผู้อำนวยการกองสืบสวนสอบสวน ๔ สำนักงาน ป.ป.ป.

จาก ป.ป.ป. เป็น ปปช.

หากเราพลิกไปดูบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๒๑ ซึ่งระบุไว้ว่า

มาตรา ๓๒๑ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เป็นคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญนี้แล้วแต่กรณี จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขึ้นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องกระทำภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการตามวรรคหนึ่งกำหนดระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญนี้ ระเบียบดังกล่าวให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ใช้บังคับได้จนกว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจะมีผลใช้บังคับ

เมื่อพิจารณาข้อความตามมาตรา ๓๒๑ วรรคหนึ่ง แล้วจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ป.และสำนักงาน ป.ป.ป.ก็จะเปลี่ยนสภาพไปเป็น ป.ป.ป.แห่งชาติในทันทีที่รัฐธรรมนูญประกาศใช้ แต่ทั้งนี้ สภาพการณ์ก็คงจะเป็นเพียงระยะเวลาชั่วคราวเท่านั้น ส่วนจะคงสภาพเป็น ป.ป.ป.แห่งชาติได้นานเท่าใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับ การแต่งตั้งคณะกรรมการ ป.ป.ป.แห่งชาติ ว่า จะดำเนินการได้เร็วหรือช้าเพียงใด แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินสองปี เพราะในรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ว่า ".....จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขึ้น ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องกระทำภายในสองปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้"

การแต่งตั้งคณะกรรมการ
ป.ป.ป.แห่งชาติ (ป.ป.ช.) แตกต่าง
ไปจากการแต่งตั้งคณะกรรมการ
ป.ป.ป. ตามพระราชบัญญัติ ป.ป.ป.
พ.ศ. ๒๕๑๘ อย่างไร

หลายคนอาจจะสงสัยถึงเรื่อง ของ
คณะกรรมการ ป.ป.ป. กับคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ว่า คณะกรรมการทั้งสองที่จะทำ
หน้าที่เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

เริ่มต้นตั้งแต่การแต่งตั้ง การแต่งตั้ง
คณะกรรมการ ป.ป.ป.ตาม พ.ร.บ.ป.ป.ป. พ.ศ.
๒๕๑๘

จุดเริ่มแรก มาจากรัฐบาลจะนำรายชื่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ป.ประกอบด้วยประธาน

กรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า
ห้าคน (ในทางปฏิบัติคณะกรรมการ ป.ป.ป.
ทั้งหมดจะมีจำนวน ๑๑ คน (รวมทั้งเลขาธิการ
ป.ป.ป. เป็นกรรมการและเลขานุการ
โดยตำแหน่ง) เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะ
รัฐมนตรี

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว
รัฐบาลก็จะนำรายชื่อคณะกรรมการ ป.ป.ป.
ดังกล่าว เสนอขอความเห็นชอบจากสภาผู้แทน
ราษฎร และวุฒิสภา

เมื่อทั้งสองส่วนให้ความเห็นชอบแล้ว
รัฐบาลก็จะนำรายชื่อประธานและคณะ
กรรมการ ป.ป.ป.ทั้งหมด ขึ้นทูลเกล้าถวาย
เพื่อมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ระยะเวลาของคณะกรรมการ ป.ป.ป.
มีกำหนดให้อยู่ในตำแหน่งได้สองปี ซึ่งอาจ
ได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีกวาระหนึ่ง แต่จะแต่งตั้ง
ให้อยู่ในตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสอง
วาระมิได้

ในกรณีที่วาระการดำรงตำแหน่งของ
ประธานกรรมการและกรรมการได้สิ้นสุดลง
สามารถจะขยายออกไปได้จนกว่าประธาน
กรรมการและกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่
จะเข้ารับหน้าที่ใน ๓ กรณี คือ

๑. ในระหว่างปิดสมัยประชุมรัฐสภา
๒. สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ
๓. สภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ

ป.ป.ช.ต่างจาก ป.ป.ป.อย่างไร

ข้อแตกต่างประการที่หนึ่ง เริ่มจากจำนวนคณะกรรมการ ป.ป.ช.ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๗ กำหนดไว้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

ข้อแตกต่างประการที่สอง ก็คือ ผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้นั้น จะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสรรหา

คณะกรรมการสรรหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๗ กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีจำนวนทั้งหมด ๑๕ คนประกอบด้วย

๑. ประธานศาลฎีกา
๒. ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
๓. ประธานศาลปกครองสูงสุด
๔. อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่ง ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ ๗ คน
๕. ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละ ๑ คน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ ๕ คน

เมื่อคณะกรรมการสรรหาดำเนินการแล้ว

เสร็จจะต้องนำรายชื่อประธานและกรรมการ ป.ป.ช. เสนอขอความเห็นชอบจากวุฒิสภา หลังจากวุฒิสภาเห็นชอบแล้วประธานวุฒิสภาก็จะนำรายชื่อคณะกรรมการดังกล่าว ขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง และประธานวุฒิสมาชิกจะเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

วาระในการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๘ กำหนดระยะเวลาให้ดำรงตำแหน่งถึง ๙ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระ แต่เมื่อพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้วก็ยังสามารถจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

การกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะทำให้การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่ชะงักหรือสะดุดหยุดลง ซึ่งต่างไปจากวาระการดำรงตำแหน่งแล้วไม่สามารถจะปฏิบัติงานต่อไปได้ ยกเว้นในกรณีที่วาระการดำรงตำแหน่งสิ้นสุดลงในระหว่างปิดสมัยประชุมรัฐสภา หรือสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือถูกยุบเท่านั้น ถึงจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าประธานกรรมการและกรรมการ ป.ป.ป. ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ จะเข้ารับหน้าที่

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ หน้าที่ อย่างไร

ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐๑ ได้ให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ไว้ค่อนข้างกว้างขวางซึ่งพอสรุปได้ว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.นั้น มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวน พร้อมทั้งความเห็นเสนอต่อวุฒิสภาตาม มาตรา ๓๐๕ คือ กรณี ส.ส.จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ห้าหมื่นคน เข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด หรืออัยการสูงสุด กรรมการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้พิพากษา หรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือผู้ดำรง ตำแหน่งระดับสูง ซึ่งมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่า กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่า กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ออกจาก ตำแหน่ง

(๒) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวน พร้อมทั้งทำความเข้าใจกรณีนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก วุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ถูก กล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อ ตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมาย อาญา หรือทุจริต ต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น เพื่อส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาพิพากษา

(๓) ใ้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ ของรัฐร่ำรวยผิดปกติกระทำความผิดฐานทุจริต ต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่ง ต่อหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ในการยุติธรรม

(๔) ตรวจสอบความถูกต้องและความ ที่มีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของ ทรัพย์สินและหนี้สินของนายกรัฐมนตรี รัฐ มंत्री สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก วุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่น ผู้บริหาร ท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๙๑ และเจ้าหน้าที่ ของรัฐตามมาตรา ๒๙๖ ที่ได้ยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สิน

(๕) รายงานผลการตรวจสอบและ ผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะ รัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี และนำรายงานนั้นออกพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

(๖) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมาย บัญญัติ

จะเห็นได้ว่าขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่รัฐธรรมนูญ กำหนดไว้เป็นไปอย่างกว้างขวาง

ส่วนหนึ่งที่ประชาชนสนใจ อยากรู้ อยากรับรู้ก็คือทรัพย์สินของนักการเมือง ซึ่ง รัฐธรรมนูญกำหนดให้ต้องนำมาเปิดเผยให้ สาธารณชนรู้

ทรัพย์สินที่จะนำมาเปิดเผยให้สาธารณชน ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๓ วรรคสอง กำหนดไว้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะนำ ทรัพย์สินของนักการเมืองมาเปิดเผยได้เฉพาะ ทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี เท่านั้น ส่วนผู้ดำรงตำแหน่ง อื่นห้ามมิให้เปิดเผยแก่ผู้ใด เว้นแต่การเปิดเผย ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา พิพากษาคดี หรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับ การร้องขอจากศาลหรือคณะกรรมการ ตรวจสอบเงินแผ่นดิน

ส่วนระยะเวลาที่จะนำมาเปิดเผยเมื่อ

ได้นั้น กฎหมายกำหนดไว้ให้เปิดเผยให้ สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกิน สามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่น บัญชีดังกล่าว

ปัญหาต่อไปก็มีว่าหากผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองดังกล่าว ไม่ยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สิน ยื่นเท็จหรือยื่นไม่ครบ

จะมีโทษสถานใดหรือไม่

โทษของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สิน ยื่นเท็จหรือยื่นไม่ครบดังกล่าว มาตรา ๒๙๕ กำหนดให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง นับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่น หรือนับแต่ วันที่ตรวจพบว่าการกระทำดังกล่าว แล้วแต่ กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทาง การเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้น จากตำแหน่ง ทั้งนี้ โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ชี้ขาดต่อไป

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดบ้าง
จะต้องยื่นแบบบัญชีแสดงทรัพย์สิน
และหนี้สิน

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๑ กำหนด
ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไปนี้ คือ

๑. นายกรัฐมนตรี
๒. รัฐมนตรี
๓. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
๔. สมาชิกวุฒิสภา
๕. ข้าราชการการเมืองอื่น
๖. ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภา

ท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดาในรอบปีที่ผ่านมา ต่อคณะ
กรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง
หรือพ้นจากตำแหน่ง ส่วนจะต้องยื่นภายใน

ในกำหนดระยะเวลาใด นั้น มาตรา ๒๙๒
กำหนดระยะเวลาไว้ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่ง
ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับ
ตำแหน่ง

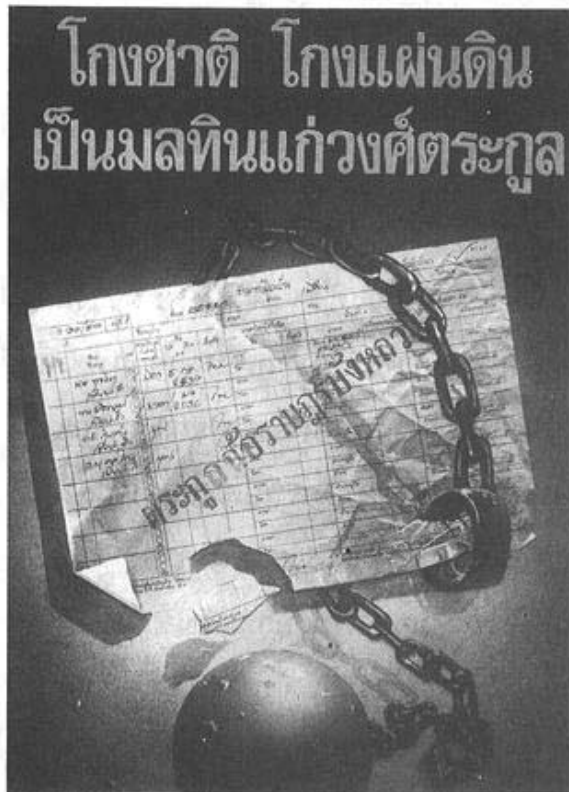
(๒) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่ง
ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจาก
ตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๙๑
ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรง
ตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจาก
ตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่น
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มี
อยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายใน
เก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

โดยที่กล่าวมาแต่ต้นว่าเมื่อรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกาศใช้ตามบทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๒๑ กำหนดให้คณะกรรมการ
ป.ป.ป.และสำนักงาน ป.ป.ป. กลายสภาพ
ไปเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช.และสำนักงาน
ป.ป.ช. ไปโดยปริยาย แต่ทั้งนี้และทั้งนั้น
ก็อยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าเป็นเพียงระยะเวลาหนึ่ง
เท่านั้น จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ
ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ขึ้น ซึ่ง
ต้องกระทำภายในสองปีนั้น ก็คือระยะเวลา
ของคณะกรรมการ ป.ป.ป.หรือคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ชุดนี้จะมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งอยู่
ได้นับแต่นี้ไปเพียง ๑ ปีเศษ เท่านั้นเอง

**คณะกรรมการ ป.ป.ช.จะนำ
กฎหมายใดมาเป็นแนวทางปฏิบัติ**

เมื่อดูรัฐธรรมนูญหมวด ๑ บททั่วไป
บัญญัติว่า

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมาย
สูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย
กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
นี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช.ชุด
ปัจจุบันที่กำลังดำเนินการอยู่นี้ รัฐบาลได้
เสนอรายชื่อแต่งตั้งประธานกรรมการและ

กรรมการ ป.ป.ช. ไปตามพระราชบัญญัติ
ป.ป.ช. พ.ศ.๒๕๑๘ นั้นแสดงให้เห็นว่า พ.ร.บ.
ป.ป.ช. ๒๕๑๘ นั้น ยังไม่ถูกยกเลิก เพราะ
ไม่ขัดกับมาตรา ๖

ดังนั้น ในทางปฏิบัติคณะกรรมการ
ป.ป.ช. (ป.ป.ช.) ก็คงจะต้องนำทั้ง พ.ร.บ.
ป.ป.ช.๒๕๑๘ และข้อกำหนดในรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๕๐ มาเป็นแนวทางประกอบการ
พิจารณา

ส่วนระเบียบในทางปฏิบัตินี้จะยึดแนว
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.เดิมหรือจะยึดแนว
ของ ป.ป.ช. ซึ่งมาตรา ๓๒๑ วรรคสอง
กำหนด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด
ระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช.ขึ้น โดยระเบียบดังกล่าว
ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วย
รัฐธรรมนูญก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา
และให้ใช้บังคับได้จนกว่ากฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตจะมีผลใช้บังคับ

เมื่อพิจารณาจากมาตรา ๓๒๑ วรรคสอง
แล้วจะเห็นได้ว่าการกำหนดระเบียบของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช.นั้น จะต้องส่งให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาให้ความเห็นชอบ
แต่ปัจจุบันยังไม่มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ
เพราะฉะนั้นในทางปฏิบัติคงจะต้องส่งให้
ตุลาการรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๒๐ เป็นผู้
พิจารณาให้ความเห็นชอบ

กรรมการ ป.ป.ช. ขาดความ
เที่ยงธรรม ร่ำรวยผิดปกติหรือ
ทุจริตฯ จะทำอย่างไร?

คงจะมีการวิพากษ์วิจารณ์กันมากกว่า
หากกรรมการ ป.ป.ช. ทุจริตประพฤติมิชอบ
เสียเองจะทำอย่างไร? ใครจะเป็นผู้ตัดสิน

สำหรับเรื่องนี้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา
๒๙๙ ได้ระบุไว้ว่าหากกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใด
กระทำการขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืน
กฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อม
เสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง
อย่างร้ายแรงให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิก
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร เข้า
ชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาขอให้วุฒิสภา
มีมติให้กรรมการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง

มติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อย

กว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่า
ที่มีอยู่ของวุฒิสภา

และในขณะเดียวกันหากกรรมการ
ป.ป.ช. ผู้ใดถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ
กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือ
กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๐ กำหนดให้
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา
หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อย
กว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่า
ที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเข้าชื่อยื่นคำร้องต่อ
ประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับ
คำร้องแล้ว ให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาล
ฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา

และในระหว่างถูกกล่าวหาหรือเรียนนั้น
กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหาหรือเรียนจะ
ปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้จนกว่าจะมีคำพิพากษา
ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่ง
ในบทบาทของ ป.ป.ป. หรือ ป.ป.ช. ใน
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ มุมมองของประ
ชาชนจะมองไปในรูปใด ลักษณะใด ก็เป็น
เรื่องสุดที่จะคาดการณ ป.ป.ช.จะสามารถ
นำคนผิดมาเข้าคุกเหมือนเกาหลีได้หรือไม่
เป็นเรื่องที่จะต้องติดตามต่อไป

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในสหราชอาณาจักร (LOCAL GOVERNMENT IN THE UK)

สมาน รังสียกฤษฎี *

ถึงแม้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (LOCAL GOVERNMENT) ในสหราชอาณาจักร จะเริ่มต้นมาตั้งแต่สมัยแซกซอน (SAXON TIMES) คือ ตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๒ ก็ตาม แต่การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในระบบของสภาท้องถิ่น (LOCAL COUNCILS) อย่างแท้จริงนั้น ได้เริ่มต้นขึ้นเป็นครั้งแรกในศตวรรษที่ ๑๙

ขณะนี้สหราชอาณาจักร กำลังดำเนินการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่ง

* ที่ปรึกษาและกรรมการปฏิรูประบบราชการ

การปฏิรูปการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
(LOCAL GOVERNMENT REFORM)

การปฏิรูปการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นครั้งสำคัญได้เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๗๔-๑๙๗๕ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว ได้มีความรู้สึกว่าการบริการบางอย่างของท้องถิ่นจะมีประสิทธิภาพสูงกว่า หากครอบคลุมพื้นที่ขนาดใหญ่หรือให้บริการประชาชนเป็นจำนวนมาก ในขณะที่บริการบางอย่างจะสามารถดำเนินการได้อย่างดีเยี่ยม หากขอบเขตของพื้นที่มีขนาดเล็กลง หรือให้บริการแก่ประชาชนจำนวนน้อย เนื่องจากจะสามารถสนองความต้องการเฉพาะของแต่ละชุมชนได้ดีกว่า ดังนั้น เพื่อที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการแบ่งภาระหน้าที่ของท้องถิ่นออกเป็น ๒ ระดับ (TWO-TIER) คือ ระดับ COUNTIES และระดับ DISTRICTS หรือระดับ REGIONS และระดับ DISTRICTS ยกเว้นในเกาะเล็ก ๆ ซึ่งมีภาระหน้าที่ไม่มากนัก จะใช้รูปแบบการบริหารราชการท้องถิ่น

แบบระดับเดียว (UNITARY OR SINGLE-TIER) พระราชบัญญัติการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ค.ศ. ๑๙๘๕ (LOCAL GOVERNMENT ACT 1985) ได้ยกเลิกสภามหานครลอนดอน (THE GREATER LONDON COUNCIL) และสภาท้องถิ่นของเมืองใหญ่ ๆ (METROPOLITAN COUNTY COUNCILS) โดยได้โอนภาระหน้าที่เกือบทั้งหมดของหน่วยงานดังกล่าวไปเป็นของ LONDON BOROUGHs หรือ METROPOLITAN DISTRICT COUNCILS แล้วแต่กรณี

ต่อมา ได้มีการออกพระราชบัญญัติการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ค.ศ. ๑๙๙๒ (LOCAL GOVERNMENT ACT 1992) กำหนดให้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (LOCAL GOVERNMENT COMMISSION) เพื่อทำหน้าที่พิจารณาทบทวนโครงสร้างการแบ่งเขต และการจัดระเบียบการเลือกตั้งของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นใหม่ ตลอดจนให้มีการพิจารณาทบทวนเป็นระยะ ๆ ด้วย

จนถึงปัจจุบัน คณะกรรมการได้ดำเนินการทบทวนโครงสร้างของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่อยู่นอกเมืองใหญ่ ๆ (NON-METROPOLITAN AREA) โดยได้พิจารณาว่าจะสมควรนำรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแบบระดับเดียว (UNITARY OR SINGLE-TIER) มาแทนรูปแบบการบริหาร

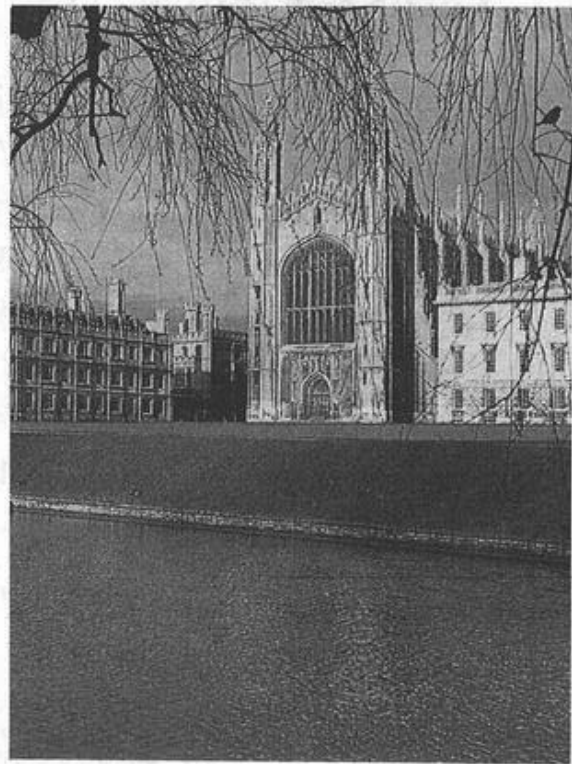
ราชการส่วนท้องถิ่นแบบ ๒ ระดับ (TWO-TIER) ในแต่ละเขตพื้นที่ได้อย่างไร เนื่องจากคณะกรรมการได้เสนอแนะให้คงรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแบบ ๒ ระดับ เป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ได้นำเสนอให้ใช้รูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นระดับเดียวในบางเขตพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองใหญ่ ๆ

ในขณะนี้ คณะกรรมการกำลังพิจารณา ทบทวนโดยเน้นในเรื่องการจัดระเบียบการ เลือกตั้งของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่อยู่นอกเมืองใหญ่ ๆ แต่ในขณะเดียวกันก็ได้มีการทบทวนเรื่องการแบ่งเขตพื้นที่ใน เมืองใหญ่ ๆ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ด้วย

**อำนาจของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น
(LOCAL AUTHORITIES' POWER)**

หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นได้รับอำนาจมาจากฝ่ายนิติบัญญัติ อย่างไรก็ตามหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นยังจะต้องรับผิดชอบ ในการดำเนินการให้บริการบางอย่างเป็นการ เฉพาะด้วย รัฐมนตรีก็มีอำนาจในการให้ บริการในบางเรื่อง เพื่อประกันความเป็น มาตรฐานเดียวกันในอันที่จะรักษาสุขภาพ ของประชาชนหรือป้องกันสิทธิของประชาชน แต่ละคน

**ความสัมพันธ์กับราชการส่วนกลาง
(RELATION WITH CENTRAL
GOVERNMENT)**

จุดเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยงานบริหาร ส่วนท้องถิ่น กับราชการบริหารส่วนกลางใน สหราชอาณาจักร ก็คือ กระทรวงสิ่งแวดล้อม (DEPARTMENT OF THE ENVIRONMENT) อย่างไรก็ตาม กระทรวงอื่น ๆ เช่น กระทรวง ศึกษาธิการและการจ้างงาน (DEPARTMENT OF EDUCATION AND EMPLOYMENT) และกระทรวงมหาดไทย (THE HOME OFFICE) ก็จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ ของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเช่นกัน

รูปแบบหลักของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น

(PRINCIPAL TYPES OF LOCAL AUTHORITY)

Made in Britain

ก่อนที่จะมีการปฏิรูปการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้มีการแบ่งพื้นที่นอกมหานครลอนดอนออกเป็น COUNTIES และแบ่งย่อยออกไปเป็น DISTRICTS

COUNTY COUNCILS จะดำเนินการให้บริการที่มีขอบเขตพื้นที่ขนาดใหญ่ (LARGE-SCALE SERVICES) เช่น การศึกษา และการบริการสังคม ในขณะที่ DISTRICT COUNCILS จะรับผิดชอบในการให้บริการที่เป็นบริการเฉพาะของท้องถิ่น (MORE LOCAL ONES)

ในเขตมหานครลอนดอน ได้แบ่งออกเป็น ๓๒ BOROUGHs และ CITY OF LONDON ซึ่งในแต่ละสภาของท้องถิ่นจะรับผิดชอบในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ของตนทั้งหมด

ในสภาท้องถิ่นของเมืองใหญ่ ๆ (METROPOLITAN COUNCILS) อีก ๖ เมืองจะมีแต่ DISTRICT COUNCILS (จำนวน ๓๖ แห่ง) ไม่มี COUNTY COUNCILS ดังนั้น ในการ

ให้บริการบางอย่างจำเป็นจะต้องครอบคลุมพื้นที่มากกว่าพื้นที่ของแต่ละ BOROUGH และแต่ละ DISTRICT ซึ่งได้แก่

- การกำจัดขยะ (เฉพาะในบางพื้นที่)
- การป้องกันอัคคีภัย รวมทั้งการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- การขนส่งสาธารณะ (นอกมหานครลอนดอน)

บริการต่าง ๆ ดังกล่าวจะดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ร่วมกัน ซึ่งจะประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่นของแต่ละ BOROUGH หรือ DISTRICT COUNCILS เสนอ

นอกจากนั้น สภาท้องถิ่นได้จัดส่งสมาชิกไปร่วมเป็นกรรมการในหน่วยงานตำรวจ (POLICE AUTHORITIES) ด้วย

นอกจากรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแบบ ๒ ระดับ ดังได้กล่าวมาแล้ว ยังมีสภาหรือที่ประชุมของชุมชน (PARISH COUNCILS OR MEETINGS) จำนวนมากกว่า ๘,๐๐๐ แห่ง อันเป็นองค์กรที่ไม่เป็นทางการ จะทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของ DISTRICT COUNCILS รวมทั้งการปรึกษาหารือในการแก้ปัญหาบางอย่างของท้องถิ่นด้วย

คณะกรรมการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กำลังพิจารณาทบทวนการแบ่งเขตพื้นที่และการแบ่งเขตการเลือกตั้งของหน่วยงานการบริหารส่วนท้องถิ่น

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น
(ELECTION OF COUNCILS)

สภาท้องถิ่นจะประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น (COUNCILLORS) ที่ได้รับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นจะไม่มีเงินเดือนประจำ แต่จะได้รับค่าตอบแทนจำนวนหนึ่ง (BASIC-ALLOWANCES) และจะได้เงินเพิ่มพิเศษและค่าใช้จ่ายในการเข้าประชุม หรือเมื่อได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในภาระกิจพิเศษ เช่น ได้รับมอบให้เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในคณะกรรมการด้านต่าง ๆ เป็นต้น สมาชิกสภาชุมชน (PARISH OR COMMUNITY COUNCILLORS) จะไม่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น

ในแต่ละสภาท้องถิ่น จะมีการเลือกประธานทุกปี ในบาง DISTRICT ซึ่งได้สถาปนาให้เป็น BOROUGH หรือ CITY โดยพระบรมราชโองการ จะเรียกชื่อผู้เป็นประธานว่า "MAYOR" แต่ใน CITY OF LONDON และในเมืองใหญ่ ๆ จะเรียกชื่อผู้เป็นประธานว่า "LORD MAYOR"

สมาชิกสภาท้องถิ่นส่วนใหญ่จะมีการเลือกตั้งทุก ๆ ๔ ปี แต่ก็มีสภาท้องถิ่นบางแห่งจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวน ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดในทุก ๓ ปี

ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง (VOTERS)

ทุกคนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในสหราชอาณาจักร หากบุคคลเหล่านี้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้คือ

- มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป
- เป็นประชาชนของสหราชอาณาจักร หรือของประเทศในเครือจักรภพ หรือของสาธารณรัฐไอริช หรือของสหภาพยุโรป (เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๙๖)
- ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถตามที่กฎหมายกำหนด
- เป็นผู้ที่มีชื่อในทะเบียนเลือกตั้ง

คุณสมบัติของผู้ที่จะมีชื่อในทะเบียนเลือกตั้ง จะต้องมิถูกลำเนาในเขตพื้นที่ของสภาท้องถิ่นนั้นในวันที่ที่กำหนดไว้

ผู้สมัครรับเลือกตั้ง (CANDIDATES)

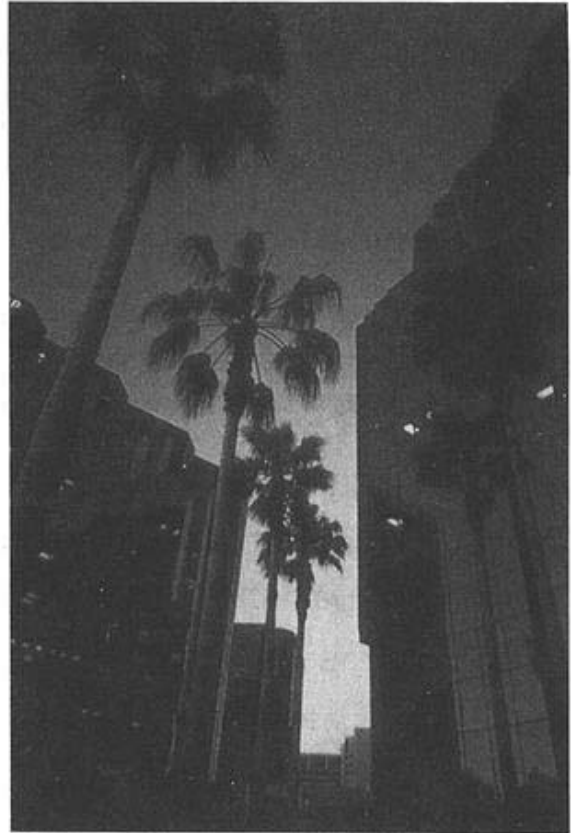
ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก จะสมัครในนามของพรรคการเมืองระดับชาติ แต่ก็มีผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนที่เป็นผู้สมัครอิสระ ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องเป็นประชาชนของสหราชอาณาจักรหรือของประเทศในเครือจักรภพ หรือของสาธารณรัฐไอริช หรือของสหภาพยุโรป (เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๗๖) และต้องมีอายุ ๒๑ ปีขึ้นไป โดยจะต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ

- ได้ลงทะเบียนเป็นผู้เลือกตั้งของท้องถิ่น (LOCAL ELECTORS) ในเขตพื้นที่ของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นดังกล่าว หรือ
- ครอบครอง (เป็นเจ้าของหรือผู้เช่า) ที่ดินหรือที่พักในเขตพื้นที่ดังกล่าวเป็นเวลา ๑๒ เดือน ติดต่อกัน หรือ
- มีสถานที่ทำงานหลักในเขตพื้นที่ดังกล่าวเป็นระยะเวลา ๑๒ เดือน

พนักงานของสภาท้องถิ่นใด จะไม่มีสิทธิ์สมัครรับเลือกตั้งในสภาท้องถิ่นนั้น และยังมีคุณสมบัติต้องห้ามอื่น ๆ อีก

การแบ่งเขตและวิธีการเลือกตั้ง

(ELECTORAL DIVISIONS AND PROCEDURE)

ในแต่ละ COUNTY ในสหราชอาณาจักร จะแบ่งออกเป็นเขตการเลือกตั้ง เรียกว่า "ELECTORAL DIVISION" โดยจะมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเขตละ ๑ คน ส่วนในแต่ละ DISTRICT จะแบ่งออกเป็นเขตการเลือกตั้ง เรียกว่า "WARD" โดยจะมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเขตละ ๑ คน หรือมากกว่า

วิธีการเลือกตั้งสำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในสหราชอาณาจักร จะใช้วิธีการเลือกตั้งทำนองเดียวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของการบริหารราชการส่วนกลาง

หน้าที่และบริการของสภาท้องถิ่น
(COUNCIL FUNCTIONS AND SERVICES)

ในปัจจุบัน COUNTY COUNCILS ในสหราชอาณาจักร จะรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) การวางแผนกลยุทธ์ (STRATEGIC PLANNING)
- (๒) การวางแผนการขนส่ง (TRANSPORT PLANNING)
- (๓) การทางหลวง (HIGHWAYS)
- (๔) การออกกฎระเบียบการจราจร (TRAFFIC REGULATION)
- (๕) การศึกษา (EDUCATION)
- (๖) การคุ้มครองผู้บริโภค (CONSUMER PROTECTION)
- (๗) การกำจัดขยะ (REFUSE DISPOSAL)
- (๘) การดับเพลิง (FIRE SERVICE)
- (๙) การห้องสมุด (LIBRARIES)
- (๑๐) การให้บริการทางสังคม (PERSONAL SOCIAL SERVICE)

สำหรับ DISTRICT COUNCILS จะรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) การอนามัยสิ่งแวดล้อม (ENVIRONMENTAL HEALTH)
- (๒) การจัดการด้านที่อยู่อาศัย (HOUSING)
- (๓) การตัดสินใจและการวางแผนการดำเนินการในเรื่องของท้องถิ่น (DECISIONS ON MOST LOCAL PLANNING APPLICATIONS)
- (๔) การจัดเก็บขยะ (REFUSE COLLECTION)

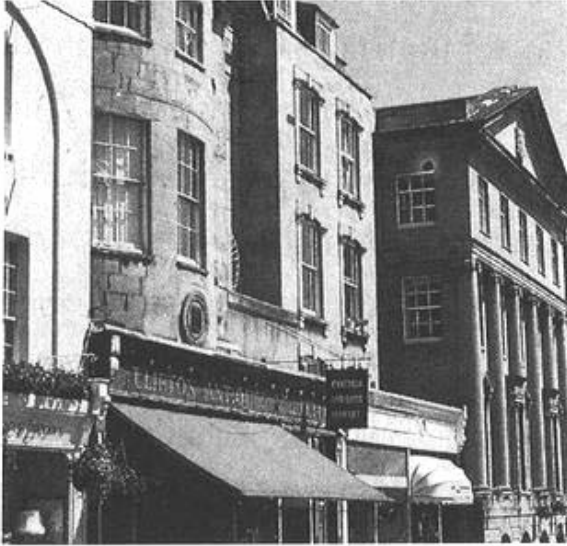
ทั้ง COUNTY COUNCIL และ DISTRICT COUNCIL มีอำนาจในการให้บริการในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) การพิพิธภัณฑ์ (MUSEUMS)
  - (๒) การจัดให้มีห้องแสดงภาพศิลป์ (ART GALLERIES)
  - (๓) การจัดให้มีสวนสาธารณะ (PARKS)
- การให้บริการดังกล่าวข้างต้นนั้น จะมีการตกลงกันว่า COUNTY COUNCIL หรือ DISTRICT COUNCIL จะเป็นผู้ให้บริการ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดการให้บริการซ้ำซ้อนกันในกรณีที่มีการจัดให้สภาท้องถิ่นแบบชั้นเดียวในเขตพื้นที่นอกเมืองใหญ่ ๆ (NON - METROPOLITAN AREAS) สภาท้องถิ่นดังกล่าว จะรับผิดชอบในการให้บริการทั้งที่เป็นหน้าที่ของ COUNTY COUNCIL และ DISTRICT COUNCIL

ส่วนสภาท้องถิ่นในเมืองใหญ่ ๆ DISTRICT COUNCIL จะรับผิดชอบในการให้บริการทุกอย่าง ยกเว้นการตำรวจ การดับเพลิง และการขนส่งสาธารณะ ตลอดจนการกำจัดขยะ (เฉพาะในบางพื้นที่)

สำหรับในเขตมหานครลอนดอนนั้น LONDON BOROUGH และ CORPORATION OF CITY OF LONDON จะรับผิดชอบในการให้บริการเช่นเดียวกับ DISTRICT COUNCIL ในเมืองใหญ่ ๆ เว้นแต่ การตำรวจ จะรับผิดชอบโดย LONDON'S METROPOLITAN POLICE FORCE และการขนส่งสาธารณะ จะรับผิดชอบโดย LONDON TRANSPORT

การแบ่งงานภายในของหน่วยงานบริหาร
ส่วนท้องถิ่น (INTERNAL ORGANISATION
OF LOCAL AUTHORITIES)

หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นมีอิสระใน
การวางระเบียบการให้บริการตามหน้าที่ที่
กำหนดไว้ โดยในบางเรื่องจะกำหนดให้สภา
ท้องถิ่นเต็มคณะเป็นผู้ตัดสินใจและมีหลาย
เรื่องที่มีมอบอำนาจให้คณะกรรมการชุดต่าง ๆ
ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้ตัดสินใจ
ตลอดจนสภาท้องถิ่นอาจมอบอำนาจ
ให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง หรือเจ้าหน้าที่
เป็นผู้ตัดสินใจแทนเป็นส่วนใหญ่ เว้นแต่
อำนาจบางอย่างที่กฎหมายกำหนดสภาท้องถิ่น
ทั้งคณะเป็นผู้ตัดสินใจ

ในขณะนี้ รัฐบาลของสหราชอาณาจักร
กำลังพิจารณาเพื่อหาทางปรับปรุงการบริหาร
และการจัดการของหน่วยงานบริหารส่วน
ท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น

การเข้าถึงของประชาชน
(PUBLIC ACCESS)

ประชาชน (รวมทั้งสื่อมวลชน) จะได้รับ
อนุญาตให้เข้าฟังการประชุมของสภาท้องถิ่น
การประชุมของคณะกรรมการและคณะ
อนุกรรมการต่าง ๆ ตลอดจนจะได้รับระเบียบ
วาระการประชุม รายงานการประชุม และ
บันทึกในบางเรื่อง

หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นจะห้ามประ
ชาชนเข้าฟังการประชุม และจะไม่ให้เอกสาร
ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นก็เฉพาะในกรณีที่มี
ความจำเป็นเท่านั้น (ONLY IN LIMITED
CIRCUMSTANCES)

การพนักงาน
(EMPLOYEES)

ในสหราชอาณาจักร มีพนักงานของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ประมาณ ๑.๕ ล้านคน ในจำนวนนี้รวมถึงผู้บริหาร ผู้ประกอบวิชาชีพและเจ้าหน้าที่เทคนิค ครู พนักงานดับเพลิง และคนงาน แต่ไม่รวมผู้ให้บริการทางกฎหมายและบริการอื่น ๆ

การศึกษาเป็นบริการของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นที่ใหญ่ที่สุด มีพนักงานเกือบร้อยละ ๔๕ ของพนักงานส่วนท้องถิ่นทั้งหมด สภาท้องถิ่นแต่ละแห่ง จะเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดโครงสร้างอัตราค่าจ้างพนักงานของตน ภายใต้กฎระเบียบที่การบริหารราชการส่วนกลางกำหนด

เจ้าหน้าที่ระดับสูง ปกติจะแต่งตั้งโดยสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง (ELECTED COUNCILLORS) ส่วนพนักงานระดับรองลงมาจะแต่งตั้งโดยหัวหน้างานแต่ละด้าน (HEAD OF DEPARTMENTS)

เงินเดือนและเงื่อนไขในการทำงาน โดยปกติจะเป็นเรื่องของสภาท้องถิ่นแต่ละแห่ง เป็นผู้กำหนด อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามข้อแนะนำเกี่ยวกับอัตราเงินเดือนที่การบริหารราชการส่วนกลางได้มีการเจรจาทำความตกลงกับสหภาพแรงงานไว้

การเงินของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น
(LOCAL AUTHORITY FINANCE)

การใช้จ่ายของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจะมีประมาณร้อยละ ๒๕ ของการใช้จ่ายสาธารณะ (PUBLIC SPENDING) รัฐบาลกำลังหาทางที่จะให้การใช้จ่ายของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (LOCAL GOVERNMENT SPENDING) เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการควบคุมการเพิ่มของค่าใช้จ่ายสาธารณะ (PUBLIC EXPENDITURE) ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๘๔ รัฐบาลมีอำนาจที่จะจำกัด (LIMIT) หรือกำหนดอัตราสูงสุด (CAP) ของงบประมาณของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น โดยจะกำหนดจำนวนสูงสุดของงบประมาณของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นที่เห็นว่ากำหนดงบประมาณไว้สูงเกินไป

สำหรับรายได้ของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในสหราชอาณาจักร ได้มาจากภาษีท้องถิ่น (COUNCIL TAX) ซึ่งประมาณร้อยละ ๒๐ ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด อย่างไรก็ตาม การใช้จ่ายของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ จะได้มาจากรายได้ที่การบริหารราชการส่วนกลางจัดสรรส่งมาให้ (GRANT) และจากการแบ่งปันมาจากภาษีที่มีใช้ภาษีท้องถิ่นโดยตรง (NON - DOMESTIC RATES) ซึ่งเป็นภาษีทรัพย์สินที่จัดเก็บจากธุรกิจและภาษีที่มีใช้ภาษีท้องถิ่นโดยตรงอื่น ๆ

บัญชีรายรับและรายจ่ายของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น จะมีการตรวจสอบเป็นประจำทุกปี โดยผู้สอบบัญชีอิสระซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการตรวจสอบบัญชี (AUDIT COMMISSION)

ระบบการร้องเรียนของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น
(LOCAL GOVERNMENT COMPLAINTS SYSTEM)

หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น ได้ส่งเสริมให้มีการแก้ปัญหาการร้องเรียนโดยผ่านกลไกภายใน และประชาชนมักจะขอให้สมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งของตน ให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นจะต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ติดตามเรื่อง รวมทั้งมีหน้าที่ตรวจสอบว่าหน่วยงานบริหารท้องถิ่นได้ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ด้วย

การกล่าวหาว่า การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นบริหารผิดพลาด (MALADMINISTRATION) และมีผลทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม อาจจะถูกสอบสวนโดยคณะกรรมการอิสระ ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายสำหรับการบริหารส่วนท้องถิ่น (STATUTORY INDEPENDENT COMMISSIONERS FOR LOCAL ADMINISTRATION) หรือเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า "LOCAL GOVERNMENT OMBUDSMEN" หรือผู้ตรวจการท้องถิ่น โดยจะมีการจัดทำรายงานเป็นเรื่อง ๆ ตามที่ได้มีการสอบสวน และหากพบความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการบริหารผิดพลาด ผู้ตรวจการท้องถิ่นจะเสนอให้แก้ไขให้ถูกต้อง และสภาท้องถิ่นจะต้องพิจารณารายงานและแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบ

การตรวจสอบโดยผู้ตรวจการอิสระของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือ "ผู้ตรวจการท้องถิ่น" นี้ได้เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๙๕ นี้เอง

บทสรุป

จากการศึกษาการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในสหราชอาณาจักรดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ดังนี้ คือ

(๑) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้เริ่มต้นมาตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๓ และได้มีการปฏิรูปเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา แต่ก็ยังยึดธรรมเนียมปฏิบัติเดิม ๆ บางอย่าง เช่น ชื่อเรียกตำแหน่งต่าง ๆ ตลอดจนพิธีการบางอย่างไว้

(๒) รูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของสหราชอาณาจักรในปัจจุบัน ใช้ทั้ง ๒ รูปแบบ คือ รูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นระดับเดียว ซึ่งจะใช้กับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในเขตมหานครลอนดอนและในเขตเมืองใหญ่ ๆ และ รูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ๒ ระดับ ซึ่งจะใช้กับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนอกเขตมหานครลอนดอน และนอกเขตเมืองใหญ่ ๆ

(๓) โดยที่การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในสหราชอาณาจักรในปัจจุบัน จะเน้นในด้านการควบคุมคุณภาพและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนั้น หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นในสหราชอาณาจักร จึงไปสังกัดอยู่กับกระทรวงสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม กระทรวงอื่น ๆ ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการให้บริการในบางเรื่องเพื่อประกันความเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ เช่น บริการด้านการศึกษา บริการด้านสาธารณสุข บริการด้าน

การรักษาความสงบเรียบร้อย เป็นต้น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการและการจ้างงาน กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย ก็จะเข้าไปเกี่ยวข้องในการให้บริการในแต่ละด้านด้วย

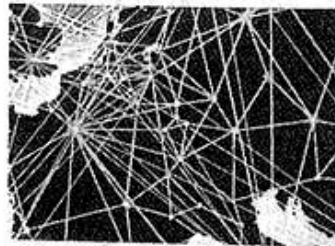
(๔) สำหรับหน้าที่และบริการของท้องถิ่นนั้น ในกรณีที่ท้องถิ่นใดใช้รูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ๒ ระดับ ก็จะมีการกำหนดหน้าที่และบริการที่แต่ละระดับไว้ให้ชัดเจน เพื่อมิให้เกิดการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกัน โดยยึดหลักการว่า หน้าที่และบริการที่สามารถดำเนินการได้ดีเยี่ยมในเขตพื้นที่ขนาดเล็กและมีประชาชนจำนวนน้อย ก็จะให้หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นระดับล่างเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนหน้าที่และบริการที่ต้องใช้พื้นที่ขนาดใหญ่และประชาชนเป็นจำนวนมาก จึงจะเกิดประสิทธิภาพและคุ้มค่า นั้น จะให้หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นในระดับสูงกว่าอีกระดับหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการ

(๕) การบริหารงานบุคคลของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น จะเป็นความรับผิดชอบของแต่ละท้องถิ่น ในการที่จะกำหนดโครงสร้างอัตรากำลังของตนเอง ทั้งนี้ ภายใต้กฎระเบียบที่ส่วนกลางกำหนด สำหรับอัตราเงินเดือนและเงื่อนไขการทำงาน จะเป็นไปตามข้อแนะนำที่ส่วนกลางได้มีการเจรจาทำความตกลงกับสหภาพแรงงานไว้

(๖) รายได้ของท้องถิ่นได้มาจากภาษีท้องถิ่น ซึ่งประมาณร้อยละ ๒๐ ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ดังนั้น ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จึงมาจากการจัดสรรจากส่วนกลาง

ยุทธศาสตร์การบริหารในยุคโลกาภิวัตน์

อธิปัตย์ คลีสุนทร *

ปการบริหารคือการหาทางทำงานให้สำเร็จ การทำงานให้สำเร็จได้นั้น มีวิธีการอยู่มากมายหลายวิธีที่ผู้บริหารทั้งหลายได้ใช้ความรู้ ความสามารถ เลือกวิธีที่เหมาะสมตามสภาพความต้องการและสภาพแวดล้อมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

แต่เดิมแนวความคิดว่าองค์ประกอบสำคัญที่เป็นปัจจัยช่วยให้การบริหารงานใด ๆ สำเร็จ

ได้โดยง่าย คือ คน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) แนวคิดนั้นรู้โดยทั่วกันว่า 4 M's

ปัจจุบัน ปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้สามารถทำงานสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น มีเพิ่มอีก ๒ ประการ คือ ข้อมูลสารสนเทศ (Information) และ เทคโนโลยี (Technology) ซึ่งหมายถึง การ

* ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นำเอาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ ๒ ประการหลังนี้ โดยทั่ว ๆ ไป เรียกกันว่า IT (ไอที)

อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากองค์ประกอบ ทั้ง ๒ ประการแล้ว ยังมี องค์ประกอบที่สำคัญมากที่สุดคือ ไหวพริบ ประสบการณ์ และ ปฏิภาณในการบริหารการจัดการ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานของตัวผู้บริหาร นั้น

โลกปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก โดยการค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาการผลิตและบริการทุกด้านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยลดต้นทุนด้านแรงงาน ด้านวัสดุลง นอกจากนั้น ยังสามารถแพร่สินค้า สิ่งผลิต บริการ แม้กระทั่งแนวความคิดให้เป็นที่ทราบโดยทั่วไปโดยง่าย การบริหารในยุคปัจจุบันจึงคงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการไปตามสมควร เพื่อให้องค์กรสามารถทำหน้าที่ได้ดีขึ้น ตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

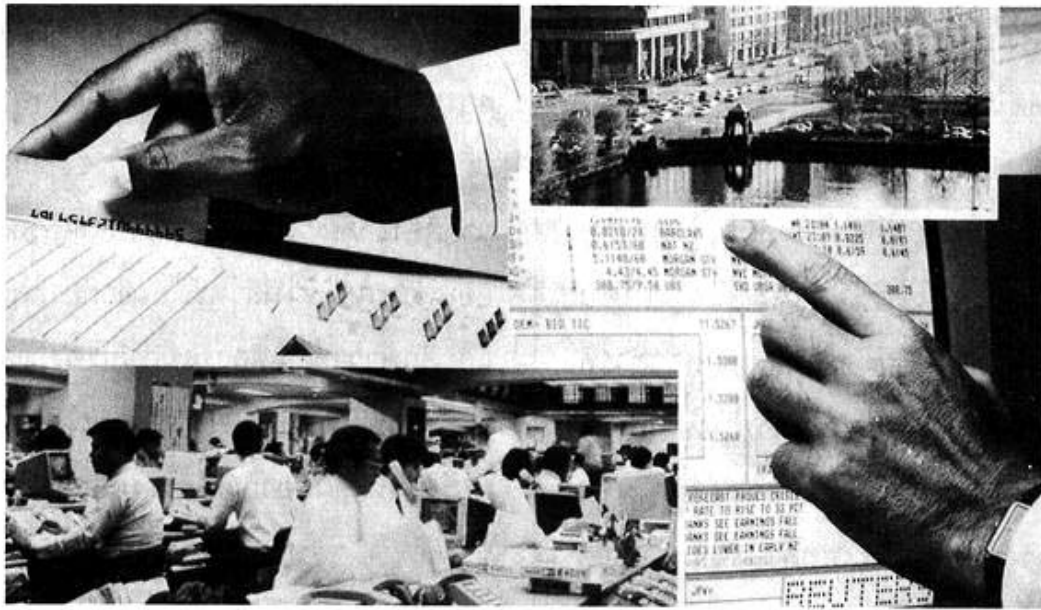
บทความนี้มุ่งเสนอแนวความคิด ๔ ประเด็น คือ (๑) โลกาภิวัตน์และความหมาย (๒) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ (๓) ยุทธศาสตร์การบริหาร (๔) ข้อคิดเพื่อประกอบการพิจารณา

๑. โลกาภิวัตน์และความหมาย ราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติศัพท์คำนี้ขึ้นให้ความหมายใกล้เคียงกับต้นศัพท์ (Globalization) คือ ให้นำหมายถึง การแผ่ถึงกันทั่วโลก

การเข้าถึงโลก การเอาชนะโลก ซึ่งคงมีนัยว่า ล่วงรู้ความเป็นไปของโลกหรือก้าวทันโลก กล่าวคือความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นในประเทศของตนเองและประเทศต่าง ๆ เมืองต่าง ๆ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ สามารถรับรู้รับทราบได้ในเวลาใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ๆ หากเรื่องราวของความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ก็สามารถนำมาปรับใช้ หรือประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้โดยเหมาะสม

จากการพัฒนาหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการสื่อสาร และโทรคมนาคม และด้านระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้ยุคโลกาภิวัตน์จึงเป็นยุคที่ผู้คนทั้งโลกที่สามารถสื่อสาร ขนส่งเดินทาง ไปมาหากันได้ คิดคล้าย ๆ กัน มีอุปกรณ์การดำรงชีวิตที่เป็นสินค้า สิ่งผลิต คล้าย ๆ กัน ดูภาพยนตร์เรื่องเดียวกัน ฟังเพลงเพลงเดียวกัน วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นหนึ่งสามารถแพร่ไป ได้รับการยอมรับอีกที่หนึ่งได้ง่าย ซึ่งต่อไปวิถีชีวิต การกินอยู่ การแต่งกายก็จะคล้าย ๆ กันยิ่งขึ้น รวมทั้งจะมีภาษากลางใช้ในการสื่อความหมายทั่วโลก ไม่กี่ภาษา หรือเป็นภาษาเดียวกันมากขึ้นด้วย

๒. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อให้ผู้คนรู้เท่า ๆ กัน หรือเกือบเท่ากัน แต่งกายเกือบเหมือนกัน มีวิถีชีวิตที่กำลังปรับเปลี่ยนไปใกล้เคียงกันมากขึ้นนั้น มี

หลายประการที่สำคัญคือ

๒.๑ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีนี้ครอบคลุมเรื่องการทำให้ตัวเลข ตัวอักษร หรือข้อความ สัญลักษณ์รวมทั้งภาพและเสียง ที่ผ่านการวิเคราะห์ จัดกลุ่ม เลือกสรรแล้ว โดยระบบคอมพิวเตอร์ (Computerized Systems) หรือโดยเครื่องมืออุปกรณ์อื่น สามารถส่งผ่าน หรือนำเสนอให้ผู้รับ ผู้ใช้ หรือผู้ต้องการได้กว้างขวางและรวดเร็วมาก เทคโนโลยีนี้เรียกกันทั่ว ๆ ไปว่า ไอที (Information Technology)

๒.๒ เทคโนโลยีโทรคมนาคม ส่วนนี้คือ สะพานหรือทางเดินของข้อมูลข่าวสาร ภาพ เสียง จากผู้ส่งไปยังผู้รับ ซึ่งปัจจุบันสามารถทำได้ทั้งทางอากาศ ผ่านเครือข่ายดาวเทียม (Satellite Systems) หรือทางบก ทางน้ำผ่านเครือข่ายสายใยแก้ว (Fiber Optics) ขณะนี้ประเทศไทยกำลังเริ่มดำเนินการทั้ง

สองระบบที่จะช่วยเป็นทางเดินให้ข้อมูล ข่าวสาร ภาพ เสียง รับส่งได้โดยสะดวก และรวดเร็วมาก ซึ่งต่อไปอาจจะใช้คำว่า Information Superhighways ได้

๒.๓ เทคโนโลยีอื่น ๆ อาทิ เทคโนโลยีการผลิตสินค้า ทำให้ผลิตได้มาก ๆ โดยมีมาตรฐานและคุณภาพเหมือนกัน ใช้หุ่นยนต์ (Robot) และแรงคนประกอบกัน เทคโนโลยีการเรียน การสอน ครูคนเดียวสอนผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุดาวเทียม สายใยแก้ว ไปถึงนักเรียนเป็นจำนวนมาก ๆ ได้ในเวลาเดียวกัน นักเรียนหรือผู้เรียน (ทั้งในระบบและนอกระบบ) ได้รับรู้รับทราบเช่นเดียวกัน สามารถถาม-ตอบ ในช่วงเวลาเรียนจาก ระยะทางไกล ๆ ได้ด้วย การลงทะเบียนเรียน การเลือกวิชาเรียน อาจจะใช้ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบ รหัสแท่ง Bar code ช่วยให้ทำงานได้รวดเร็วมาก ประหยัดเวลา

และเป็นระบบ ระเบียบ ดูผลง่าย นอกจากนี้ ยังมี เทคโนโลยีการแพทย์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีการบริหาร เทคโนโลยีการก่อสร้าง ฯลฯ ที่ทำให้ผู้คนรับรู้รับทราบ คล้าย ๆ กัน ใช้สินค้าและบริการเกือบ เหมือนกัน อยู่อาศัย หรือทำงานในอาคารที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน รวมทั้งทำให้ภาพการดำรงชีวิตของผู้คนในที่ห่างไกลจากเมืองต่างเมือง หรือต่างประเทศค่อนข้างใกล้เคียงกันด้วย

๓. ยุทธศาสตร์การบริหาร ดังกล่าวแล้วข้างต้น การบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จแต่จะมีกลวิธีใดบ้างที่จะช่วยให้งานสำเร็จได้นั้น โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่โลกเสมือนเล็กลง (Global Village) ในขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรการผลิตลดลงด้วยนั้น นักบริหารในระยะหลัง ๆ นี้ พยายามใช้ยุทธศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อ มุ่งบรรลุเรื่อง ๓ เรื่อง คือ

- ใช้คนเท่าเดิมทำงานได้มากขึ้น
- งานเท่าเดิม แต่ใช้คนน้อยลง และ
- คุณภาพของงานต้องดีเท่าเดิม หรือดีกว่า

การจะบรรลุเรื่อง ๓ เรื่อง ดังกล่าวนั้น

๓.๑ การใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ (Information Utilization) เพื่อประกอบการตัดสินใจให้มากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องมีข้อแม้ว่า ข้อมูลสารสนเทศนั้น ๆ ต้องรวดเร็ว ถูกต้อง

ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้ ปัญหาคือข้อมูลสารสนเทศบางอย่างรวบรวมได้ง่าย ถ้าครอบคลุมเนื้องานน้อย แต่บางอย่างก็ได้นายากต้องอาศัยเวลาสำรวจ ตรวจสอบ วิเคราะห์ ก่อนนำมาใช้ได้ ในส่วนนี้ต้องอาศัยระยะเวลา และศึกษาว่า ข้อมูลสารสนเทศเรื่องใดจำเป็น และครอบคลุมพื้นที่ใด มากน้อยเพียงใด จากผู้บริหารหรือผู้ต้องการใช้ข้อมูลด้วย ปัจจุบัน ข้อมูลต่าง ๆ นอกจากจะสามารถเก็บได้ในหน่วยความจำของระบบคอมพิวเตอร์แล้วยังสามารถเก็บไว้ใน DC-ROM (Compact Disk Read-Only-Memory) ซึ่งนำไปใช้ได้ สะดวก รวดเร็วและราคาไม่แพงนัก

๓.๒ การบริหารทางไกล (High-Tech Administration) ในยุคนี้เครื่องมือเครื่องใช้ในการติดต่อสื่อสารสะดวก รวดเร็วมาก อยู่ไกลกันก็สามารถทำงานเรื่องเดียวกันได้ ประชุมร่วมกันได้ (Teleconference) ดังนั้น สื่อหลายอย่าง อาทิ โทรศัพท์มือถือ โทรสาร วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เครือข่ายการเชื่อมโยงอุปกรณ์เหล่านี้ควรรหาไว้ใช้ตามสมควร เพราะจะช่วยประหยัดเวลา เข้าใจกันง่ายและสะดวก เรื่องนี้ปัญหา คือ ต้องมีการจัดระบบ ระเบียบ และเครือข่ายการรับส่งให้ดีพอ

๓.๓ การหาความรู้ทำงานกับระบบคอมพิวเตอร์ (Computer Literacy) ปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์เป็นส่วนสำคัญในการ

ทำงานสำหรับผู้บริหารมากขึ้น คาดว่า ผู้บริหารในช่วง ๓-๕ ปีข้างหน้า ควรมีทักษะทำงานกับระบบคอมพิวเตอร์บางประการ อาทิ การเรียกข้อมูลสำคัญมาใช้ การแก้ไขข้อมูล บางรายการ ฯลฯ ซึ่งทักษะดังกล่าวสามารถฝึกอบรมได้ภายในเวลาไม่นานนัก โปรแกรมสำเร็จรูปจำนวนมากสามารถฝึกใช้ได้โดยใช้เวลาประมาณ ๑ สัปดาห์ หลังจากนั้นเมื่อใช้บ่อย ๆ ทักษะด้านนี้จะพัฒนาขึ้นได้

๓.๔ การมองการณ์ไกล (Introspection) ดังที่ใช้นั้นอยู่ว่า ผู้บริหารและคณะต้องมีวิสัยทัศน์ (Vision) กว้างไกล ไม่นึกแต่เพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แต่ต้องคาดการณ์ในอนาคต ๑๐ ปี ๑๕ ปี ๓๐ ปีได้ บนฐานของความเป็นจริงในปัจจุบัน ผนวกกับความเปลี่ยนแปลงทุกด้านในอนาคตจากการคาดเดาเชิงวิทยาศาสตร์ได้ใกล้เคียง และมีแนวปฏิบัติที่จะไปสู่เป้าหมาย หรือความคาดหวัง

ในอนาคตนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน

๓.๕ การใช้หน่วยงาน/องค์กรอื่นทำงาน (Decentralization) งานบางงานที่หน่วยงานอื่น ๆ ทำได้ดีกว่า เนื่องจากหลายหน่วยงานที่ตั้งภายหลังหรืออยู่ในพื้นที่เป้าหมาย มีวัตถุประสงค์เฉพาะสามารถทำงานได้ดีกว่า ปัจจุบันภาคเอกชนที่ทำงานเฉพาะบางเรื่องได้ดีกว่า ควรได้รับโอกาสให้ทำงาน (Privatization) เนื่องจากคล่องตัวกว่า ปรับเปลี่ยนได้ง่ายกว่า แต่ทั้งนี้ควรต้องมีการวิเคราะห์ลักษณะงานอย่างรอบคอบด้วย แนวคิดพื้นฐานของเรื่องนี้คือ การกระจายอำนาจให้ผู้เหมาะสมรับผิดชอบ

๓.๖ การจัดรูปองค์กรที่ทำงานได้จับใจ (Organization Development) ให้มีลักษณะขั้นตอนการบังคับบัญชาไม่ซับซ้อนนัก องค์กรปัจจุบันควรต้องปรับโครงสร้างองค์กร (Re-structuring) และปรับวิธีหรือกระบวนการการทำงาน (Re-engineering) ให้เหมาะสมกับยุคและสมัยนี้ด้วย มีนักบริหารบางท่านเสนอว่าองค์กรอาจจัดให้มีความยืดหยุ่น สามารถสนองตอบความต้องการของผู้รับบริการได้เป็นอย่างดี หน่วยงานย่อยควรจะมีควมสำคัญทัดเทียมกัน และลักษณะงานประจำดังเช่นเป็นสายงานหลัก (Line) และสายงานรอง (Staff) ที่ไม่ค่อยเชื่อมต่อการปรับตัวน่าจะค่อย ๆ หายไป องค์กรใดใหญ่มาก อู้ยอ้าย ปรับตัวช้า ก็ควร

แยกองค์การ (Spin off) ให้เป็นองค์กรย่อยหลายองค์กร งานก็จะจับไว รวดเร็ว และตอบสนองความต้องการได้ดีขึ้น นอกจากนั้นระบบสำนักงานอัตโนมัติ (Office Automation) ที่เชื่อมโยงกันได้ทั้งสำนักงาน ควรได้รับการพิจารณาในการปรับปรุงองค์กรด้วย

๓.๗ การพัฒนาบุคลากร (Personnel Development) บุคลากรในหน่วยงานควรได้รับการศึกษาฝึกฝน อบรมอย่างสม่ำเสมอ ให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความต้องการของหน่วยงาน มิฉะนั้นอาจจะปรับเปลี่ยนได้ไม่ทันหรือไม่เหมาะสม การพัฒนาบุคลากรมิใช่แนวคิดใหม่ แต่ปัจจุบันวิธีพัฒนาบุคลากรนั้นอาจจะทำได้โดยรูปแบบใหม่ ๆ ทำให้สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ขององค์กร แนวโน้มของความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พื้นฐานด้านการศึกษาที่สูง การสร้างความเข้าใจทำได้น่าจะง่ายขึ้น และช่วยปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงได้ง่ายขึ้น ในส่วนนี้ การให้โอกาสบุคลากรได้ทำงาน การสนับสนุนให้ได้เรียนต่อ หรือได้ฝึกอบรมในระดับสูงขึ้น รวมทั้งให้โอกาสเรียนภาษาที่ใช้ในองค์กร สหประชาชาติ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีน ภาษาสเปน ภาษาอาหรับ ภาษารัสเซีย ให้เก่งเท่าหรือเกือบเท่าภาษาแม่ของแต่ละคน จะช่วยให้รับรู้และทำงานได้ดีขึ้น

๔. ข้อคิดเพื่อประกอบการพิจารณา การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่จะมีการพัฒนาทั้งคน วิธีการ เครื่องมือเทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อทำงานได้สำเร็จรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยใช้ต้นทุนด้านแรงงาน และทรัพยากร น้อยลงได้นั้นมีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงด้วยหลายประการ คือ

๔.๑ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) ไม่ว่าจะท้องถิ่นในเมืองหรือในชนบท จะมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่สั่งสมกันต่อ ๆ มา สามารถช่วยแก้ปัญหาหรือเสนอแนะสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมกว่าได้ในหลายเรื่อง ดังนั้น การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น องค์กรคณะอื่น จะช่วยให้งานบางงานสำเร็จได้โดยง่าย ทั้งนี้ เนื่องจากว่าองค์ความรู้ในท้องถิ่นนั้น เป็นความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริงที่สืบทอดกันมา และสามารถปรับใช้ในหลายสถานการณ์ได้

๔.๒ การถนอมใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และรักษาสภาพแวดล้อม แนวคิดนี้สอดแทรกเข้ามาอยู่ในยุทธศาสตร์การบริหาร เนื่องจากว่า ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้นไม้ สัตว์ป่า แม่น้ำลำคลอง ภูเขา อากาศบริสุทธิ์ ฯลฯ นั้น นับวันแต่จะลดลงหากใช้ไม่ถนอม และไม่บูรณะทดแทน ปัจจุบันมีการนำพลังงานที่มีใช้สิ่งหมดเปลือง อาทิ พลังน้ำ พลังลม พลังแสงอาทิตย์ และพลัง

คลื่นในมหาสมุทรมาใช้มากขึ้น นักบริหารต้องรู้จักใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า แนวคิดหนึ่งในเรื่องนี้คือ 3Re's คือ Reduce: ใช้ให้น้อยลง, Re-used: ใช้แล้วใช้อีก (ในรูปเดิม) และ Recycle: ใช้แล้วเปลี่ยนรูปเป็นอย่างอื่นเพื่อใช้อีก

๔.๓ การปลูกฝังจริยธรรมและคุณธรรม ผู้บริหารและผู้ใช้เทคโนโลยีควรต้องเป็นผู้มีจริยธรรมและคุณธรรมสูงยิ่ง เนื่องจากอยู่ใกล้หรืออยู่กับต้นตอของความได้เปรียบทางสังคมองค์กรที่มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการคมนาคมติดต่อสื่อสารที่สมบูรณ์ จะได้เปรียบองค์กรที่ด้อยกว่ามาก ดังนั้นการใช้ข้อมูลสารสนเทศ หรือเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ จึงต้องใช้เพื่อกระจายคุณภาพความเสมอภาคและความเป็นธรรม สำหรับผู้รับบริการหรือส่วนรวม มากกว่าจะบริหารหรือใช้เทคโนโลยีจนก่อกวนความได้เปรียบในเชิงการบริหาร การค้า หรือผลกำไรทางเศรษฐกิจแต่ประการเดียว ความสำนึกเรื่องความถูกต้อง การตอบแทนชุมชน สังคม ควรต้องมีอยู่ในใจทุกคน

๔.๔ ยุคโลกาภิวัตน์ อาจจะมีใช้ยุคที่ดีที่สุดในการพัฒนาของโลกโดยภาพรวม เพราะหากยุคนี้เป็นตัวแทนของการรวมตัวเป็นบริษัทข้ามชาติ เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ มหาศาล และเป็นยุคที่ผู้ด้อยโอกาสจะได้รับเสมอภาคตามสิทธิของตนเองแต่เพียงลักษณะเดียวแล้ว ยุคนี้จะเป็นยุคที่ทำลายองค์กร ธุรกิจ กลุ่มงานขนาดเล็กให้สลาย

ตัวไปได้ใน ไม่ช้า และส่วนเล็ก ๆ หลายส่วน เช่น สถาบัน ครอบครัวยุทธกิจขนาดย่อม ชุมชนเล็ก ๆ ก็จะถูกยุบได้ไปด้วย ซึ่งอันที่จริงในยุคนี้ต้องคำนึง ถึงหน่วยย่อย ธุรกิจย่อยที่เป็นองค์ประกอบ สำคัญของแต่ละสังคม ด้วยสิ่งเล็ก ๆ เหล่านั้น มีความดีงาม ความพอดี เป็นหลักแฝงอยู่ (Small is beautiful)

โดยสรุป ยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคที่วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวิธีการจัดการสมัยใหม่ โดยเฉพาะการคมนาคมขนส่ง ติดต่อสื่อสาร เป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สามารถดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้รวดเร็ว สะดวก มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น การบริหารในยุคนี้มุ่งลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพสิ่งผลิต และการบริการที่ดี ให้กระจายไปอย่างกว้างขวางได้ โดยใช้บุคลากรบริหาร ควบคุม ดูแล ไม่มาก อย่างไรก็ตาม เรื่องของการพัฒนาบุคลากรให้รู้เท่าทัน และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ บนฐานของจิตใจที่เป็นไปทางสร้างสรรค์มากกว่าการเอาเปรียบ ยังเป็นเรื่องสำคัญมากแม้ในอนาคต ที่สำคัญที่สุดนักบริหารที่เก่งจริงนั้น น่าจะได้แก่นักบริหารที่สามารถทำงานให้สำเร็จโดยลงทุนพอสมควร ใช้ยุทธศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด แต่งานนั้นให้ประโยชน์ทางสร้างสรรค์แก่องค์กรของตนเองและแก่ส่วนรวมมากที่สุด •

หนังสืออ่านประกอบ

- โกวิท วรพิพัฒน์ (๒๕๓๒) ข้อคิดสำหรับผู้บริหาร เอกสารเตรียมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง
รุ่นที่ ๒๗ กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา
- ทักษิณา สนวนานนท์ (๒๕๓๐) คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา กรุงเทพฯ : องค์การค้ำคูณสภา
พัฒนาใจ โกฎจนาท (๒๕๓๓) “แนวความคิดในการนำระบบ MIS มาใช้ในหน่วยงาน” วารสาร
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ๓ (๘)
- บรรจง ชูสกุลชาติ (๒๕๓๖) ครอบงวจรจันทร์เกษม กรุงเทพฯ : อักษรไทย
- ปริทรรศน์ พันธุ์บรรยงค์ (๒๕๓๗) รีเอ็นจิเนียริง เดอะ คอร์เปอเรชั่น (แปล) กรุงเทพฯ :
บริษัทคู่แข่งจำกัด (มหาชน)
- โรสิต สมิทธิสวัสดิ์ (๒๕๓๓) ปัญหาสิ่งแวดล้อม จุลสารธนาคารกรุงเทพ กรุงเทพฯ : นิเวศรีเอตีฟ
โปรดักชั่นเฮาส์
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี (๒๕๓๗) รีเอ็นจิเนียริง แมเนจเม้นท์ (แปล) กรุงเทพฯ : บ.คู่แข่งจำกัด
(มหาชน)
- สมพงศ์ เกษมสิน (๒๕๒๖) การบริหาร กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- สุรัฐ ศิลปอนันต์ แนวความคิดในการวางแผนการพัฒนา เอกสารการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่วางแผน
ส่วนกลางกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ ๒๕๓๔
- อุทัย บุญประเสริฐ (๒๕๒๙) การศึกษากับการพัฒนาและความสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ
สระบุรี : โรงพิมพ์ปากเพรียวการช่าง
- Adams, R., Wagner, G.E., and Boyer, T.J. (1983) Computer Information Systems :
an Introduction. Ohio, U.S.A. :- South-Western.
- Cleesuntorn, A., (1991) Vocational Education Versus Academic Education :
Reconsidering the difference. **The Bulletin of the Thailand National
Commission for UNESCO.** 23(2)
- Naisbitt, J.& Aburdene, P. (1990) **Megatrends 2000.** England : Clays Ltd.
- Naisbitt, J. (1994) **Global Paradox.** London : BCA-Nicholas Brealey Publishing Limited.
- Stairs, R.M.Jr, (1986) **Computers in Today's World.** Illinois : IRWIN.
- Toffler, A. (1980) **The Third Wave.** New York : William Morrow and Company.
- Zorkoczy, P. (1984) **Information Technology** : an introduction. U.S.A. : Knowledge
Industrial Publications.

ต่อตัวสัตว์: เกมสร้างจิตสำนึกในการทำงานเพื่องาน

จิระภา รัตนวิบูลย์*

เมื่อถามข้าราชการว่า รับราชการเพื่ออะไร หลายคนตอบว่า เพื่อความมั่นคงของชีวิต เพราะราชการให้ความมั่นคงในหลายๆ เรื่อง เช่น เจ็บไข้ก็ได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่เสียเงิน ออกจากราชการก็ได้บำนาญ เป็นต้น จึงกลายเป็นว่า รับราชการเพื่อตัวเอง ซึ่งที่แท้จริงแล้วงานราชการคืองานให้บริการ ดังนั้น ผู้ที่เข้ามารับราชการก็ต้องรับราชการโดยมีจิตสำนึกมุ่งมั่นที่จะให้บริการต่อส่วนรวม ภูมิใจที่จะรับราชการ เพราะเป็นส่วนรวมของชาติ ภูมิใจที่จะรับใช้ส่วนรวม ถ้าบุคคลใดอยากได้เงินเดือนสูง ๆ ก็ต้องไปทำงานเอกชน เพราะงานเอกชนมุ่งกำไร แต่งานราชการมุ่งให้บริการ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ได้ทรงมีพระบรมราโชวาทแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ว่า “เมื่อทำงาน ต้องมุ่งถึงจุดหมายที่แท้ของงาน งานจึงจะสำเร็จได้รับประโยชน์ครบถ้วน ทั้งประโยชน์ของงาน และประโยชน์ของผู้ทำ ถ้าทำงานเพื่อจุด

มุ่งหมายอื่น ๆ เช่น เพื่อประโยชน์ส่วนตัว แม้จะได้ผลมากมายเพียงใดงานก็ไม่สำเร็จ แต่ทำให้เสียทั้งงาน เสียทั้งคน”

และในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ พระองค์ท่านก็ได้มีพระบรมราโชวาทเป็นการเน้นอีกว่า “ในการปฏิบัติราชการนั้น ขอให้ทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ อย่างนึกถึงบำเหน็จรางวัล หรือผลประโยชน์ให้มาก ขอให้ถือว่าการทำหน้าที่ได้สมบูรณ์เป็นทั้งรางวัลและประโยชน์อย่างประเสริฐ จะทำให้บ้านเมืองไทยของเราอยู่เย็นเป็นสุขและมั่นคง”

การเป็นข้าราชการก็มีจรรยาบรรณของข้าราชการ กำหนดให้ทำงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ราชการเป็นสำคัญ ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึก ให้ข้าราชการทำงานเพื่องาน อาจกระทำได้โดย การให้เล่นเกม “ต่อตัวสัตว์” ซึ่งอาจนำไปเล่นได้ในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ หรือเล่นเสริมในโอกาสต่าง ๆ ที่มีการแสดงด้วยก็ได้ หรือจะใช้ประกอบการสอนวิชาจริยธรรม หรือวิชาจรรยาบรรณของข้าราชการก็ได้

* ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านพัฒนาคุณธรรม สำนักเสริมสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรม สำนักงาน ก.พ.

เกมต่อตัวสัตว์มีวิธีการเล่นดังนี้

๑. หาผู้แข่งขัน (อาจแข่งเดี่ยว หรือแข่งเป็นทีมก็ได้)

๒. แจกไม้จิ้มฟันให้ผู้เล่นคนละ ๔ อัน (กรณีแข่งเดี่ยว) หรือแจกให้ทีมละ ๔ อัน (กรณีแข่งเป็นทีม)

๓. ให้ผู้แข่งขันแต่ละคน หรือแต่ละทีม ใช้ไม้จิ้มฟันที่ให้ต่อเป็นรูปสัตว์อะไรก็ได้ โดยมีกติกา ดังนี้

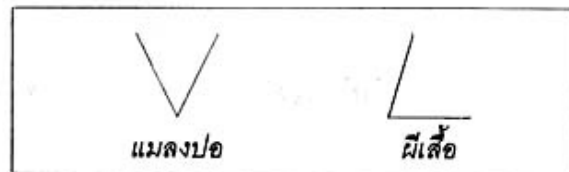
๓.๑ ห้ามหักหรืองอไม้จิ้มฟัน

๓.๒ ถ้าต่อเป็นตัวสัตว์แล้ว เหลือไม้จิ้มฟัน ๑ อัน จะได้ ๑๐ คะแนน เหลือ ๒ อัน จะได้ ๒๐ คะแนน เหลือ ๓ อัน จะได้ ๓๐ คะแนน ไม่เหลือเลย ไม่ได้คะแนน

ในการเล่นเกมนี้อาจพบเสมอว่า บางคนหรือบางทีมใช้ไม้จิ้มฟันเพียงอันเดียว เหลือไว้ ๓ อัน เพื่อจะเอาคะแนน ๓๐ คะแนน เมื่อถามว่าเป็นรูปสัตว์อะไร ก็ตอบว่าเป็น “หอยหลอด” บ้าง “งู” บ้าง “ไส้เดือน” บ้าง

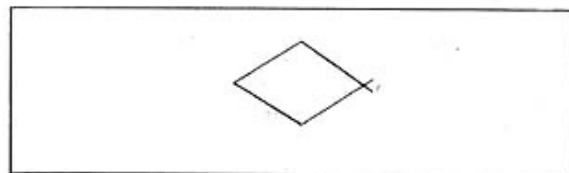
บางทีมใช้ไม้จิ้มฟัน ๒ อัน เหลือไว้ ๒ อัน เพื่อจะเอาคะแนน ๒๐ คะแนน เมื่อถามว่าเป็นรูปสัตว์อะไร ก็ตอบว่าเป็น “แมลงปอ” บ้าง “ผีเสื้อ” บ้าง

บางทีมใช้ไม้จิ้มฟัน ๓ อัน เหลือไว้ ๑ อัน เพื่อจะเอาคะแนน ๑๐ คะแนน เมื่อถามว่าเป็นรูปสัตว์อะไร ก็ตอบว่าเป็น “นกกระยาง”

บางทีมใช้ไม้จิ้มฟันหมดทั้ง ๔ อัน ต่อเป็นรูป “ปลา” เห็นได้ชัดเจน โดยไม่ต้องถาม

วิทยากรหรือพิธีกร ก็ใช้โอกาสนี้ชี้ให้ผู้เล่นและผู้ชมเห็นว่า การที่แต่ละทีม หรือแต่ละคน ประหยัดไม้จิ้มฟันไว้ โดยหวังจะได้คะแนนมาก ๆ ทำให้งาน คือการต่อตัวสัตว์ไม่เห็นเป็นรูปสัตว์ตามที่ต้องการ แต่ถ้าทีมใดหรือคนใดทำงานโดยคำนึงถึงผลของงานที่สำเร็จเห็นได้ชัดเจน โดยไม่คำนึงถึงบำเหน็จรางวัล หรือคะแนนที่จะได้รับ ก็จะทำงานสำเร็จได้ผลสมบูรณ์ ดังเช่นทีมที่ใช้ไม้จิ้มฟันหมดทั้ง ๔ อัน ต่อเป็นตัวปลา มองเห็นได้ชัดเจน ก็เพราะคำนึงถึงผลงาน ยิ่งกว่าบำเหน็จรางวัล ดังนั้น ในการแข่งขันครั้งนี้ ผู้ชนะเลิศ คือทีมที่ใช้ไม้จิ้มฟันทั้ง ๔ อัน ต่อเป็นรูป “ปลา” •

อุทาหรณ์ก่อนทำผิด

เอกศักดิ์ ตวักรณาสวัสดิ์

เปรี๊ยะ...เปรี๊ยะ...น้ำท่วมดีกว่าฝนแล้ว...แต่ถ้าน้ำแฉะ ๆ ป่วยให้ฝนแล้วเสียบ้านจะดีกว่า...เพราะว่าน้ำแฉะ ฝนฟ้าตกเกิดความเสี่ยงต่อการจะส่งผลกระทบต่อกระเบื้องที่นอนมากมายหาหน้บการ แฉะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินบ้านช่องไร่นา น้ำท่วมไปสุดสุดทุกจุดตามที่เดียว... ขณะที่กำลังเขียนต้นฉบับขบขี้ ฟีน้องสาวได้ก็กำลังระทมทุกข์กับภัยน้ำท่วมกันอยู่ โดยเฉพาะในจังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา ตรัง และกระบี่ เป็นที่ ๆ ไป ส่วนภาคอื่น ๆ ก็เริ่มกระเซ็นกระสาบมากบ้างน้อยบ้าง...จึงขอเชิญชวนเพื่อน ๆ ข้าราชการร่วมกับบริจาคสิ่งของเงินทองช่วยเหลือระหอบส่งไปช่วยเหลือบรรเทาที่ระบวมก็แล้วกัน จะได้ช่วยเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ของเราได้บ้างครับ...เอ้า...หุบปากมาหาญาติตามดูชีวิตของเพื่อน ๆ เราก็หวังดีดีกว่าครับ...จะได้จำไว้เป็นอุทาหรณ์เตือนใจพวกเรากันเองได้บ้างครับ...คราวนี้ก็จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ๆ ท่อ ๆ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน การตรวจรักษาคนไข้ ตลอดจนการเป็นคณะกรรมการการตรวจสอบคนแหงของการสอบคัดเลือกคนครับ...เชิญ...เชิญติดตามไปดูเรื่องราวชีวิตเพื่อนข้าราชการได้สบาย

มુંบานลูกเดียวครับ

ทางราชการได้ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของกองทุน จำนวน ๑๓ บัญชี รวมเป็นเงิน ๓,๒๐๐,๐๐๐ บาทเศษ เพื่อส่งไปฝากไว้ที่ส่วนกลางในนามของ “มูลนิธิ” ตามความประสงค์ของมูลนิธิ การถอนเงินครั้งนี้ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากจำนวนเกือบ ๔๑,๐๐๐ บาท หลังจากที่ได้นำไปใช้เป็นการซื้อตัวแลกเงินแล้วคงเหลือเงินอีกประมาณ ๓๘,๐๐๐ บาท จึงได้นำเงินจำนวนนี้ไปเปิดบัญชีเงินฝากประเภทเผื่อเรียกในนามของส่วนราชการ และนายแก้วซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้มีอำนาจเบิกจ่ายแต่ผู้เดียว นายแก้วก็ได้เบิกเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท มาจ่ายเป็นค่าชุดแต่งกายนักกีฬา และค่าใช้จ่ายในการนำนักกีฬาไปแข่งขันกีฬาเยาวชนระดับเขต หลังจากนั้นก็ได้เปิดบัญชีเงินฝากดังกล่าวพร้อมกับนำเงินไปจ่ายเป็นค่าซ่อมแซมและปรับปรุงรถยนต์ของทางราชการจนหมด ต่อมาเมื่อมีการร้องเรียนขึ้น นายแก้วจึงได้นำเงินดอกเบี้ยจำนวนดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยอีก รวมเป็นเงินประมาณ ๔๓,๐๐๐ บาท ส่งคืนให้กับทางราชการ นอกจากนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้อนุมัติให้นายแก้วดำเนินการซ่อมปรับปรุงห้องปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นที่ทำงานใหม่ของส่วนราชการนี้ จึงได้มีการแบ่งงวดงานซ่อมออกเป็น ๕ งวด ๆ ละไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท โดยนายแก้วเป็นผู้อนุมัติตามที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัด การดำเนินการซ่อมปรับปรุงทุกรายการถูกต้อง

เรียบร้อย และมีการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้รับเหมาถูกต้องแล้ว ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนต่อทางราชการว่า นายแก้วมีพฤติการณ์ทุจริตและประพฤติมิชอบ ยักยอกเงินดอกเบี้ยมูลนิธิและซ่อมรถยนต์ของทางราชการ ตลอดจนการซ่อมปรับปรุงอาคารสำนักงาน ผลที่สุดการกระทำของนายแก้วเป็นเพียงนำเงินดอกเบี้ยของมูลนิธิไปใช้โดยผิดวัตถุประสงค์ แต่ยังไม่เกิดความเสียหาย เพราะนายแก้วได้นำเงินมาชดเชยคืนแล้ว ส่วนการซ่อมปรับปรุงสำนักงานก็เป็นการดำเนินการโดยถูกต้องตามอำนาจที่ได้รับมอบ และผลงานก็ยังใช้ประโยชน์อยู่ เพียงแต่แบ่งงวดงานออกเพื่อหลีกเลี่ยงการสอบราคาเท่านั้น กรณีจึงเป็นความผิดวินัยฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ควรได้รับโทษตัดเงินเดือน กรณีใช้เงินดอกเบี้ยของมูลนิธิฯ และภาคทัณฑ์กรณีซ่อมปรับปรุงสำนักงาน แต่นายแก้วได้เกษียณอายุพ้นจากราชการไปแล้ว จึงให้สั่งคดีโทษเสียตามนัยมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ (๔๒/๒๕๓๘/๐๒)... ตั้งอกตั้งใจทำงานโดยมุ่งแต่งานเพียงอย่างเดียว ไม่สนใจระเบียบกฎเกณฑ์ของราชการก็เป็นเสียอย่างนี้แหละ...นี่ดินนะ...พ้นจากราชการไปก่อน...ไม่อย่างนั้นละก็จะมีประวัติตอนแก่ละนะ จงจำเอาไว้เป็นบทเรียนนะครับ... ☆

เป็น ๆ กอบ ๆ

นายสุดเฉลยได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่สมุหบัญชีของสุขาภิบาลร้อยแปดพันเก้า รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินและบัญชีทั้งหมดตลอดจนได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการเก็บรักษาเงินของแผนกประปาพร้อมกับนางสุดฉลาดด้วยปรากฏว่านางสาวสุดเฉลย ซึ่งเป็นลูกน้องของนางสุดฉลาดได้จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันเสนอกรรมการเก็บรักษาเงินเพื่อตรวจสอบตัวเงินและหลักฐานแทนตัวเงิน แต่นายสุดเฉลยไม่ได้ตรวจสอบตัวเงินและหลักฐานแทนตัวเงินกับรายงานเงินคงเหลือประจำวันตามระเบียบ ตลอดจนไม่ได้ควบคุมดูแลการทำงานของนางสาวสุดเฉลยอีกด้วย ทำให้ไม่ทราบว่ามีการรับเงินและลงบัญชีพร้อมกับนำฝากครบถ้วนหรือไม่ ต่อมา สดง. ได้ตรวจสอบบัญชีการเงินของสุขาภิบาลจึงพบว่าเงินขาดบัญชีจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท เศษ ทำให้ทราบว่านางสาวสุดเฉลยยกยอกเงินจำนวนดังกล่าวไป และนายสุดเฉลยได้ติดตามเร่งรัดจนนางสาวสุดเฉลยนำเงินมาชดใช้แก่ทางราชการครบถ้วนแล้ว การกระทำของนายสุดเฉลยเป็นความผิดวินัยฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมายและ

ระเบียบของทางราชการ และไม่เอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ (มาตรา ๘๔ และ ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕) แต่กรณียังไม่เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ เพราะภยานายสุดเฉลยได้ติดตามนำเงินมาคืนแก่ทางราชการครบถ้วน ประกอบกับไม่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงกับงานการเงินและบัญชี จึงควรลงโทษภาคทัณฑ์ แต่นายสุดเฉลยรับราชการมานาน และทำงานด้วยความซื่อสัตย์มาตลอด อีกทั้งไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน ผู้บังคับบัญชาจึงงดโทษให้ และว่ากล่าวตักเตือนนายสุดเฉลยแทนเพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ และจะได้ไม่กระทำผิดอีก...(๓๙/๒๕๓๘/๐๗).....เรื่องเงินเรื่องทองเป็นของบาดตา บาดใจ ไม่เข้าใครออกใคร ถึงแม้เราจะไม่ต้องการ ก็อย่านึกว่าผู้อื่นจะเป็นเหมือนกับเรา...ทำงานเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ จึงต้องระวังทั้งตัวเองและเพื่อนร่วมงานด้วยนะครับ... ☆

ขยับหน่วยนะ

นางหอมได้ขายที่ดินให้นางหวนซึ่งเป็นหลานสาว โดยมาขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม พร้อมกับแจ้งว่าซื้อขายกันในราคา ๑๐,๐๐๐ บาทเศษ นายเหมือนซึ่งรับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมก็ได้จัดแจ้งลงและได้มีการประเมินราคาที่ดินตามราคาประเมินของทางราชการเป็นเงินเกือบ ๖๐,๐๐๐ บาทแล้ว คิดค่าธรรมเนียมและอากรแสตมป์ตามราคาดังกล่าว พร้อมทั้งมีการชำระค่าธรรมเนียมเรียบร้อยแล้ว ต่อมานางหวนได้มาขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมซื้อขายที่ดินแปลงดังกล่าวให้กับนายหมู โดยยื่นเรื่องต่อนายเหมือนอีก ซึ่งก็ได้ดำเนินการให้โดยเขียนใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมคำขอและประกาศไว้ แต่ยังมีได้ลงทะเบียนรับคำขอ และในวันเดียวกันนั้นเองนางหวนก็ย้อนกลับมาแจ้งใหม่อีกว่า ผู้ซื้อที่แท้จริงคือนายเหมียว ขอให้ดำเนินการให้ใหม่ นายเหมือนก็ได้ดำเนินการให้โดยถือเอาค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บไว้แล้วในครั้งแรกเป็นค่าธรรมเนียมครั้งนี้ โดยมีได้ออกใบเสร็จใหม่ หรือแก้ไขชื่อผู้ซื้อในใบเสร็จรับเงินอีก ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนต่อ ปปป.ว่า นายเหมือนได้รับเรื่องราวจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมซื้อขายที่ดินกรณีนางหอมกับนางหวน โดยทำให้ราชการขาดรายได้และเรียกเก็บค่า

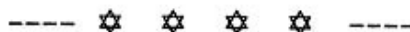
ธรรมเนียมการซื้อขาย ๒ ครั้ง แล้วนำเงินส่วนที่เหลือไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว ซึ่ง ปปป.สืบสวนสอบสวนแล้วชี้มูลว่า นายเหมือนมีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง คดีอาญา ศาลจังหวัดได้พิพากษายกฟ้องพนักงานอัยการโจทก์ที่ฟ้องนายเหมือนเป็นจำเลย...เรียกว่าคดีอาญานายเหมือนก็เป็นอิสระ...บริสุทธิ์...ดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงสรุปได้ความดังกล่าวข้างต้น การกระทำของนายเหมือนเป็นความผิดวินัยฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เฉพาะกรณีที่มีได้แก้ไขใบเสร็จรับเงินให้ถูกต้องเท่านั้น ควรลงโทษภาคทัณฑ์ แต่นายเหมือนได้เกษียณอายุพ้นจากราชการไปแล้วจึงไม่อาจลงโทษนายเหมือนได้ ตามนัยมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งยุติเรื่อง (๔๐/๒๕๓๘/๐๑)...เรียกว่า...ระฆังช่วยเอาไว้ได้พอดีเลย.....งานในหน้าที่รับผิดชอบก็ได้กระทำไปโดยถูกต้อง เพียงแต่ชี้แจงไปนิตเท่านั้นเอง.....เกือบมั่วยมรณาเสียแล้วใหม่ละ...จึงต้องจำเอาไว้ให้เตือนนะเพื่อน ๆ ข้าราชการทั้งหลายว่า “อย่าชี้แจงๆๆ” ☆

วิธีรรรรมดา/วิธีพิเศษ

ผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบอำนาจการอนุมัติ การสั่งซื้อและสั่งจ้างทุกชั้นตอนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ยกเว้นวิธีพิเศษให้แก่หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด นายเพชรดำได้อินอนุมัติซื้อ-จ้างตลอดมาอย่างไม่มีปัญหา จนกระทั่งนางพลอยแดงซึ่งทำหน้าที่จัดซื้อพัสดุได้เสนอจัดซื้อครุภัณฑ์ ๒ รายการคือ เครื่องถ่ายเอกสารและเครื่องโทรสาร (Xerox และ FAX) เป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาทเศษ ด้วยวิธีพิเศษมาให้ นายเพชรดำอนุมัติโดยเข้าใจผิด ซึ่งนายเพชรดำก็ได้อนุมัติจัดซื้อไปตามที่เข้าใจว่าตนมีอำนาจทำได้ การกระทำของนายเพชรดำและนางพลอยแดงเป็นความผิดวินัยฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตาม

กฎหมาย และระเบียบของทางราชการตามมาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ควรได้รับโทษภาคทัณฑ์ แต่โดยที่นายเพชรดำและนางพลอยแดงได้กระทำไปเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่เป็นเหตุให้ทางราชการเสียหาย และไม่มีเจตนาทุจริต ผู้บังคับบัญชา จึงให้งดโทษ และว่ากล่าวตักเตือนบุคคลทั้งสองแล้ว (๓๙/๒๕๓๘/๐๑)...เรื่องซื้อ ๆ ขาย ๆ...เป็นเรื่องวุ่นวายของผู้มีอำนาจอนุมัติ และเจ้าหน้าที่จัดซื้อมากโขอยู่...ไหนจะต้องดูระเบียบ ดูอำนาจ ดูวงเงิน...ดูอะไรอีกมากมาย...กว่าจะซื้อของได้แต่ละชิ้น...ตั้งแต่ของทันสมัย จนล้าสมัย...ถึงจะได้ใช้...เฮ้อ...น่าเบื่อจริง ๆ

เกือบไปแล้ว

ณ สถานที่ราชการระดับอำเภอได้มีผู้มาติดต่อราชการ เพื่อขอรับบัตรประจำตัวประชาชนของนายไก่อแดง ซึ่งอยู่บ้านเลขที่ ๑๐๐๐ ในอำเภอนั้น โดยนำสำเนาเอกสารใบรับคำขอมิบัตรประจำตัวประชาชน (แบบ บ.ป.๒) สำเนาใบสำคัญทหาร (แบบ ส.ต.๙) สำเนาทะเบียนรับรองการแปลงสัญชาติไทย สำเนาใบแทนหนังสือสำคัญการเปลี่ยน ชื่อตัว และสำเนาใบแทนหนังสือสำคัญการเปลี่ยน ชื่อสกุล รวม ๕ ฉบับ มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่สำเนาเอกสารดังกล่าวมีชื่อนายไก่อเป็นผูกลงนามในฐานะนายทะเบียน แต่เจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบเอกสารแล้วไม่ปรากฏว่ามีชื่อนายไก่อแดงอยู่ในทะเบียนบ้านเลขที่ดังกล่าว

แต่ประการใด ผลการสอบสวนปรากฏว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารปลอม และเป็นเพียงสำเนาเอกสารโดยไม่มีผู้ใดรับรองความถูกต้อง ส่วนพยานบุคคลก็ไม่มีผู้ใดยืนยันได้ว่าลายมือชื่อดังกล่าวเป็นของนายไก่อ พยานหลักฐานจึงไม่มีน้ำหนักพอ สนับสนุนว่านายไก่อได้ดำเนินการจัดทำ หรือมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารเหล่านี้ให้แก่นายไก่อแดง ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งยุติเรื่อง (๓๙/๒๕๓๙/๐๙)...เฮ้อ...เกือบไปแล้วใหม่ละ...กรรมวิธีการเป็นคนไทยอย่างง่าย ๆ เกือบจะได้ผลแล้วเชียวนะ...ความแตกได้ยังไงกัน ก็ไม่รู้สิ...ลองอีกที...ได้ติดคุกจริง ๆ นะ...

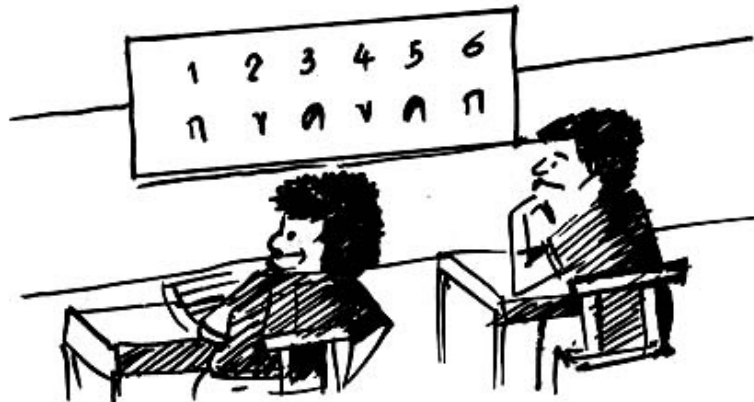
--- ☆ ☆ ☆ ☆ ---

ตรวจรักษา

หมอมุ่ย ทำหน้าที่อยู่เวรประจำห้องฉุกเฉิน ตึกผู้ป่วยนอกในวันเสาร์ตั้งแต่เวลา ๘ โมงเช้า ถึงบ่าย ๔ โมงเย็น ช่วงเช้าหมอมุ่ยได้ตรวจรักษาผู้ป่วยจนถึงเวลาเกือบเที่ยงครึ่งจึงได้กลับไปรับประทานอาหารที่บ้านพักพร้อมกับส่งพยาบาลเวรว่า หากมีผู้ป่วยให้ติดต่อไปที่บ้านพักได้ (ปกติ ทางโรงพยาบาลจะให้พยาบาลเวรดูแลรักษาผู้ป่วยเบื้องต้น กรณีที่มีอาการป่วยไม่ร้ายแรง และแพทย์เวรจะมาดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีอาการร้ายแรงและฉุกเฉิน) ประมาณบ่าย ๒ โมงเศษนายสายฟ้าฟาดได้พาเด็กหญิงนารีผลบุตรสาวมาขอรับการตรวจรักษาที่ห้องฉุกเฉิน เพราะจะไปก่อนพื้นที่คลินิกตอนเช้า แล้วปรากฏว่าเด็กมีอาการพูดไม่มีเสียงและหนาวสั่นเล็กน้อย แต่ไม่พบหมोजึงได้พูดเสียงดังและโวยวายกับเจ้าหน้าที่ พร้อมกับพูดว่า จะเอาเรื่องไปลงหนังสือพิมพ์และให้ตามแพทย์มาตรวจผู้ป่วยด้วย พยาบาลแจ้งว่าหมอมุ่ยเป็นแพทย์เวร และเวลานี้พักอยู่ที่บ้านพักในโรงพยาบาล และพยาบาลได้ตรวจวัดชีพจรดูก็ปรากฏว่าปกติและได้เอาผ้าห่มให้ด้วย พร้อมกับรายงานให้หมอมุ่ยทราบทางโทรศัพท์ หมอมุ่ยแจ้งพยาบาลให้ชี้แจงญาติผู้ป่วยว่าอาการดังกล่าวเป็นฤทธิ์ของยาชาจากการ

ถอนฟัน ต้องสังเกตอาการพักหนึ่งก่อน นายสายฟ้าฟาดจึงรีบผลุนผลันออกไปตามหมอมุ่ยที่บ้านพัก และพบนางป้อมภรรยาของหมอมุ่ย นายสายฟ้าฟาดได้พูดจาข่มขู่ นางป้อมให้ตามหมอมุ่ยไปตรวจรักษาบุตรสาวของตนด้วย นางป้อมจึงไม่ยอมไปเรียกหมอมุ่ย ทำให้นายสายฟ้าฟาดรีบผลุนผลันขับรถออกไปรับบุตรสาวของตนออกจากห้องฉุกเฉินไปด้วยความไม่พอใจ และพาบุตรสาวไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชนโดยเพียงแต่รับการฉีดยา ๑ เข็มก็มีอาการเป็นปกติ การกระทำของหมอมุ่ยเป็นความผิดวินัยฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการและละทิ้งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๕ และ ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ควรได้รับโทษภาคทัณฑ์ แต่ไม่เคยกระทำผิดวินัยมาก่อนและรับราชการมานาน ผู้บังคับบัญชาจึงให้งดโทษแล้วว่ากล่าวตักเตือนหมอมุ่ยแทน (๓๙/๒๕๓๘/๐๒)...หมอก็คือคนธรรมดา ๆ มิใช่มนุษย์เหล็กไหลมาจากไหน ย่อมจะต้องพักผ่อนบ้าง... แต่ก็น่าเห็นใจผู้ปกครองของผู้ป่วย เช่นกันที่ร้อนใจและใจร้อน...เอาละ...เอาละ...ทีหลังอย่าทำ...ทีหลังอย่าทำ... ☆ ☆

ช่วยกัน (ถูก) ตรวจสอบนะ

ที่จังหวัดหนึ่งได้มีการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานเป็นลูกจ้างประจำ เมื่อการสอบคัดเลือกเสร็จสิ้นลงคณะกรรมการตรวจกระดาษคำตอบ (มีทั้งหมด ๑๐ คน) ได้ทำการตรวจกระดาษคำตอบภายในห้องของนายรอดซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาก่อนดำเนินการตรวจกระดาษคำตอบ คณะกรรมการได้ตรวจดูของกระดาษคำตอบทุกของที่บรรจุกระดาษคำตอบไว้ภายใน แล้วพบว่าอยู่ในสภาพเรียบร้อยจึงได้แกะของกระดาษคำตอบออก แล้วนำกระดาษคำตอบไปช่วยกันตรวจมิได้แบ่งแยกเจาะจงว่าผู้ใดตรวจวิชาใด โดยมีนางใจดี กับนางดีใจกับพวกอีก ๒ คนช่วยกันตรวจกระดาษคำตอบเพื่อให้คะแนนโดยใช้ปากกาสีแดง และมีนายรอด นายชาติชอบ นายชาติช่วย กับนายชาติเชื้อคอยควบคุมดูแลการทำงาน ส่วนกรรมการที่เหลือ เป็นผู้คอยนำคะแนนจากกระดาษคำตอบที่ตรวจสอบแล้วป้อนข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ หลังจากนั้นเมื่อเสร็จสิ้นการ

ตรวจกระดาษคำตอบแล้ว นายชาติชอบได้ให้นายชาติช่วยและนายชาติเชื้อช่วยกันทำความสะอาดห้องทำงานของนายรอด และนำของกระดาษคำตอบไปเผาทิ้ง ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนว่ามีการทุจริตในการสอบคัดเลือกจากการสืบสวนข้อเท็จจริง ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า กรณีนี้มีมูลเพราะตรวจพบว่า มีการแก้ไขตัวเลือกในกระดาษคำตอบ โดยใช้ปากกาสีน้ำเงินซึ่งผู้ตรวจกระดาษคำตอบคือนางใจดีกับนางดีใจ ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนชั้น ที่สุดคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาทั้งสองคนไม่สามารถที่จะรู้ได้ว่าจะได้ตรวจวิชาใดของสถานศึกษาแห่งใดประกอบกับรอยแก้ไขมีลักษณะกตัญญู ๆ ต่างกับลักษณะที่ผู้ตรวจข้อสอบทั้งสองได้ตรวจไว้และการตรวจก็ใช้น้ำเงินสีแดง โดยมีผู้ควบคุมดูแลอยู่ตลอดเวลา ทำให้เชื่อว่าบุคคลทั้งสองมิได้เป็นผู้แก้ไขกระดาษคำตอบ แต่อย่างไรก็ตามบุคคลทั้งสองมิได้ใช้ความระมัดระวัง

ช่วยกัน (ถูก) ตรวจสอบนะ (ต่อ)

เพียงพอ จึงไม่ทราบว่ามีร่องรอยการแก้ไข กระดาษคำตอบ กรณีจึงเป็นความผิดวินัยฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอุตสาหะตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่เป็นความผิดเล็กน้อยจึงควรงดโทษโดยให้ว่ากล่าวตักเตือนแทน ส่วนกรณีที่นายชาติชอบสั่งให้นายชาติช่วยกับนายชาติเพื่อนำของกระดาษคำตอบไปเผาทำลายนั้นไม่มีเจตนาทำลายเอกสาร แต่ผิดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณที่จะต้องเก็บรักษาไว้อย่างน้อยเป็นเวลา ๑ ปี และทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่ามีกรณีแก้ไขเปลี่ยนแปลงในขั้นตอนใด กรณีเป็นความผิดวินัยฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามระเบียบและไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการตามมาตรา ๖๘ และ ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่เป็นความผิดเล็กน้อย ควรงดโทษโดยให้ว่ากล่าวตักเตือนแทนเช่นกัน

ผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้วเห็นว่า นางใจดีและนางดีใจมิได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหา จึงสั่งยุติเรื่อง ส่วนนายชาติชอบ นาย

ชาติช่วยกับนายชาติเชื่อได้กระทำผิดจริง จึงสั่งลดโทษตัดเงินเดือนบุคคลทั้งสาม คนละ ๑๐% ๒ เดือน ปลัดกระทรวงพิจารณาแล้วเห็นว่า ที่สั่งยุติเรื่องกรณีนางดีใจและนางใจดี เหมาะสมแล้ว ส่วนกรณีบุรุษ ๓ นายนั้นปรากฏว่าสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งว่า ของที่ใช้บรรจุกระดาษคำตอบที่มีลายมือชื่อกรรมการหน่วยสอบตรงรอยผนึก ไม่เป็นเอกสารราชการและไม่ถือเป็นเอกสารราชการที่จะต้องกำหนดอายุการจัดเก็บตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณแต่อย่างใด อีกทั้งมิได้มีคำสั่งหรือทางปฏิบัติให้เก็บรักษาไว้ นอกจากนั้นของกระดาษคำตอบที่ถูกเผาทำลายไป ก็ไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเปิดออกก่อนที่จะมีการตรวจกระดาษคำตอบ ดังนั้นบุคคลทั้งสามจึงมิได้กระทำผิดแต่ประการใด จึงสั่งยกโทษทั้งสามคน (๔๒/๒๕๓๘/๓-๗)... โอ๊ย...เหนื่อยแทบขาดใจ... เกือบไปแล้วเชียว...พยายามทำงานกันอย่างเปิดเผย บริสุทธิ์ ปราศจากกลิ่น สี แล้วยังโดนตีเช่นนี้...แล้วทีหลังจะมีใครยอมมาเป็นกรรมการตรวจกระดาษคำตอบอีกล่ะ..... กลุ้มใจจริง ๆ...

---- ☆ ☆ ☆ ☆ ----

กฎหมายระเบียบข้าราชการใหม่

ประณู สุวรรณภักดี

ช่วงนี้ก็เป็นช่วงที่ทุกคนต้องช่วยกันประณุดอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่จะต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ ประเทศเราต้องมุ่งลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้เพื่อให้เศรษฐกิจดีขึ้น นอกจากนั้น ในสถานที่ทำงานก็ต้องพยายามลดการใช้สาธารณูปโภคลงเหลือเท่าที่จำเป็นด้วยนะครับ ช่วงนี้ยังก็ก็ต้องช่วย ๆ กันหน่อย สำหรับวารสารข้าราชการฉบับนี้ขอเสนอเรื่องสั้น ๆ เพื่อให้จบในฉบับเดียวสัก ๓ เรื่อง เรื่องแรกคือ เรื่อง การนับวันสะสมวันลาพักผ่อนตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีการพิจารณาตีความว่า ข้าราชการที่ได้รับอนุญาตให้ลาศึกษาต่อโดยไม่ต้องออกจากราชการไป สามารถนับวันลาสะสมในช่วงระหว่างที่ลาศึกษาได้ด้วย เรื่องต่อไปได้แก่ เรื่อง การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายให้แก่ข้าราชการที่เกษียณอายุราชการ ซึ่งผู้ที่จะได้รับการขอพระราชทานจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคมของปีที่เกษียณอายุราชการ การที่ได้รับเลื่อนระดับตำแหน่งให้สูงขึ้นเป็นระดับ ๙ ย้อนหลัง ซึ่งเป็นระยะเวลาที่พ้นจากราชการแล้ว ย่อมขาดคุณสมบัติที่จะขอพระราชทานได้ เนื่องจากเป็นคุณสมบัติที่มีขึ้นในภายหลัง และเรื่องสุดท้ายเป็นเรื่อง คุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับพระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาลา จะต้องเป็นผู้ที่ไม่เคยกระทำความผิดวินัยมาก่อน ตั้งแต่เริ่มรับราชการจนถึงปีที่ขอพระราชทานเหรียญ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี การได้รับบำนาญตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ไม่ทำให้เป็นผู้ไม่เคยกระทำความผิดวินัยมาก่อน และไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียกร้องขอพระราชทานเหรียญแต่อย่างใด

การนับวันสะสมวันลาพักผ่อนตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕

หลักการและเหตุผลในการมีหนังสือเวียนฉบับนี้

เนื่องด้วยมีปัญหาเกี่ยวกับการนับวันสะสมวันลาพักผ่อนในกรณีที่ข้าราชการลาไปศึกษาต่อเป็นเวลาหลายปี ว่าเมื่อกลับมาปฏิบัติราชการแล้วจะนับวันสะสมวันลาพักผ่อนระหว่างที่ลาได้หรือไม่ เพียงใด ซึ่ง สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า ข้อ ๒๔ ของระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ข้าราชการทุกคนมีสิทธิลาพักผ่อนประจำปีในปีหนึ่งได้ ๑๐ วันทำการ เว้นแต่จะเข้าช้อยกเว้นตามที่กำหนดไว้ และในการลาศึกษาต่อนั้นเมื่อผู้บังคับบัญชาอนุญาตให้ลาไปศึกษาต่อได้โดยไม่มีข้อกำหนดให้ออกจากราชการ ย่อมถือได้ว่าความเป็นข้าราชการของผู้ลาต่อเนื่องมาตลอด และเมื่อการลาศึกษาต่อในลักษณะเช่นนี้ไม่เข้าช้อยกเว้นที่จะไม่มีสิทธิลา

พักผ่อนประจำปีด้วยแล้ว ผู้ลาย่อมมีสิทธิลาพักผ่อนประจำปีในปีหนึ่งได้ ๑๐ วันทำการ และมีสิทธิสะสมวันที่ยังมิได้ลาในปีงบประมาณที่ลารวมเข้ากับปีงบประมาณต่อ ๆ ไป ภายหลังเมื่อกลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการได้

ท่านที่ได้รับอนุญาตให้ลาศึกษาต่อโดยไม่ต้องออกจากราชการ เมื่อทราบแล้วก็สามารถใช้สิทธิของท่านได้ครับ ส่วนกรณีอื่น ๆ ที่อาจจะยังไม่ชัดเจนท่านควรที่จะหารือให้ได้ข้อยุติก่อนที่จะลาไปก่อนหรือดำเนินการอย่างไรไปก่อน เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดในภายหลัง และเวลาที่ท่านหารือก็ควรเผื่อเวลาการพิจารณาตอบข้อหารือไว้ด้วยนะครับ

๑๖ กันยายน ๒๕๔๐

เรื่อง การนับวันสะสมวันลาพักผ่อนตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕
เรียน เลขาธิการ ก.พ.

ด้วยส่วนราชการต่าง ๆ ได้หารือเกี่ยวกับการนับวันสะสมวันลาพักผ่อนตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่า ถ้าในปีใดข้าราชการผู้ใดมิได้ปฏิบัติราชการตามปกติ เนื่องจากลาไปศึกษาต่อภายในประเทศหรือต่างประเทศเป็นเวลาหลายปี จึงมิได้ลาพักผ่อนประจำปี หรือลาพักผ่อนประจำปีแล้วแต่ไม่ครบ ๑๐ วันทำการ เมื่อข้าราชการผู้นั้นสำเร็จการศึกษา และได้รายงานตัวกลับเข้าปฏิบัติราชการตามเดิมแล้ว ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิสะสมวันลาพักผ่อน ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๕ หรือไม่ เพียงใด

สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๒๔ กำหนดว่า "ข้าราชการมีสิทธิลาพักผ่อนประจำปีในปีหนึ่งได้ ๑๐ วันทำการ เว้นแต่ข้าราชการดังต่อไปนี้ไม่มีสิทธิลาพักผ่อนประจำปีในปีที่ได้รับบรรจุเข้ารับราชการยังไม่ถึง ๖ เดือน

(๑) ผู้ซึ่งได้รับบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครั้งแรก
(๒) ผู้ซึ่งลาออกจากราชการเพราะเหตุส่วนตัว แล้วต่อมาได้รับบรรจุเข้ารับราชการอีก
(๓) ผู้ซึ่งลาออกจากราชการเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง แล้วต่อมาได้รับบรรจุเข้ารับราชการอีกหลัง ๖ เดือน นับแต่วันออกจากราชการ

(๔) ผู้ซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการในกรณีอื่น นอกจากกรณีไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และกรณีไปปฏิบัติงานใด ๆ ตามความประสงค์ของทางราชการ แล้วต่อมาได้รับบรรจุเข้ารับราชการอีก" ดังนั้น ในหลักการตามระเบียบฯ ข้อ ๒๔ ข้าราชการทุกคนมีสิทธิลาพักผ่อนในปีหนึ่งได้ ๑๐ วันทำการ เว้นแต่กรณีจะเข้าข้อยกเว้นดังที่ระบุไว้ใน (๑) - (๔) ย่อมจะไม่มีสิทธิลาพักผ่อน อย่างไรก็ตาม โดยที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๔ กำหนดให้ข้าราชการซึ่งประสงค์จะลาไปศึกษาฯ ต้องเสนอหรือจัดส่งใบลาต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับจนถึงผู้มีอำนาจอนุญาต ดังนั้น เมื่อได้รับอนุญาตให้ลาไปศึกษาฯ ได้โดยไม่มีข้อกำหนดให้ออกจากราชการ ถือได้ว่าความเป็นข้าราชการของผู้ล่าย่อมต่อเนื่องมาตลอด จึงไม่อยู่ในเงื่อนไข บังคับตามนัยระเบียบข้อ ๒๔ (๑) - (๔) และมีสิทธิลาพักผ่อนประจำปีในปีหนึ่งได้ ๑๐ วันทำการ ตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๒๔ ซึ่งหากผู้ลามีได้ใช้สิทธิลาพักผ่อนดังกล่าวนั้น หรือใช้สิทธิแล้วแต่ไม่ครบ ๑๐ วันทำการ ย่อมมีสิทธิสะสมวันที่ยังมิได้ลาในปีงบประมาณนั้นรวมเข้ากับปีงบประมาณต่อ ๆ ไป ภายหลังเมื่อกลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ ตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๒๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งเวียนให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ผาณิต นิตินันท์ประภาศ

(นางผาณิต นิตินันท์ประภาศ)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง

โทร ๒๘๒๒๖๙๔

โทรสาร ๒๘๒๗๙๙๖

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายให้แก่ข้าราชการที่เกษียณอายุราชการ

หลักการและเหตุผลในการมีหนังสือเวียนฉบับนี้

ในการประเมินผลงานทางวิชาการเพื่อที่จะแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๙ นั้น มีหลายกรณีที่เป็นการเลื่อนระดับย้อนหลังจากการพิจารณาผลงานเป็นเวลานาน อันอาจทำให้ข้าราชการผู้ขอประเมินได้เกษียณอายุราชการไปก่อน ซึ่งแม้ว่าส่วนราชการจะพิจารณาเลื่อนระดับตำแหน่งให้แก่ข้าราชการดังกล่าวย้อนหลังไปก่อนวันเกษียณอายุราชการได้ แต่ก็มีปัญหาว่าผู้นั้นจะอยู่ในเกณฑ์ได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ประจำปีที่ได้เกษียณอายุราชการไปก่อนหน้าแล้วได้หรือไม่ ในเรื่องนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า ผู้ที่จะได้รับการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในฐานะที่จะเกษียณอายุราชการนั้น จะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนใน

วโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่เกษียณอายุราชการตามบัญชีแนบท้ายระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๓๖ ดังนั้น การที่ได้รับการประเมินผลงานและเลื่อนระดับให้สูงขึ้นย้อนหลัง ซึ่งเป็นระยะเวลาที่พ้นจากราชการแล้ว ย่อมขาดคุณสมบัติที่จะขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามเกณฑ์บัญชีท้ายระเบียบข้างต้น เนื่องจากเป็นคุณสมบัติที่มีขึ้นในภายหลัง แต่หากบุคคลดังกล่าวได้ประกอบคุณความดีเหมาะสมที่จะขอพระราชทานให้เป็นกรณีพิเศษ ส่วนราชการก็อาจเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้เป็นกรณีพิเศษเป็นการเฉพาะรายได้ โดยจะต้องระบุผลงานความดีความชอบดีเด่นให้ชัดเจน

ที่ นร ๐๒๐๗/๖ ๑๘๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท.๑๐๓๐๐

๕ กันยายน ๒๕๔๐

เรื่อง การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายให้แก่ข้าราชการที่เกษียณอายุราชการ
เรียน เลขาธิการ ก.พ.

ด้วยปรากฏว่าได้มีส่วนราชการหรือเรื่องการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายให้แก่อดีตข้าราชการในสังกัด ซึ่งได้ผ่านการประเมินผลงานจากสำนักงาน ก.พ. ให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น (ระดับ ๙) ทั้งนี้ภายหลังจากที่ข้าราชการดังกล่าวได้เกษียณอายุราชการไปแล้ว และสำนักงาน ก.พ. ได้มอบอำนาจให้ส่วนราชการพิจารณาเลื่อนระดับให้กับข้าราชการดังกล่าวย้อนหลังไปก่อนวันเกษียณอายุราชการได้ ส่วนราชการดังกล่าวจึงได้หารือว่า ข้าราชการในกรณีข้างต้นจะอยู่ในเกณฑ์ได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายเนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ประจำปีที่ได้เกษียณอายุราชการไปก่อนหน้าแล้วได้หรือไม่

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอเรียนว่า การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการที่เกษียณอายุราชการ ตามข้อ ๒๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๓๖ นั้น จะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามบัญชีท้ายระเบียบดังกล่าว ในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่เกษียณอายุราชการ จึงจะขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในฐานะผู้ที่เกษียณอายุราชการ การที่ได้รับการประเมินผลงานและเลื่อนระดับให้สูงขึ้นย้อนหลัง ซึ่งเป็นระยะเวลาที่พ้นจากราชการแล้ว ย่อมขาดคุณสมบัติที่จะขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามเกณฑ์บัญชีท้ายระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๖ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า เนื่องจากขณะนี้ได้มีการประเมินผลงานของข้าราชการเพื่อเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งระดับสูงขึ้น และมีหลายกรณีที่เป็นการเลื่อนระดับย้อนหลังจากการพิจารณาผลงานเป็นเวลานาน ซึ่งสาเหตุดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการในการประเมินผลงานทั้งหมด นับตั้งแต่ข้าราชการผู้เสนอผลงาน หน่วยงานต้นสังกัดและองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลงานดังกล่าว ซึ่งแม้ว่าบุคคลที่ได้รับการเลื่อนระดับย้อนหลังดังกล่าวจะเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการเสนอขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเนื่องมาจากการเลื่อนระดับดังกล่าวก็ตาม แต่เป็นคุณสมบัติที่มีขึ้นในภายหลังและไม่อาจถือได้ว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ พ.ศ. ๒๕๓๖ ที่จะขอพระราชทานตามเกณฑ์ปกติได้ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม หากกระทรวง ทบวง กรม พิจารณาเห็นว่าบุคคลดังกล่าวได้ประกอบคุณความดีเหมาะสมที่จะขอพระราชทานให้เป็นกรณีพิเศษ กระทรวง ทบวง กรม ก็อาจเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้เป็นกรณีพิเศษเป็นการเฉพาะรายได้ โดยระบุผลงานความดีความชอบดีเด่นให้ชัดเจน

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า กรณีการพิจารณาประเมินผลงานของข้าราชการเพื่อเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งระดับที่สูงขึ้นดังกล่าว สมควรที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะให้ความสำคัญกับกระบวนการในการพิจารณาผลงาน ซึ่งอาจมีผลต่อการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยพิจารณาดำเนินการด้วยความรวดเร็วและเหมาะสมเป็นราย ๆ ไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความร่วมมือถือปฏิบัติต่อไป จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) วิษณุ เครืองาม
(นายวิษณุ เครืองาม)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักอำนวยการและเครื่องราชอิสริยาภรณ์

โทร. ๒๘๑๐๔๐๐

โทรสาร ๒๘๒๘๒๒๔

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับพระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาลา

หลักการและเหตุผลในการมีหนังสือเวียนฉบับนี้

โดยที่คุณสมบัติของข้าราชการพลเรือนผู้เสนอขอพระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาลา จะต้องเป็นผู้ที่รับราชการมาด้วยความเรียบร้อยเป็นเวลายไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี ซึ่งหมายถึงไม่เคยกระทำความผิดมาก่อนตั้งแต่เริ่มรับราชการจนถึงปีที่ขอพระราชทานเหรียญ เพื่อให้ได้บุคคลที่ประพฤตินสมเกียรติในการได้รับพระราชทาน ดังนั้น ผู้ที่กระทำความผิดทางวินัยแต่ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงยังมี

ความผิดอยู่ เพียงแต่ให้ถือว่ามิได้เคยถูกลงโทษมาก่อน กรณีจึงถือไม่ได้ว่าเป็นบุคคลที่รับราชการมาด้วยความเรียบร้อย นอกจากนี้ สิทธิในการขอพระราชทานเหรียญเป็นสิทธิประโยชน์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่เข้ารับราชการและเป็นสิทธิประโยชน์ที่เกิดขึ้นก่อน เมื่อข้าราชการถูกลงโทษทางวินัยและได้รับการล้างมลทินภายหลัง สิทธิประโยชน์ในการขอรับพระราชทานเหรียญย่อมเสียไป และไม่อาจเรียกร้องได้ตามที่พระราชบัญญัติล้างมลทินข้างต้นได้บัญญัติไว้

ที่ นร ๐๒๐๗/ว ๑๑๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท. ๑๐๓๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๐

เรื่อง หรือคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับพระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาลา

เรียน เลขาธิการ ก.พ.

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๑๗/ว ๑๘๗ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๓๘

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือตามอ้างถึง แจ้งข้อวินิจฉัยที่ส่วนราชการได้หารือเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับพระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาลา ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเหรียญ จักรพรรดิมาลา พ.ศ. ๒๔๘๔ ประกอบพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ และพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐ ความสรุปว่า ข้าราชการพลเรือนผู้มีคุณสมบัติจะขอพระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาลา ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเหรียญจักรพรรดิมาลาและเหรียญจักรพรรดิมาลา พ.ศ. ๒๔๘๔ นั้น จะต้องเป็นผู้ที่รับราชการมาโดยไม่เคยกระทำความผิดทางวินัยมาก่อนตั้งแต่เริ่มรับราชการจนถึงปีที่ขอพระราชทาน เป็นเวลายไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี ในกรณีข้าราชการพลเรือนที่ได้รับ

ราชการมาครบ ๒๕ ปี แต่ในระหว่างการรับราชการดังกล่าวเป็นผู้เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน และแม้ว่าได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ดังกล่าวก็ตาม ย่อมถือว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการมาลาและระเบียบจักรพรรดิมาลา พ.ศ. ๒๔๘๔ ทั้งนี้ เนื่องจากการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ดังกล่าว เป็นการล้างเฉพาะโทษที่ได้รับจากการกระทำ ความผิดเท่านั้น หากได้เป็นการล้างการกระทำความผิดด้วยไม่ จึงถือว่าผู้ได้รับการล้างมลทินยังเป็นผู้เคย กระทำความผิดมาก่อน ประกอบกับพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ดังกล่าว ได้บัญญัติให้การล้างมลทิน ดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับการล้างมลทินในอันที่จะเรียกร้องสิทธิเพื่อประโยชน์ใด ๆ ที่เสียไปแล้วนั้น

เนื่องจากได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ทำให้บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๙ ได้รับการล้างมลทิน และส่วนราชการบางแห่งได้หารือเกี่ยวกับสิทธิในการขอพระราชทานระเบียบจักรพรรดิมาลาของข้าราชการพลเรือนที่รับราชการมาครบ ๒๕ ปี แต่เป็นผู้เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน และได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๓๙ ว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติในการขอพระราชทาน ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการมาลาและระเบียบจักรพรรดิมาลา พ.ศ. ๒๔๘๔ หรือไม่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า ข้อหารือเช่นว่านี้มีสาระสำคัญและแนวทางในการวินิจฉัยเช่นเดียวกันกับที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งเวียนให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือเป็นแนวทางปฏิบัติตามหนังสือที่อ้างถึง ดังนั้น จึงขอให้ส่วนราชการที่มีปัญหาในการวินิจฉัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอพระราชทานระเบียบจักรพรรดิมาลา ตามข้อหารือเช่นว่านี้ ได้ถือปฏิบัติตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๑๗/๑๘๗ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๓๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดถือปฏิบัติต่อไปด้วย
จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) วิษณุ เครืองาม
(นายวิษณุ เครืองาม)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักอำนวยการและเครื่องราชอิสริยาภรณ์

โทร. ๒๘๑๐๔๐๐

โทรสาร ๒๘๒๘๒๒๔

จะเลือกชีวิตแบบนี้ ให้ลูกหลานของคุณหรือ..?

ชีวิตยุคใหม่กับขยะทั่วประเทศถึง 33,000 ตันต่อวัน

ถึงเวลาแล้วที่จะ “ผลิตขยะให้น้อยที่สุด” เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

- ใช้บรรจุภัณฑ์และของใช้ต่างๆ ให้คุ้มค่าที่สุดก่อนทิ้ง
- แยกขยะที่นำมาหมุนเวียนใช้ได้ อีก เช่น กระดาษ พลาสติก แก้ว โฟม โลหะ ออกจากขยะที่ย่อยสลายได้ เช่น เศษอาหาร ใบไม้ใบหญ้า ฯลฯ
- แยกขยะอันตราย เช่น หม้อแบตเตอรี่ หลอดไฟ กระป๋องสเปรย์ ออกจากขยะอื่น
- ไม่เผาขยะเองตามบ้านเรือน
- ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานราชการ ในการเก็บและทำลายขยะอย่างถูกวิธี

เชิญรับเอกสารและรายละเอียดเพิ่มเติม ได้ที่
ส่วนประชาสัมพันธ์ บริษัท ปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)
โทร. 260-1311-20 ต่อ 1231-4

